

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา
กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

วิทยานิพนธ์

ของ

ภาณุวัฒน์ เหมนวล

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

**THE RELATIONSHIP BETWEEN VISIONARY LEADERSHIP
OF SCHOOL ADMINISTRATORS AND OPERATION
INTERNAL QUALITY ASSURANCE IN SCHOOLS UNDER
SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 32**

Phanuwat Hemnuan

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in
Educational Administration**

November 2020

Copyright of Buriram Rajabhat University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นายภาณุวัฒน์ เหมนวน
เรียบร้อยแล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คณะกรรมการสอบ

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิเศษ ชิมวงศ์)

..... กรรมการ
(ดร.พัชนี กุลทานันท์)
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วินิรณี ทศนะเทพ)
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

..... กรรมการ
(ดร.กระพั่น ศรีงาน)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....
(ดร.พัชนี กุลทานันท์)
คณบดีคณะครุศาสตร์

วันที่.....

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....

ชื่อเรื่อง	ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับ การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32	
ผู้วิจัย	ภาณุวัฒน์ เหมนวล	
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ดร.พัชนี กุลฑานันท์	ที่ปรึกษาหลัก
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วินิรณี ทศนะเทพ	ที่ปรึกษาร่วม
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา การบริหารการศึกษา
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์ 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา และการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 และ 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 357 คน ได้มาจากการใช้เกณฑ์การประมาณกลุ่มตัวอย่างจากประชากรของ บุญชม ศรีสะอาด แล้วทำการสุ่มแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมี 2 ลักษณะ คือ แบบตรวจสอบรายการ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.974 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
2. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก ($r_{xy} = .885$)

TITLE	Relationship between Visionary Leadership of School Administrators and Internal Quality Assurance in Schools under Secondary Educational Service Area Office 32		
AUTHOR	Phanuwat Hemnuan		
THESIS ADVISORS	Dr.Phatchanee Kultanan		Major Advisor
	Assistant Professor Dr.Winiranee Thassanathep		Co - advisor
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration
SCHOOL	Buriram Rajabhat University	YEAR	2020

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study level of visionary leadership of school administrators and internal quality assurance in schools according to school administrators' and teachers' opinions under Secondary Educational Service Area Office 32 ; and 2) to investigate relationship between visionary leadership of school administrators and internal quality assurance. The samples consisted of 357 school administrators and teachers. They were selected by using group estimation criteria of Boonchom Srisa-ard, and stratified random sampling technique. The instrument used in this study was a questionnaire which comprised 2 parts : checklist and rating scale form with reliability value of 0.974. The data were analyzed by using percentage, mean and standard deviation. The hypothesis was tested by using Pearson Correlation Coefficient. The research results revealed that :

1. The visionary leadership of school administrators under Secondary Educational Service Area Office 32 were at a very high level.
2. The internal quality assurance in school under Secondary Educational Service Area Office 32 were at a very high level.
3. The relationship between visionary leadership of school administrators and internal quality assurance in school under Secondary Educational Service Area Office 32 in overall aspect was positive at the statistical significant level of .01 with a very high correlation level ($r_{XY} = .885$).

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิเศษ ชินวงษ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.พัชนี กุลทานันท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วินิรณี ทศนะเทพ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และ อาจารย์ ดร.กระพัน ศรีงาน กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำแนวทาง ช่วยเหลือ ตรวจสอบ แก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่ง รวมทั้งเสียสละเวลา ทั้งกำลังกายและกำลังใจ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่งที่ได้รับความกรุณาจากคณาจารย์ ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเรียบร้อย และขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย ที่ได้อำนวยความสะดวก และประสานงาน ในการจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน คือ นายประเสริฐชัย พิศาธรรมย์ ผู้อำนวยการ โรงเรียนละหานทรายรัชดาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 อาจารย์ ดร.สุชาติ หอมจันทร์ รองคณบดีฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ นายจักรชัย วิชัยผิน รองผู้อำนวยการ โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 ที่ให้ความกรุณาตรวจสอบ และแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ถูกต้องสมบูรณ์มากขึ้น

ขอขอบพระคุณสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ที่ให้ความกรุณาอนุเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัดและแจ้งบุคลากรในสังกัดเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณคุณพ่อสุพจน์ คุณแม่ยุททยา เหมนวล ภรรยา บุตร ผู้บริหาร คณะครู โรงเรียนละหานทรายรัชดาภิเษก และขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษาสาขาการบริหารการศึกษา รุ่น 26 ที่เป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จเรียบร้อย ประโยชน์และคุณค่าที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบบูชาพระคุณแด่บิดา มารดา บุรพจารย์ คณาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน

ภาณุวัฒน์ เหมนวล

สารบัญ

	หน้า
หน้าอนุมัติ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
ประกาศคุณูปการ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพประกอบ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	6
สมมติฐานของการวิจัย	6
ความสำคัญของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
หลักการ แนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำ	12
แนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์.....	19
หลักการและแนวคิดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	34
บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32.....	64
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	73
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	79

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย..... 81
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	81
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	83
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	84
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	85
การวิเคราะห์ข้อมูล	86
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	87
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 90
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	90
การวิเคราะห์ข้อมูล	91
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	91
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 107
ความมุ่งหมายของการวิจัย	107
วิธีดำเนินการวิจัย.....	108
สรุปผลการวิจัย.....	109
อภิปรายผล	110
ข้อเสนอแนะในการวิจัย.....	112
บรรณานุกรม.....	114
ภาคผนวก.....	123
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	124
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ	125
หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย.....	128

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม	129
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	131
ภาคผนวก ค คุณภาพของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย	140
ดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม	141
ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม	150
ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	156
ประวัติย่อของผู้วิจัย	157

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
2.1 การสังเคราะห์คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์.....	29
3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกตามสาขาวิชาเขตและขนาดสถานศึกษา.....	82
4.1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	91
4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับภาวะผู้เชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถาน ศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมและรายด้าน.....	92
4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับภาวะผู้เชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถาน ศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ โดยรวมและรายข้อ.....	93
4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับภาวะผู้เชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถาน ศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ โดยรวมและรายข้อ.....	94
4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับภาวะผู้เชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถาน ศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ โดยรวมและรายข้อ..	95
4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมและรายด้าน.....	97
4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา โดยรวมและรายข้อ.....	98

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า	
4.8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา โดยรวมและรายชื่อ.....	99
4.9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา โดยรวมและรายชื่อ.....	100
4.10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โดยรวมและรายชื่อ.....	101
4.11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านการติดตามผลการดำเนินการ โดยรวมและรายชื่อ.....	102
4.12	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านการรายงานผลการประเมินตนเอง โดยรวมและรายชื่อ.....	104
4.13	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32.....	105

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
2.1 เมตริกซ์แสดงความสัมพันธ์ของการพัฒนาวิสัยทัศน์.....	22
2.2 กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	80

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศที่ส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลายและเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็ว รวมทั้งระบบการศึกษาที่ยังมีปัญหาหลายประการ นับตั้งแต่ปัญหาของคุณภาพคนไทยทุกช่วงวัย ปัญหาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับ จุดอ่อนของระบบการศึกษาและการพัฒนาบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ เทคโนโลยีและการบริหารจัดการของสถานศึกษาที่ยังไม่เหมาะสม ขาดความคล่องตัว ยังมีความเหลื่อมล้ำในด้านโอกาส และความเสมอภาคทางการศึกษา รวมทั้งปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม การขาดความตระหนักถึงความสำคัญของการมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต และการมีจิตสาธารณะของคนไทย ส่วนใหญ่ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา ผลการพัฒนาด้านคุณภาพการศึกษายังไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยมาก และต่ำกว่าหลายประเทศในแถบเอเชียส่วนประเด้นคุณธรรม จริยธรรมเด็กและเยาวชนยังต้องมีการพัฒนาเพิ่มขึ้น จึงมีความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้ระบบการศึกษาเป็นกลไกหลักของการขับเคลื่อนประเทศ ภายใต้รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทยฉบับใหม่ กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) และกรอบทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) เพื่อให้สามารถนำพาประเทศไทยไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนในอีก 20 ปี ข้างหน้า (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2560 : 8) จากที่กล่าวมานั้น แสดงให้เห็นถึงปัญหาที่จะตามมาเป็นอย่างมากในทุก ๆ ด้านตลอดจนปัญหาด้านการศึกษา ซึ่งเป็นรากฐานในการพัฒนาประเทศให้มีความยั่งยืน

ปัจจุบันและอนาคตที่มุ่งสู่ยุคของข้อมูลข่าวสารมากขึ้น (Information Society) ผู้นำที่ประสบความสำเร็จภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงจำเป็นต้องอาศัยภาวะผู้นำที่สามารถปรับเปลี่ยนทิศทางในการบริหาร และวัฒนธรรมการทำงานให้สอดคล้องต่อการเปลี่ยนแปลง ดังทฤษฎีวิวัฒนาการของชาร์ลส์ดาร์วิน ที่กล่าวไว้ว่า “ผู้ที่อยู่รอดมิใช่เป็นสายพันธุ์ที่แข็งแรงที่สุดหรือฉลาดที่สุด แต่ต้องเป็นผู้ที่สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงได้ดีที่สุด” (รักเกียรติ หงส์ทอง. 2559 : 74) ผู้นำที่ประสบความสำเร็จจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์ภาวะผู้นำในอนาคตจึงต้องมีมุมมองที่กว้าง ไกลระดับโลก (Global Perspective) ต้องชาญฉลาดและเข้าใจอย่างถ่องแท้ต่อปัจจัยทางวัฒนธรรม รวมถึงต้องเข้าใจองค์การในรูปแบบใหม่จากมุมมองที่เป็นองค์

รวมเพื่อการปฏิบัติงานของทุกกลไก เห็นได้จากองค์การสมัยใหม่ที่ได้นำหลักการ เกี่ยวกับการบูรณาการ ความยืดหยุ่นและเปิดกว้างเพื่อรองรับสิ่งใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น และความสามารถในการบริหารการเปลี่ยนแปลง (Changing Management) มาใช้ ดังนั้นผู้นำในศตวรรษที่ 21 จึงต้องชอบความท้าทายและการทดลองใหม่ รู้จักลดข้อจำกัดของตนและองค์การให้น้อยลง และมีความกล้าเสี่ยงอย่างรอบคอบในการตัดสินใจที่เกี่ยวกับวิสัยทัศน์ให้มาก คอตเตอร์ (Kotter. 1988 : 15) ดังนั้นจึงทำให้ทราบว่าผู้นำของแต่ละองค์การมีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการพัฒนาองค์การให้ประสบความสำเร็จ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งนี้ภาวะผู้นำที่นิยมนำมาบริหารงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพนั้นคือภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ เพราะจะทำให้ผู้บริหารสามารถสร้างภาพขององค์การไว้ก่อนล่วงหน้า และมีกรอบทิศทางในการบริหารงาน

ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์เป็นความสามารถของผู้นำที่เข้าใจสภาพการณ์ขององค์การเป็นอย่างดี มีการกำหนดบทบาทและทิศทางขององค์การ ได้อย่างชัดเจน สามารถกระจายความคิดให้บุคลากรยอมรับ และนำพาองค์การ ไปยังทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันที่เกิดขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษา จึงนับเป็นบุคคลที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาองค์การ เพราะผู้บริหารเป็นผู้ขับเคลื่อนองค์การ ไปในทิศทางที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. 2553 : 39) และอีกทั้งยังต้องมีความสามารถในการสร้างและสื่อสารภารกิจหลักขององค์การที่มาจากแรงบันดาลใจวิสัยทัศน์ระบบค่านิยมได้ ดังนั้นพฤติกรรมที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะแสดงพฤติกรรมคือสามารถอธิบายวิสัยทัศน์และภารกิจหลักขององค์การต่อคนอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์การ ทำให้แน่ใจว่าแผนกลยุทธ์ขององค์การและการปฏิบัติงานสอดคล้องกันกับวิสัยทัศน์และภารกิจหลัก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2553 : 10) ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องเป็นบุคคลที่มีภาวะผู้นำที่เอื้อต่อการศึกษามีคุณลักษณะที่สำคัญคือ มีวิสัยทัศน์และต้องมีความสามารถในการกำหนดกลยุทธ์เป็นอันดับหนึ่ง อันจะทำให้ภาวะผู้นำในการบริหารองค์การสู่ความสำเร็จได้ ทั้งนี้เพราะภาวะผู้นำนั้นเป็นการใช้อิทธิพลของบุคคล หรือของตำแหน่งให้ผู้อื่นยินยอมปฏิบัติตาม เพื่อที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ เพราะผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำจะสามารถนำพาองค์การ ไปสู่ความสำเร็จ และสมาชิกในองค์การมีความเต็มใจที่จะทำงานอย่างเต็มกำลังความสามารถมากกว่าองค์การที่ผู้บริหารที่ไม่มีภาวะผู้นำ

การที่จะทำให้ประเทศก้าวหน้ารวดเร็ว และดีมาน้อยเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านคน (People) เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญยิ่ง ถึงกับมีคำกล่าวว่า ถ้าชุมชนใดหรือประเทศใดไม่สามารถพัฒนาปัจจัยที่เป็นคนได้ ก็จะไม่สามารถพัฒนาอย่างอื่นได้มากนัก ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม หรือการเมือง และเป็นที่ยอมรับกันว่า เครื่องมือที่สำคัญที่สุดที่จะใช้พัฒนา “คน” ให้มีคุณค่าต่อ

มิติการพัฒนาในด้านต่าง ๆ นั้นคือ “การศึกษา” (วิโรจน์ สารรัตนะ. 2553 : 342) ซึ่งปัจจุบัน การศึกษาได้เข้าสู่ยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากความก้าวหน้าทาง เทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามาเป็นปัจจัยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิตของคนในยุค ปัจจุบันเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ชีวิตตั้งแต่ตื่นนอนจนกระทั่งการกลับไปสู่ห้องนอน ตัวอย่าง ปรากฏการณ์ความเปลี่ยนแปลง เช่น การเข้าถึงแหล่งข้อมูลและการเรียนรู้ที่ไม่มีขอบเขตข้อจำกัด ผู้คนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายผ่านเครื่องมือที่หลากหลาย ในขณะที่เดียวกับแหล่งข่าวก็สามารถ นำเสนอข้อมูลข่าวสารสู่สาธารณะได้อย่างง่ายดายและรวดเร็ว แต่เมื่อการเข้าถึงข้อมูลไม่ใช่เรื่องยาก ความยากกลับเป็นเรื่องของการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลข่าวสาร ผู้คนจำเป็นต้อง ตรวจสอบข้อมูลมากขึ้น เพื่อให้แน่ใจถึงความถูกต้องในข้อมูลที่ได้รับ (สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. 2563 : 1) ดังนั้น สิ่งที่เราทุกคนต้องให้ความสำคัญนั้นคือสถานศึกษา ซึ่งเป็นสถานที่ในการวางรากฐานของเยาวชนให้มีพื้นฐานที่ดี เพื่อที่จะเตรียมตัวเป็นพลเมือง ในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ การประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ ประชาชนได้รับข้อมูลด้านคุณภาพการศึกษาที่เชื่อถือได้ เกิดความเชื่อมั่น และสามารถตัดสินใจ เลือกใช้บริการที่มีคุณภาพมาตรฐาน (คนุชา สุลิวงศ์. 2556 : 48) และอีกหนึ่งปัจจัยในการนำพา องค์กรให้เกิดความน่าเชื่อถือจึงจำเป็นต้องให้ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ที่รู้จักและเข้าใจ สภาพการณ์ขององค์กรเป็นอย่างดี ที่สามารถกำหนดบทบาทและทิศทางขององค์กรได้อย่าง ชัดเจน รวมถึงขยายความคิดให้คนยอมรับยอมรับปฏิบัติตามมีการให้กำลังใจกับทุกคน และสามารถ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารได้อย่างกว้างขวาง (ไพฑูรย์ สีนลรัตน์. 2553 : 40)

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพนั้น สถานศึกษาทุกแห่งต้องนำ ระบบการประกันคุณภาพภายในไปใช้บริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษาให้เข้มแข็ง ให้สถานศึกษาบริหารจัดการโดยให้บุคลากรทุกคนได้มีบทบาท และใน การดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้วงจรคุณภาพ (PDCA) ทำให้ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ได้เข้ามามีส่วนร่วมใน การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยการส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษามี ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพภายใน และสร้างความศรัทธาและ ความตระหนักร่วมกัน ถึงความสำคัญของการใช้ระบบการประกันคุณภาพภายในอันจะส่งผลต่อ การพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยใช้กิจกรรมที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็ง มีประสิทธิภาพและ ดำเนินการอย่างยั่งยืนได้นั้น ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในสถานศึกษาต้องมีการทำงานที่มุ่งประโยชน์ที่จะ เกิดแก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีความตระหนัก รับรู้ และเห็นคุณค่าของการทำงานเป็นระบบ

มีคุณภาพ มีการกำหนดเป้าหมายและการดำเนินกิจกรรม โครงการ ที่ใช้ผลการประเมินตนเอง ผลการประเมินคุณภาพจากองค์กรภายนอก หรือผลการวิจัยที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น เพื่อแก้ปัญหา หรือพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาเอง ตลอดจนใช้ผลการวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นฐานในการกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียน การติดตามตรวจสอบ และปรับปรุงงานเป็นระยะจะช่วยให้งานบรรลุผลได้เป็นอย่างดีและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผลที่เกิดกับผู้เรียนเป็นที่พึงพอใจกับผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กร หรือสถานประกอบการที่รับช่วงต่อจากสถานศึกษา ด้วยการดำเนินงานที่ทุกคนมีจิตสำนึก และความรับผิดชอบร่วมกัน การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา จึงจะเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่แท้จริง และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนเป็นวิถีชีวิตในการทำงานของทุกคน เป็นวัฒนธรรมองค์กรที่ยึดคุณภาพผู้เรียนฝังแน่นอยู่ในจิตใจตลอดเวลา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554 : 2) ดังนั้น การขับเคลื่อนการศึกษา เพื่อให้มีมาตรฐานจะต้องอาศัยการดำเนินงานประกันคุณภาพที่กำหนดไว้ เข้ามาช่วยเป็นกรอบ และแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้เกิดประสิทธิภาพ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทในการจัดการศึกษา ได้กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาที่ให้สังคมมีส่วนร่วม มีการกระจายอำนาจการบริหารไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรง มีการระดมทรัพยากรบุคคลให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และยังให้ความสำคัญเรื่องคุณภาพการศึกษา จะเห็นได้จากการกำหนดให้มีหมวด 6 ว่าด้วยเรื่องมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการเฉพาะ รวมทั้งกำหนดให้มีการตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เพื่อทำหน้าที่ประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาทั่วประเทศ โดยมุ่งหวังจะทำให้สามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาของไทยทั้งระบบ ส่งผลให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยอยู่บนพื้นฐานของหลักการมีส่วนร่วม ตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการศึกษาของประเทศ และการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งคณะกรรมการสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครองและนักเรียน และการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาปีการศึกษา 2561 ที่ยึดตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง แนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 โดยให้สถานศึกษาดำเนินการระบบประกันคุณภาพภายใน 6 ประการ คือ 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา 3) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 5) ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา

ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และ 6) จัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุก (สำนักทดสอบทางการศึกษา. 2561 : 88 - 89) ทั้งนี้ได้มีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดคอยกำกับ ติดตาม การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 มีบทบาทในด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัด โดยดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ติดตาม กำกับ ดูแลส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในเขตพื้นที่ให้เป็นไปตามมาตรฐานโดยมีความมุ่งหวังให้สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัด มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งปัญหาที่พบในการขับเคลื่อน นั้นคือการขาดวิสัยทัศน์ในการประยุกต์ตามบริบทของสถานศึกษา ให้เป็นไปตามมาตรฐานตัวชี้วัดที่กำหนด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. 2562 : 52) และยังส่งผลต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ยังไม่บรรลุตามที่คาดหวัง โดยจะเห็นได้จากผลการประเมินภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554 - 2558) โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วประเทศไม่ผ่านการรับรองจำนวน 12,465 แห่ง (ร้อยละ 37.96) จากสถานศึกษาที่เข้ารับการประเมิน 32,834 แห่ง โดยพบว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ได้รับการรับรองมาตรฐานมากที่สุด ร้อยละ 92.08 รองลงมา คือ สถานศึกษานขนาดกลาง และขนาดเล็ก ตามลำดับ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา. 2560 : 3) ประกอบกับผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน O-NET (Ordinary National Education Test) โดยสำนักทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในช่วงปีการศึกษา 2559 - 2561 พบว่าคะแนนเฉลี่ยของแต่ละวิชาเกือบทั้งหมดไม่ถึงร้อยละ 50 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. 2562 : 44) และเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมแก่สถานศึกษา อันส่งผลให้ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้ทันสมัยมีความเข้มแข็งทางวิชาการ การบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จึงต้องส่งเสริม ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ให้มีระบบแนวทางการคิดที่มีวิสัยทัศน์ สอดคล้องกับจุดเน้นการปฏิรูปการศึกษา และสภาวะการที่เปลี่ยนแปลง ตลอดจน ทำความเข้าใจ และสื่อสารเกี่ยวกับระบบการประเมินและประกันคุณภาพภายในแนวใหม่ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. 2562 : 52)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์มีความสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นงานหนึ่งที่มีความสำคัญ และถือเป็นงานหลักที่ผู้บริหารสถานศึกษา

จะต้องเอาใจใส่ เพราะเกี่ยวข้องโดยตรงกับการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้ได้มาตรฐาน เพื่อสร้างความมั่นใจในการเข้ารับบริการทางการศึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเกิดจากการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่าย ส่งผลให้การดำเนินงานของสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และยั่งยืนต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
2. เพื่อศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

สมมติฐานการวิจัย

ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบสภาพการบริหารงานแบบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ และการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
2. ทำให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
3. เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานในสถานศึกษา โดยใช้ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์วิสัยทัศน์ เพื่อดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยมีขอบเขตเนื้อหา ดังนี้

1.1 ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ สัมพันธ์จากแนวคิดและหลักการของ พิชาย รัตนดิถกณ กุ๊กเกิด (2552 : 95) สมชาย เทพแสง (2552 : 83 - 89) ไพฑูรย์-สินลาร์ตัน (2553 : 19 - 22) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553 : 36) ซัชคิม (Sashkin. 1988 : 57 - 63) เวสเลย์และมินท์เบิร์ก (Westley & Mintzberg. 1989 : 17 - 32) บรอน (Braun. 1991 : 26) นานัส (Nanus. 1992 : 8) ฟิชเชอร์ (Fisher. 1993 : 129) ลีธวูด และคณะ (Leithwood & et al. 1996 : 6) และ ดูบริน (Dubrin. 2006 : 94) ได้ 3 ด้าน ดังนี้

- 1.1.1 การสร้างวิสัยทัศน์
- 1.1.2 การเผยแพร่วิสัยทัศน์
- 1.1.3 การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์

1.2 การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยึดตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ว่าด้วยแนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 (สำนักทดสอบทางการศึกษา. 2561 : 88 - 89) 6 ด้าน ดังนี้

- 1.2.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษา
- 1.2.2 การจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา
- 1.2.3 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา
- 1.2.4 การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
- 1.2.5 การติดตามผลการดำเนินการ
- 1.2.6 การรายงานผลการประเมินตนเอง

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 3,300 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 135 คน และครู จำนวน 3,165 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างได้มาจากประชากร โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามการใช้เกณฑ์การประมาณค่า (บุญชม ศรีสะอาด. 2538 : 35) แล้วทำการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified

random sampling) อย่างมีสัดส่วนตามขนาดโรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 357 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 40 คน และครู จำนวน 317 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา

3.2 การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้วิจัยกำหนดนิยามศัพท์เฉพาะไว้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ หมายถึง ความสามารถของผู้นำในการสร้างและสื่อสารวิสัยทัศน์ขององค์กรในการทำงาน รู้จักและเข้าใจสภาพการณ์บริบทขององค์กร มีกลยุทธ์ในการบริหารงานที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ มีการกำหนดบทบาทและทิศทางขององค์กรได้อย่างชัดเจน มองเห็นสิ่งที่อยู่ในปัจจุบัน เพื่อนำทางให้เห็นภาพอนาคตขององค์กร ซึ่งจะทำให้องค์กรบรรลุผลตามเป้าหมาย โดยมีองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่

1.1 การสร้างวิสัยทัศน์ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้างภาพในอนาคตได้อย่างชัดเจน และสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลของสถานศึกษาเกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อนของบุคลากร สถานที่ และเวลา ทั้งภายในและภายนอกองค์กร แล้วนำมาวิเคราะห์ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย แล้วสร้างเป็นวิสัยทัศน์ขององค์กร เพื่อใช้เป็นทิศทาง และกรอบในการบริหารงาน ให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

1.2 การเผยแพร่วิสัยทัศน์ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการสื่อสารให้บุคคลภายใน และภายนอกองค์กรเกิดความเข้าใจในวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน ยอมรับและเต็มใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งผู้บริหารจะต้องมีทักษะการสื่อสาร รวมถึงแสดงออกถึงการโน้มน้าวใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทุ่มเทแรงกาย แรงใจในการทำงาน ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเชื่อมั่นและยอมรับว่าวิสัยทัศน์ที่กำหนดจะสามารถบรรลุตามเป้าหมายร่วมกัน

1.3 การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการนำวิสัยทัศน์ที่วางไว้ลงสู่การปฏิบัติ โดยการแปลงวิสัยทัศน์ไปสู่การกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ และกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร โดยมีแผนกลยุทธ์อย่างละเอียดในการปฏิบัติ ตลอดจนสร้างความสัมพันธ์อันดีให้กับสมาชิก วางตนให้เป็นที่ไว้วางใจ เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น สนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ที่

กำหนด การทำงานร่วมกับชุมชน การกระตุ้นให้มีการทำงานเป็นทีม เพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จตาม วิสัยทัศน์สถานศึกษา

2. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง ระบบในการดำเนินการติดตาม ตรวจสอบประเมินผล การดำเนินงานของสถานศึกษา โดยหน่วยงานต้นสังกัดเป็นผู้กำกับดูแล เพื่อสร้างความมั่นใจในมาตรฐานการศึกษาของแต่ละโรงเรียน ให้แก่ ผู้รับบริการ ผู้ปกครอง ชุมชน และสถานประกอบการต่าง ๆ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากครู และบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ บรรลุตามเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดอย่างมีคุณภาพ ซึ่งมีแนวทางในการดำเนินงาน 6 ด้าน ได้แก่

2.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีการศึกษาวิเคราะห์ มาตรฐานและตัวบ่งชี้ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการ ประกาศใช้ และกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานการศึกษา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และตัวบ่งชี้ เพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแลการ ตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา

2.2 การจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ที่แสดงแผนงาน โครงการ กิจกรรม วิธีการ งบประมาณ และผู้รับผิดชอบ อย่างชัดเจน สอดรับกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจที่สถานศึกษากำหนดไว้ และพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ และมีการนำแผนสู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้

2.3 การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งกำกับ ติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง โดยผู้บริหารจะทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ และอำนวยความสะดวก รวมทั้งกำกับติดตามผล เพื่อให้บุคลากรปฏิบัติงาน ด้วยความราบรื่นมีประสิทธิภาพ ตามแผนปฏิบัติการประจำปีที่ระบุเกี่ยวกับแผนงาน โครงการ กิจกรรมที่กำหนดไว้ ให้บรรลุผลตามเป้าหมาย

2.4 การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา ประชุมชี้แจงสร้างความตระหนักความเข้าใจในการประเมินคุณภาพภายใน กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายของการประเมิน อย่างชัดเจน โดยจัดทำเครื่องมือ การประเมินตามมาตรฐานการศึกษา และการปฏิบัติงานของสถานศึกษาแล้วนำผลการประเมินคุณภาพมาวิเคราะห์ วางแผน แก้ไข และปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษา

2.5 การติดตามผลการดำเนินการ หมายถึง สถานศึกษามีกระบวนการตรวจสอบ ความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้สถานศึกษามีการเก็บ

รวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่ต่อเนื่อง มีการติดตามตรวจสอบโดยหน่วยงานต้นสังกัดแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา อย่างน้อยปี ละ 1 ครั้ง ตามปฏิทินการปฏิบัติงานรวมทั้งแสดงผลการตรวจสอบให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และสาธารณชนได้รับทราบ และดำเนินการแก้ไขให้เป็นไปตามแผน ตามข้อเสนอแนะเพื่อดำเนินการพัฒนาคุณภาพต่อไป

2.6 การรายงานผลการประเมินตนเอง หมายถึง สถานศึกษามีการจัดทำรายงานการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรอบปี โดยการรวบรวมข้อมูล ให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่มีคุณภาพตรงตามสภาพมาตรฐานของสถานศึกษาอย่างเหมาะสม แล้วนำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบและรับรองผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และรายงานต่อผู้เกี่ยวข้อง หน่วยงานต้นสังกัด และเผยแพร่สู่สาธารณชน เพื่อเป็นฐานข้อมูลของสถานศึกษาในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในปีต่อไป และเป็นฐานข้อมูลสำหรับรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

3. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ทำหน้าที่บังคับบัญชาตามกฎหมาย ที่มีหน้าที่กำกับดูแลบังคับบัญชาข้าราชการครูในโรงเรียน ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้รักษาการแทนผู้อำนวยการสถานศึกษา และรองผู้อำนวยการสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับงานประกันคุณภาพภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

4. ครู หมายถึง ข้าราชการที่ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับงานประกันคุณภาพภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

5. ขนาดของโรงเรียน หมายถึง การแบ่งขนาดของโรงเรียนตามจำนวนนักเรียน โดยแบ่งเป็น 4 ขนาด ตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

5.1 โรงเรียนขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียนน้อยกว่า 500 คน

5.2 โรงเรียนขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 500 - 1,499 คน

5.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,500 - 2,499 คน

5.4 โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 2,500 คน ขึ้นไป

6. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 หมายถึง หน่วยงานที่ทำหน้าที่บริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ ใน 23 อำเภอ แบ่งเป็น 9 สหวิทยาเขต มีสถานศึกษาจำนวน 66 โรงเรียน

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา ทฤษฎี บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นความรู้พื้นฐาน และแนวคิดที่จะนำไปสู่กรอบแนวคิดการวิจัย และเป็นข้อมูลประกอบการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ และอภิปรายผล ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. หลักการ แนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำ
 - 1.1 ความหมายของภาวะผู้นำ
 - 1.2 ความสำคัญของภาวะผู้นำ
 - 1.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำ
2. แนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์
 - 2.1 ความหมายของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์
 - 2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์
 - 2.3 คุณลักษณะของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์
 - 2.4 กระบวนการบริหารภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์
3. หลักการ และแนวคิดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - 3.1 ความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - 3.2 ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา
 - 3.3 หลักการประกันคุณภาพการศึกษา
 - 3.4 การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - 3.5 แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
4. บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.2 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ
6. กรอบแนวคิดของการวิจัย

หลักการ แนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำ

ผู้บริหารสถานศึกษา มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารงานในสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและองค์กร ผู้บริหารจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีความสามารถในการบริหารจัดการ และโดยอย่างยิ่งกับภาวะเหตุการณ์ ปัจจุบันที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการในสถานศึกษาเพื่อให้ก้าวทันกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

ความหมายของภาวะผู้นำ

มีนักวิชาการและนักการศึกษา ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำไว้ในแนวทางเดียวกัน ดังต่อไปนี้

สมคิด บางโม (2553 : 227) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง การที่ผู้นำขององค์กรใช้อิทธิพลต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาร่วมมือกันปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร อิทธิพลดังกล่าวนี้อาจเป็นไปได้ทั้งทางบวกและทางลบ

พิชาภพ พันธุ์แพ (2554 : 12) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ศาสตร์และศิลป์ในการจูงใจคนให้กระทำความดีร่วมระหว่างผู้นำและผู้ตาม โดยที่ผู้ตามเต็มใจและมีความสุข เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ

พิมผกา ธรรมสิทธิ์ (2554 : 204) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่สามารถชักจูงโน้มน้าวให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลปฏิบัติตามความต้องการ ความคิดเห็นด้วยความเต็มใจ ยินดีที่จะให้ความร่วมมือ ประสานงาน เพื่อทำให้เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ร่วมกัน บรรลุผล ซึ่งเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ พฤติกรรมและคุณลักษณะของบุคคลที่ได้รับการยอมรับจากสมาชิกของกลุ่มให้เป็นผู้ควบคุมพฤติกรรมให้เป็นผู้มีอำนาจซึ่งอาจจะมาจากการแต่งตั้งหรือไม่ก็ได้

พรสวรรค์ ศิริศาสนันท์ (2555 : 2) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งชักนำ จูงใจบุคคลหรือกลุ่มให้ดำเนินการใด ๆ ให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันเป็น ความสัมพันธ์ของผู้นำ ผู้ตาม และสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

ภารดี อนันต์นารี (2555 : 77) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการและสถานการณ์ที่บุคคลหนึ่งได้เป็นที่ยอมรับให้เป็นผู้นำในกลุ่มและมีอิทธิพลเหนือพฤติกรรมของสมาชิกในกลุ่ม ซึ่งบุคคลนั้นมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในกลุ่มที่เผชิญอยู่ หรือการกระทำของผู้นำในการชักจูงหรือชักนำบุคคลอื่นให้ปฏิบัติงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2556 : 181) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือมากกว่า พยายามใช้อิทธิพลของตนหรือกลุ่มคนกระตุ้น ชี้นำ ผลักดันให้บุคคลอื่น

หรือกลุ่มบุคคลอื่นมีความเต็มใจในและกระตือรือร้นในการทำสิ่งต่าง ๆ ตามต้องการ โดยมีความสำเร็จของกลุ่มหรือองค์กรเป็นเป้าหมาย

วีโรจน์ สารรัตน์ (2556 : 12) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการที่ผู้นำใช้อิทธิพลต่อพฤติกรรมของผู้อื่น เพื่อให้ทำตามความต้องการ มีจุดประสงค์เพื่อให้ปฏิบัติงานให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์การ

เฮอร์เชย์ และบลันชาร์ด (Hersey & Blanchard. 2001 : 94) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการที่ใช้อำนาจเหนือบุคคลหรือกลุ่ม ในการพยายามทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย

ดาฟท์ (Daft. 2003 : 5) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ความสัมพันธ์ที่มีอิทธิพลระหว่างผู้นำ (Leader) และผู้ใต้บังคับบัญชา (Followers) ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายร่วมกัน (Shared purposes)

ยุกต์ (Yukl. 2010 : 12) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการของอิทธิพลต่อผู้อื่นในการเข้าใจและเห็นด้วยเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการปฏิบัติ และวิธีเป็นกระบวนการของความพยายามอำนวยความสะดวกของแต่ละบุคคล และโดยรวมเพื่อที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง สถานการณ์ที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งแสดงอิทธิพลออกมาให้ผู้อื่นยอมรับ ไว้วางใจ ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานมีบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ความสำคัญของภาวะผู้นำ

มีนักวิชาการและนักการศึกษา กล่าวถึงความสำคัญของภาวะผู้นำไว้ในแนวทางเดียวกันดังต่อไปนี้

สัมมา ธนินิธย์ (2553 : 30) กล่าวว่า ภาวะผู้นำมีความสำคัญต่อคนหรือผู้ร่วมงาน โดยผู้นำจะพยายามทำให้ผู้ร่วมงานเกิดการยอมรับอิทธิพลและแนวโน้มนำทางใจเพื่อจะให้เป็นคนปฏิบัติตามทั้งนี้ศักยภาพของผู้นำนั้นมีผลต่อผู้ร่วมงานในด้านความเชื่อมั่น ความนับถือ กำลังใจ และความอบอุ่นในการร่วมงานภาวะผู้นำจึงมีผลกระทบต่อผู้ร่วมงาน องค์กร สิ่งแวดล้อม ที่จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพหรือความล้มเหลวร่วมกันได้ ถ้าผู้ร่วมงานมีความพึงพอใจในบรรยากาศการทำงานจะส่งผลให้องค์กรประสบผลสำเร็จตามที่ตั้งไว้

พิมพกา ธรรมสิทธิ (2554 : 208) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นคุณสมบัติส่วนตัวของแต่ละคนในการตัดสินใจสั่งการเพื่อให้เพื่อนร่วมงานดำเนินกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ เป็นศิลปะอันจำเป็นในการบริหารงาน เป็นตัวการแห่งการเปลี่ยนแปลงภายในหน่วยงาน ฉะนั้นภาวะผู้นำจึงส่งผลกระทบต่อสิ่งอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้ร่วมงาน องค์กรหรือสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องที่ก่อให้เกิดประสิทธิผล

พรสวรรค์ ศิรศาสตร์ (2555 : 2) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นคุณลักษณะที่สำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารจะต้องพัฒนาให้มีภาวะผู้นำสูง โดย ต้องพัฒนาทั้งคุณลักษณะเชิงกายภาพ สติปัญญา อารมณ์ ความรู้สึก ทั้งนี้เพราะการเป็นผู้นำ ไม่ใช่ เป็นมาตั้งแต่กำเนิด แต่เป็นสิ่งที่เรียนรู้และฝึกฝนได้

ภารดี อนันต์นาวิ (2555 : 77) กล่าวว่า ภาวะผู้นำมีความสำคัญต่อองค์กร ดังนี้

1. เป็นส่วนที่ดึงความรู้ความสามารถของผู้นำออกมาใช้ นั่นคือถึงแม้ผู้บริหารจะมีประสบการณ์และความรู้มากเพียงใดก็ตาม แต่ถ้าขาดภาวะผู้นำไปนั้นความรู้ความสามารถที่มีก็จะไม่ได้นำออกมาใช้ และไม่สามรถทำให้ผู้อื่นคล้อยตามปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้
2. ช่วยประสานความขัดแย้งต่าง ๆ ในหน่วยงาน ซึ่งผู้บริหารที่มีคนยอมรับนับถือจะ ช่วยประสานความสัมพันธ์กับทุกฝ่าย โดยการชักจูงประนีประนอมหรือประสานประโยชน์เพื่อ บุคคลต่าง ๆ ในองค์กรให้มีความเป็นหนึ่งและร่วมมือกันพัฒนาองค์กรให้เจริญก้าวหน้า
3. ช่วยโน้มน้าวให้บุคคลในองค์กรทุ่มเทความรู้ความสามารถให้แก่องค์กร องค์กร จะต้องมียุทธศาสตร์หลายอย่างเพื่อที่จะให้สมาชิกทุ่มเททำงานให้ ผู้บริหารจะต้องมีภาวะผู้นำใน ตัวเป็นที่ยอมรับเกิดความศรัทธา จึงจะนำชื่อเสียงความสำเร็จมาสู่องค์กร
4. เป็นหลักยึดให้แก่บุคคล เมื่อองค์กรเผชิญกับปัญหาการมีภาวะผู้นำจะช่วยในการ ตัดสินใจที่รอบคอบ และกล้าตัดสินใจที่จะเปลี่ยนแปลงสภาพต่าง ๆ ในหน่วยงานที่ขาด ประสิทธิภาพ เพื่อให้องค์กรรอดพ้นจากปัญหาที่เกิดขึ้น

วิโรจน์ สารรัตน์ (2555 : 91) กล่าวว่า ภาวะผู้นำมีความสำคัญอยู่ 3 ประการ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเป็นคุณลักษณะสำคัญในการพัฒนาผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ ทักษะภาวะผู้นำ จึงเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้การบริหารมีความก้าวหน้า ถ้าต้องการที่จะสำเร็จก็ต้องพัฒนาทักษะ ภาวะผู้นำ
2. ภาวะผู้นำมีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน และมีผลต่อการปฏิบัติงานของ ผู้ใต้บังคับบัญชา
3. การบริหารจัดการเรื่องคน ซึ่งคนเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารงานเพื่อ ความสำเร็จหากไม่มุ่งพัฒนาคน ไม่มุ่งพัฒนาภาวะผู้นำแม้จะมีเทคโนโลยีทันสมัยเพียงใด ก็ไม่ สามารถเติบโตก้าวหน้าได้

สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2559 : 141) กล่าวว่า การบริหารจัดการองค์กรจะประสบผลสำเร็จหรือ ล้มเหลวขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำ ไม่ว่าจะองค์กรจะมีขนาดเล็กหรือใหญ่ล้วนต้องมีการบริหารจัดการ ภาวะ ผู้นำจึงเป็นกระบวนการที่ดำเนินอย่างต่อเนื่องไม่ใช่เฉพาะผู้บริหารเท่านั้น แต่หากเกี่ยวกับทุกคน ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงของกลุ่มนั้น ๆ เพื่อร่วมกันบริหารจัดการองค์กรให้ประสบผลสำเร็จ

จากความสำคัญของภาวะผู้นำที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำ เป็นปัจจัยสำคัญของผู้บริหารในการบริหารจัดการองค์กร นอกเหนือจากทักษะในด้านความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ การมีภาวะผู้นำจะช่วยทำให้ผู้บริหารได้รับความศรัทธา ความเคารพนับถือในการบริหารงาน ซึ่งจะทำให้ผู้ปฏิบัติตามทำงานอย่างทุ่มเทให้กับองค์กร และทำให้องค์กรประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ทฤษฎีที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำ

การศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำนั้น เป็นการศึกษาถึงพฤติกรรมในการบริหารงาน วิธีการในการมอบหมายงาน หน้าที่ต่าง ๆ ให้กับผู้ที่บังคับบัญชาได้ปฏิบัติงานในหน้าที่ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งมีหลักทฤษฎีที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำที่อธิบายพฤติกรรมของผู้นำอยู่หลายรูปแบบด้วยกัน ดังนี้

ทฤษฎีภาวะผู้นำด้านคุณลักษณะ (Trait Leadership Theory) ของ สต็อดคิล (Stodill. 1974 : 72 - 91) ยังได้ทำการศึกษาคคุณลักษณะของผู้นำแยกเป็นด้าน ๆ ดังนี้

1. คุณลักษณะทางร่างกาย จากความเชื่อว่าบุคคลมีรูปร่างใหญ่จะช่วยทำให้ผู้ตามยอมรับเชื่อฟัง แนวคิดนี้อยู่บนพื้นฐานของอำนาจการบังคับหรือความกลัว แต่จากการศึกษาพบว่าการมีส่วนสูงและน้ำหนักที่มากกว่าไม่ได้เป็นเงื่อนไขของผู้ที่เป็นผู้นำที่ดีเสมอไป
2. ภูมิหลังทางสังคม ภูมิหลังทางสังคมของผู้ที่ถูกนำมาศึกษา ได้แก่ สถานภาพทางสังคม การศึกษา และการเลื่อนชั้นทางสังคม โดยผลจากการศึกษาสรุปว่าสถานภาพทางสังคม เศรษฐกิจที่สูงจะเป็นข้อได้เปรียบต่อการเป็นผู้นำ บุคคลที่มาจากสถานภาพทางสังคมเศรษฐกิจไม่ได้สามารถก้าวไปสู่ตำแหน่งระดับสูงมีจำนวนมากขึ้น และมีการศึกษาดีกว่าในอดีต
3. ความมีสติปัญญาและความสามารถ คือ ผู้นำมาสติปัญญา มีความเด็ดขาด มีความรู้ มีความคล่องแคล่วในการใช้คำพูดมากกว่าผู้ที่ไม่ได้เป็นผู้นำแม้ว่าจะพบความสัมพันธ์ค่อนข้างสม่ำเสมอ แต่ยังไม่สามารถสรุปได้ชัดเจนต้องพิจารณาตัวแปรอื่น ๆ ประกอบ
4. บุคลิกภาพ ผู้นำจะมีบุคลิกภาพดังนี้ คือ มีความสามารถในการปรับตัวมีอำนาจเหนือบุคคลอื่น มีความสมดุลในอารมณ์ และมีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ มีอิสระเป็นตัวของตัวเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความซื่อสัตย์ มีจริยธรรม และมีความเชื่อมั่นในตนเอง อย่างไรก็ตามบุคลิกภาพเหล่านี้อาจไม่สอดคล้องกัน ในผู้นำทุกกลุ่มหรือทุกองค์กร
5. คุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับงาน ได้แก่ มีความต้องการความสำเร็จ มีสำนึกรับผิดชอบ มีความคิดริเริ่มไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีความรับผิดชอบในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์

6. คุณลักษณะทางสังคม ของผู้นำที่พิจารณาว่าเป็นรากฐานที่สำคัญต่อความสำเร็จ ในการเป็นผู้นำ คือ มีความสามารถในการประสานความร่วมมือ มีความสามารถในการบริหารจัดการ มีความปรารถนาที่จะร่วมมือกันกับคนอื่น ได้รับความนิยมแพร่หลาย และมีเกียรติมี ความสามารถในการเข้าสังคม และทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีส่วนร่วมกับสังคม รู้จัก กาลเทศะ และมีทักษะการพูด

ทฤษฎีภาวะผู้นำด้านพฤติกรรม (Behavioral Leadership Theory) ในช่วงปี ค.ศ.1940 – 1960 แนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมภาวะผู้นำ (Behavioral Theories of Leadership) ซึ่งมีนักทฤษฎี ได้แก่ Kurt Lewin, Rensis, Blake and Mouton, Likert และ Douglas McGregor ได้ทำการศึกษา ภาวะผู้นำในเชิงพฤติกรรมกันโดยทั่วไป แต่ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่าแนวคิดของ Likert และ Douglas McGregor สามารถ อธิบายปรากฏการณ์พฤติกรรมผู้นำได้อย่างเข้าใจง่าย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของ แมคเคลแลนด (McClelland, 1961 : 100 - 112) โดยได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับสิ่งจูงใจของมนุษย์ในการทำงานให้เกิดผลสำเร็จ ทั้งในระดับ บุคคลและระดับสังคมผลของการศึกษาสรุปได้ว่า คนเรามีความต้องการอยู่ 3 ประการ คือ

1.1 ความต้องการสัมฤทธิ์ผล (Need for achievement) เป็นความปรารถนา จะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี พยายามเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ มีความสบายใจเมื่อ ประสบความสำเร็จ และมีความวิตกกังวลเมื่อประสบความสำเร็จไม่สำเร็จ

1.2 ความต้องการความผูกพัน (Need for affiliation) เป็นความต้องการ อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ต้องการความเป็นมิตรและสัมพันธ์ภาพที่อบอุ่น

1.3 ความต้องการมีอำนาจบารมี (Need for power) ได้แก่ ความต้องการ รับผิดชอบบุคคลอื่น ต้องการควบคุมและให้ผู้อื่นให้โทษแก่ผู้อื่นได้

สาระสำคัญประการหนึ่งของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแมคเคลแลนด ก็คือผู้ที่ จะทำงานได้อย่างประสบความสำเร็จต้องมีแรงจูงใจในด้านความต้องการสัมฤทธิ์ผลอยู่ในระดับสูง หรือกล่าวได้ว่าความสำเร็จของงานจะทำได้โดยการกระตุ้นความต้องการด้านสัมฤทธิ์ผลอยู่ใน ระดับสูงหรือกล่าวได้ว่าความสำเร็จของงานจะทำได้โดยการกระตุ้นความต้องการด้านสัมฤทธิ์ผล เป็นสำคัญ บุคคลแต่ละคนเมื่อมีความต้องการด้านสัมฤทธิ์ผลสูงก็สามารถทำงานได้สำเร็จและ ช่วยให้งานของหน่วยงานสำเร็จไปด้วย

2. ทฤษฎีระบบการบริหาร 4 ระบบ ของ ลิเคิร์ท (Likert, 1967 : 16 - 24) ได้เสนอ ทฤษฎีการบริหารซึ่งมีลักษณะแตกต่างกัน 4 รูปแบบ และเรียกว่า การบริหาร 4 ระบบ ประกอบด้วย

ระบบที่ 1 : เผด็จการ (System 1 : Exploitative authoritative)

ระบบบริหารแบบนี้ ผู้บริหารจะเชื่อมั่นในความคิดเห็นของตนเองสูง โดยให้ความไว้วางใจต่อผู้ร่วมงานน้อย การตัดสินใจจะมาจากผู้บริหารระดับสูงเท่านั้น การติดต่อสื่อสารจะตั้งอยู่บนหน่วยเหนือลงมา การจูงใจให้ทำงานจะบีบบังคับหรือสร้างระเบียบกฎเกณฑ์ขึ้นให้เกิดความเกรงใจ กลัว ความสัมพันธ์โดยส่วนตัวจะมีน้อย และลักษณะการทำงานมักจะทำตามความสามารถส่วนบุคคลเป็นรายคน เป้าหมายต่าง ๆ จะออกมาในลักษณะคำสั่งจากผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเท่านั้น

ระบบที่ 2 : เผด็จการแบบมีศิลป์ (System 2 : Benevolent authoritative)

ระบบการบริหารแบบนี้ ผู้บริหารจะแสดงออกถึง ความเป็นที่ไว้วางใจต่อผู้ร่วมงาน มีวิธีการจูงใจผู้ร่วมงาน โดยรางวัล แต่บางครั้งก็มีการบังคับ ยอมให้มีการสื่อสารจากผู้ร่วมงานไปสู่ผู้บริหารบ้าง บรรยากาศอาจจะดูเหมือนผู้บริหารขอความคิดเห็นและยอมรับความคิดเห็นจากผู้ร่วมงาน แต่จริง ๆ แล้ว นโยบายและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ขององค์กรจะถูกกำหนดโดยผู้บริหารเท่านั้น ซึ่งผู้บริหารอาจให้ผู้ร่วมงานตัดสินใจได้ในระดับหนึ่ง แต่ทั้งนี้ต้องสอดคล้องกับนโยบายที่ผู้บริหารได้วางไว้

ระบบที่ 3 : การปรึกษาหารือ (System 3 : Consultative)

ระบบการบริหารแบบนี้ ผู้บริหารจะยอมรับความสามารถของผู้ร่วมงานมาก มีความไว้วางใจและยอมให้ผู้ร่วมงานเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยการขอคำปรึกษาหารือหรือข้อเสนอแนะเพื่อประกอบเป็นแนวทาง มีการจูงใจในลักษณะของการให้รางวัลเป็นส่วนใหญ่ การติดต่อสื่อสารเป็นแบบ 2 ทางโดยสมบูรณ์ ผู้บริหารจะเป็นฝ่ายวางนโยบายขององค์กรอย่างกว้าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการทำงาน ความสัมพันธ์ส่วนตัวจะใกล้ชิดสนิทสนมกันได้ทั้งผู้บริหารและผู้ร่วมงาน แต่การตัดสินใจในเรื่องสำคัญยังคงเป็นหน้าที่ของฝ่ายบริหารอยู่

ระบบที่ 4 : กลุ่มที่มีส่วนร่วม (System 4 : Participative group)

ระบบการบริหารแบบนี้ ผู้บริหารมีความเชื่อมั่นและไว้วางใจในตัวผู้ร่วมงานมาก มีการกระจายตัดสินใจสั่งการไปทั่วทั้งองค์กร การติดต่อสื่อสารนอกจากจะเป็น 2 ทางแล้วยังมีการติดต่อสื่อสารระหว่างเพื่อนร่วมงานด้วย การจูงใจมักอยู่ที่เป้าหมายและการพัฒนาองค์กร ความสัมพันธ์โดยส่วนตัวเป็นอย่างฉันทมิตรระหว่างผู้บริหารและผู้ร่วมงาน โดยทุกฝ่ายต่างมุ่งที่จะสนับสนุนความพยายามที่จะให้เป้าหมายขององค์กรสัมฤทธิ์ผลตามที่กำหนดไว้

ทฤษฎีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ (Situational Leadership Theory) ของ ฟิเดเลอร์ (Fiedler, 1967 : 32 - 34) ได้สร้างแบบจำลองความเป็นผู้นำตามสถานการณ์ ที่ชี้ให้เห็นถึงปัจจัยสถานการณ์ 3 อย่าง ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของผู้นำ คือ 1) ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชา

(Leader Member Relations) 2) โครงสร้างของงาน (Task Structure) และ 3) อำนาจตามตำแหน่งหน้าที่ (Position Power) โดยการบริหารเชิงสถานการณ์ สามารถใช้ทุกทฤษฎีมาประกอบกับประสบการณ์ เพื่อทำให้การตัดสินใจที่ดีที่สุด โดยเฉพาะในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันสูง เช่นปัจจุบัน นับเป็นความท้าทายและโอกาสในการใช้การบริหารเชิงสถานการณ์ในมุมมองของผู้บริหารที่จะพลิกวิกฤติเป็นโอกาสให้ได้ เป็นการใช้ความรู้ความสามารถทั้งศาสตร์และศิลป์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในตัวผู้นำท่านนั้นให้ประจักษ์ออกมาใช้ได้อย่างเต็มสมรรถภาพจริง ๆ ที่เขามีอยู่ เพราะสถานการณ์แต่ละอย่างแตกต่างกัน ทฤษฎีกับบางสถานการณ์ก็แตกต่างกัน แล้วแต่ผู้นำแต่ละท่านจะเลือกใช้ ดังนั้นการบริหารเชิงสถานการณ์ น่าจะเป็นการใช้ความรู้ความสามารถทั้งศาสตร์และศิลป์แนวคิดทางการบริหารเชิงสถานการณ์ เป็นแนวคิดที่เน้นผู้บริหารให้ความสนใจกับสภาพแวดล้อมในสถานการณ์ต่าง ๆ ขององค์การ ตัวแปรต่าง ๆ ในแต่ละสถานการณ์ทางการบริหารมีความแตกต่างกันไปในแต่ละองค์การ ดังนั้น ผู้บริหารควรคำนึงถึงความเหมาะสมในการตัดสินใจดำเนินงานภายใต้สถานการณ์เหล่านี้ให้สอดคล้องกับความต้องการขององค์การและความพึงพอใจของพนักงาน กล่าวคือแนวคิดการบริหารเชิงสถานการณ์ย่อมมีวิถีทางที่ดีที่สุดที่สภาพแวดล้อมทางการบริหารที่เหมาะสมกับแต่ละองค์การ ไม่มีวิธีแก้ปัญหาได้ดีที่สุดวิธีเดียว หรือแก้ปัญหาด้วยวิธีเดียวกันหากแต่มีหลากหลายวิธีในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในองค์การ

ทฤษฎีระบบการบริหาร 4 ระบบ ของ ลิเคิร์ต (Likert, 1967 : 16 - 24) ได้เสนอทฤษฎีการบริหารซึ่งมีลักษณะแตกต่างกัน 4 รูปแบบ และเรียกว่า การบริหาร 4 ระบบ ประกอบด้วย

ระบบที่ 1 : เผด็จการ (System 1 : Exploitative authoritative)

ระบบบริหารแบบนี้ ผู้บริหารจะเชื่อมั่นในความคิดเห็นของตนเองสูง โดยให้ความไว้วางใจต่อผู้ร่วมงานน้อย การตัดสินใจจะมาจากผู้บริหารระดับสูงเท่านั้น การติดต่อสื่อสารจะตั้งเบื่องบนหน่วยเหนือลงมา การจูงใจให้ทำงานจะบีบบังคับหรือสร้างระเบียบกฎเกณฑ์ขึ้นให้เกิดความเกรงใจ กลัว ความสัมพันธ์โดยส่วนตัวจะมีน้อย และลักษณะการทำงานมักจะทำตามความสามารถส่วนบุคคลเป็นรายคน เป้าหมายต่าง ๆ จะออกมาในลักษณะคำสั่งจากผู้บริหารระดับสูงขององค์การเท่านั้น

ระบบที่ 2 : เผด็จการแบบมีศิลป์ (System 2 : Benevolent authoritative)

ระบบการบริหารแบบนี้ ผู้บริหารจะแสดงออกถึง ท่าทีไว้วางใจต่อผู้ร่วมงาน มีวิธีการจูงใจผู้ร่วมงาน โดยรางวัล แต่บางครั้งก็มีการบังคับ ยอมให้มีการสื่อสารจากผู้ร่วมงานไปสู่ผู้บริหารบ้าง บรรยากาศอาจจะดูเหมือนผู้บริหารขอความคิดเห็นและยอมรับความคิดเห็นจากผู้ร่วมงาน แต่จริง ๆ แล้ว นโยบายและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ขององค์การจะถูกกำหนดโดยผู้บริหารเท่านั้น ซึ่งผู้บริหารอาจให้ผู้ร่วมงานตัดสินใจได้ในระดับหนึ่ง แต่ทั้งนี้ต้องสอดคล้องกับนโยบาย

ที่ผู้บริหารได้วางไว้

ระบบที่ 3 : การปรึกษาหารือ (System 3 : Consultative)

ระบบการบริหารแบบนี้ ผู้บริหารจะยอมรับความสามารถของผู้ร่วมงานมาก มีความไว้วางใจและยอมให้ผู้ร่วมงานเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยการขอคำปรึกษาหารือหรือข้อเสนอแนะเพื่อประกอบเป็นแนวทาง มีการจูงใจในลักษณะของการให้รางวัลเป็นส่วนใหญ่ การติดต่อสื่อสารเป็นแบบ 2 ทางโดยสมบูรณ์ ผู้บริหารจะเป็นฝ่ายวางนโยบายขององค์กรอย่างกว้าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการทำงาน ความสัมพันธ์ส่วนตัวจะใกล้ชิดสนิทสนมกันได้ทั้งผู้บริหารและผู้ร่วมงาน แต่การตัดสินใจในเรื่องสำคัญยังคงเป็นหน้าที่ของฝ่ายบริหารอยู่

ระบบที่ 4 : กลุ่มที่มีส่วนร่วม (System 4 : Participative group)

ระบบการบริหารแบบนี้ ผู้บริหารมีความเชื่อมั่นและไว้วางใจในตัวผู้ร่วมงานมาก มีการกระจายตัดสินใจสั่งการไปทั่วองค์กร การติดต่อสื่อสารนอกจากจะเป็น 2 ทางแล้วยังมีการติดต่อสื่อสารระหว่างเพื่อนร่วมงานด้วย การจูงใจมักอยู่ที่เป้าหมายและการพัฒนาองค์กร ความสัมพันธ์โดยส่วนตัวเป็นอย่างฉันทมิตรระหว่างผู้บริหารและผู้ร่วมงาน โดยทุกฝ่ายต่างมุ่งที่จะสนับสนุนความพยายามที่จะให้เป้าหมายขององค์กรสัมฤทธิ์ผลตามที่กำหนดไว้

จากทฤษฎีภาวะผู้นำที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ทฤษฎีภาวะผู้นำได้มีการแบ่งออกเป็น 3 กระบวนทัศน์ ได้แก่ 1) ทฤษฎีภาวะผู้นำด้านคุณลักษณะ (Trait Leadership Theory) คือ การสังเกตจากพฤติกรรมภายนอก เช่น รูปร่าง บุคลิกภาพการแสดงตัว ทำทางการพูดจา สติปัญญา เป็นผู้มี ความรับผิดชอบ มีสถานภาพทางสังคมเศรษฐกิจที่ดี ชอบเข้าสังคม มีความคิดริเริ่ม มีความเพียรพยายาม มีความไวในการรับรู้และเข้าใจในสถานการณ์ต่าง ๆ สามารถร่วมมือกับผู้อื่นได้ 2) ทฤษฎีภาวะผู้นำด้านพฤติกรรม (Behavioral Leadership Theory) คือ แนวความเชื่อที่วิเคราะห์เกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำ โดยเสนอว่ารูปแบบพฤติกรรมที่ผู้บริหารแสดงออก 3) ทฤษฎีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ (Situational Leadership Theory) คือ การกำหนดสถานการณ์ขึ้นเพื่อให้ผู้นำได้ปฏิบัติ โดยเชื่อว่าการเป็นกรเป็นผู้ผู้นำได้นั้นขึ้นอยู่กับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมในขณะนั้น

แนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์

ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบัน ได้มีการบริหารงานจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์ในการทำงานเพื่อที่จะสามารถคาดการณ์ล่วงหน้าและวาดภาพในอนาคตที่จะเกิดขึ้นไว้ให้ได้ เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการ เรียนรู้และจัดกิจกรรมได้อย่างมีศักยภาพ รวมทั้งนำพาบุคลากรทุก ๆ คน และองค์กรประสบผลสำเร็จตามที่ได้ตั้งไว้

ความหมายของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์

ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ (Visionary Leadership) มีความสำคัญต่อการการพัฒนางองค์กรอย่างมาก เพราะการมีวิสัยทัศน์ที่ดีจะเป็นการกำหนดทิศทางในอนาคตขององค์กร และนำพาองค์กรเจริญเติบโตยิ่ง ๆ ขึ้น จึงมีนักวิชาการและนักการศึกษา ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ไว้ ดังต่อไปนี้

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2553 : 40) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ หมายถึง ความสามารถของผู้นำในการรู้จักและเข้าใจสภาพการณ์ขององค์กรเป็นอย่างดีสามารถกำหนดบทบาทและทิศทางขององค์กรได้อย่างชัดเจนรวมถึงขยายความคิดให้คนยอมรับยอมปฏิบัติตามมีการให้กำลังใจกับทุกคน และสามารถเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารได้อย่างกว้างขวาง

สุรีพันธ์ เสนานุช (2553 : 31)) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ หมายถึง ลักษณะของผู้นำที่มีคุณสมบัติหลายประการที่เอื้อต่อความสำเร็จขององค์กร โดยมีแนวทางในการปฏิบัติที่ชัดเจน ตั้งแต่การสร้างวิสัยทัศน์ การปฏิบัติ การสร้างโอกาสการสร้างพลัง และการสร้างจริยธรรม ซึ่งเป็นที่ยอมรับของบุคลากรในองค์กร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553 : 10) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ หมายถึง ความสามารถของผู้นำในการสร้างและสื่อสารภารกิจหลักขององค์กรที่มาจากแรงบันดาลใจวิสัยทัศน์ระบบค่านิยมได้ดั่งนั้นพฤติกรรมที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะแสดงพฤติกรรมคือสามารถอธิบายวิสัยทัศน์และภารกิจหลักขององค์กรต่อคนอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กรทำให้แน่ใจว่าแผนกลยุทธ์ขององค์กรและการปฏิบัติงานสอดคล้องกันกับวิสัยทัศน์และภารกิจหลัก

روبบินส์ และคูลเตอร์ (Robbin & Coulter. 2003 : 196 - 227) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ หมายถึง ความสามารถของผู้นำในการสร้างและสื่อสารวิสัยทัศน์ในอนาคตขององค์กรโดยชี้ให้เห็นว่าดูการจะเจริญเติบโตและมีสภาพที่ดีขึ้นจากปัจจุบันอย่างน่าเชื่อถือน่าสนใจและมีความเป็นไปได้จริงวิสัยทัศน์เช่นนี้หากไม่ได้รับการเลือกและปฏิบัติสมจะเป็นพลังขับเคลื่อนต่อกันสร้างอนาคตขององค์กร ซึ่งในกระบวนการนี้ทักษะพรสวรรค์ทรัพยากรจะถูกนำมาใช้ไปอย่างเต็มที่เพื่อทำให้วิสัยทัศน์ปรากฏเป็นจริง

ฮัทช์ (Hatch. 2009 : 16 - 21) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ หมายถึง ความสามารถของผู้นำในการผลักดันเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อสถานะการในอนาคตทำให้องค์กรสามารถดำเนินงานไปสู่เป้าหมายขององค์กร โดยการเพิ่มประสิทธิภาพและความรับผิดชอบให้กับผู้ตามได้ร่วมตัดสินใจซึ่งผู้นำจะต้องเป็นผู้เนเทศให้คำปรึกษาและสนับสนุนบุคลากรได้พัฒนาคุณภาพของผลผลิตและการบริการรวมถึงการปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างทำให้ผู้ตามเกิดความไว้วางใจ

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ หมายถึง ความสามารถของผู้นำในการสร้างและสื่อสารวิสัยทัศน์ขององค์กรในการทำงาน รู้จักและเข้าใจ สภาพการณ์บริบทขององค์กร มีกลยุทธ์ในการบริหารงานที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ มีการกำหนด บทบาทและทิศทางขององค์กร ได้อย่างชัดเจน มองเห็นสิ่งที่เป็นในปัจจุบัน เพื่อนำทางให้เห็นภาพ อนาคตขององค์กร ซึ่งจะทำได้ทั้งการบรรลุผลตามเป้าหมาย

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์

ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ เป็นทฤษฎีผู้นำการศึกษาแนวใหม่ โดยใช้กระบวนการทัศน์ใหม่และ ทฤษฎีระบบผสมผสานกัน เพื่อให้เกิดแนวคิดใหม่ที่ทันสมัยมากยิ่งขึ้น ซึ่งมีนักวิชาการและนักการ ศึกษา ได้เสนอแนวคิดและทฤษฎีไว้ดังต่อไปนี้

ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ (2553 : 40) กล่าวว่า บทบาทและงานของผู้นำวิสัยทัศน์ ดังนี้

1) การรู้จักและเข้าใจสภาพการณ์ขององค์กรอย่างดี ผู้นำต้องรู้จักและเข้าใจโครงการ รู้สภาพการณ์ ขององค์กรอย่างลึกซึ้ง เข้าใจและเห็นการเปลี่ยนแปลง 2) การกำหนดบทบาทและทิศทางของ องค์กรได้อย่างชัดเจน คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ จากการเข้าใจสถานการณ์ที่เป็นอยู่ และการมองว่า อนาคตที่ควรจะเป็น 3) ขยายความคิดให้คนยอมรับและปรับเปลี่ยน คือ ความสามารถของผู้นำใน การขยายความคิดให้คนอื่นเข้าใจอย่างชัดเจนซึ่งทำได้หลายรูปแบบ การอภิปราย 4) ให้คนอื่นช่วย ทำ ผู้นำต้องสื่อให้ชัดเจนว่าทางที่เราต้องการจะเดินไปเป็นอย่างไร มีเป้าหมายที่คาดหวังอย่างไรบ้าง และกระจายอำนาจให้บุคลากรได้ปฏิบัติ 5) เริ่มให้สำเร็จเล็ก ๆ ก่อน การดำเนินการในลักษณะนี้ ควรกระจายส่วนต่าง ๆ ออกไปในรูปแบบของกันกระจายอำนาจ ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นแต่ อำนาจที่กระจายออกไปนั้นต้องสอดคล้องและมองเห็นเป็นภาพใหญ่ ติดตาม และตรวจสอบถึง ความสำเร็จ ในการกระจายงานทำในลักษณะที่ให้ความร่วมมือ ความเชื่อถือ และความสำเร็จยอม ขึ้นกับความเชื่อ ความศรัทธา เห็นพ้องหรือสอดคล้องยอมอยู่ที่ผู้นำเป็นหลักสำคัญ 6) ให้กำลังใจ กับทุกคน บทบาทของผู้นำจึงอยู่ที่ได้ใจของผู้ร่วมงาน ผู้นำต้องมีความคิดดีเป็นที่ศรัทธาของทุกคน ที่เกี่ยวข้อง ผู้นำต้นคุณดูแลเอาใจใส่ผู้ร่วมงาน และ 7) บันทึกงานมี 3 ลักษณะผสมกัน คือ การประเมิน ตรวจสอบ การบันทึก และการเผยแพร่ก่อนบันทึกผลตรวจสอบดูก่อน เพื่อความเป็นไปตามวิสัยทัศน์ ที่วางไว้หรือไม่

เบนนิส และนันัส (Bennis & Nanus. 1985 : 21 ; อ้างถึงใน สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. 2557 : 91) กล่าวว่า หลัก 5 ประการ ของการเป็นผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ได้แก่ 1) ความเป็นผู้นำในการทำงาน สร้าง สื่อนวัตกรรมใหม่ ๆ ส่งเสริมให้ผู้อื่นมีความคิดริเริ่ม 2) สร้างแรงบันดาลใจและมีความ กระตือรือร้น 3) สนับสนุนการทำงานเป็นทีม 4) เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้บังคับบัญชา และ 5) มีจิต วิญญาณในการทำงานเพื่อให้บรรลุผลสูงสุด

เดวิส และนิวสตรอม (Davis & Newstrom. 1989 : 245 - 253 ; อ้างถึงใน สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. 2557 : 91) กล่าวว่า ประการแรกของผู้นำต้องมีวิสัยทัศน์ และต้องสามารถนำวิสัยทัศน์ไปสู่ผู้ใต้บังคับบัญชา โดยมุ่งหวังให้บรรลุผลตามวิสัยทัศน์ที่วางไว้

นานัส (Nanus. 1992 : 315) กล่าวว่า ถ้าไม่มีภาวะผู้นำ ก็เหมือนเรือชูชีพที่อยู่กลางทะเล โดยไม่มีไม้พาย เข็มทิศ แผนที่ และความหวัง องค์กรจึงจำเป็นต้องมีผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ ซึ่งมีจุดเน้นว่าวิสัยทัศน์เปรียบเสมือนอนาคตที่เป็นจริงเชื่อถือได้ และเป็นสิ่งที่ก้าวไปสู่สภาพที่ดีกว่าเดิม สร้างพลังไปสู่การสร้างมาตรฐานแห่งความสำเร็จ ซึ่งการพัฒนาวิสัยทัศน์ให้บรรลุตามเป้าหมายนั้น ผู้บริหารจะต้องเลือกวิสัยทัศน์ที่ดีที่สุดที่สอดคล้องกับความเป็นจริงและมีความเป็นไปได้ในอนาคต และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาวิสัยทัศน์ โดยสามารถใช้เกณฑ์พิจารณาความต้องการของลูกค้าจากอุปสงค์ซึ่งจะมีความสัมพันธ์กับความต้องการของลูกค้าอย่างแท้จริง การมองหากลยุทธ์ที่ใช้ในการพัฒนาวิสัยทัศน์ด้วยอุปสงค์จึง เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ตอบสนองวิสัยทัศน์ได้เป็นอย่างดี รายละเอียดดังภาพประกอบ 2.1

อุปสงค์ดึง (Demand Pull)

แรงผลักดันจากเทคโนโลยี (Technological Push)	จากความจำเป็นและ ความต้องการใหม่	จากการเปลี่ยนแปลง ของสภาพแวดล้อม	
	ผลิตภัณฑ์หรือ บริการใหม่	V1	V2
	กระบวนการ ปฏิบัติงานใหม่	V3	V4

ภาพประกอบ 2.1 เมตริกซ์แสดงความสัมพันธ์ของการพัฒนาวิสัยทัศน์

ที่มา : นานัส (Nanus. 1992 : 315)

จากภาพประกอบ 2.1 แสดงเมตริกซ์ของความสัมพันธ์ระหว่างอุปสงค์ดึงกับเทคโนโลยีที่นำไปสู่การพัฒนาวิสัยทัศน์ได้ 4 ประเภท คือ V1, V2, V3, และ V4 กล่าวคือ

V1 เป็นวิสัยทัศน์ที่เกิดจากการผลักดันทางเทคโนโลยีเพื่อนำเสนอผลิตภัณฑ์หรือบริการใหม่ในการตอบสนองต่อความจำเป็นและความต้องการใหม่ของลูกค้า

V2 เป็นวิสัยทัศน์ที่เกิดจากการผลักดันทางเทคโนโลยีเพื่อนำเสนอผลิตภัณฑ์หรือบริการใหม่ในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม

V3 เป็นวิสัยทัศน์ที่เกิดจากการผลักดันทางเทคโนโลยีเพื่อนำเสนอกระบวนการในการปฏิบัติแบบใหม่ในการตอบสนองต่อความจำเป็นและความต้องการใหม่ของลูกค้า

V4 เป็นวิสัยทัศน์ที่เกิดจากการผลักดันทางเทคโนโลยีเพื่อนำเสนอกระบวนการในการปฏิบัติแบบใหม่ในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม

คูบริน (DuBrin. 1998 : 4) กล่าวว่า ผู้นำต้องเป็นผู้ที่กำหนดวิสัยทัศน์สำหรับคนอื่นแล้ว อำนวยกรให้คนอื่น หรือผู้ตามที่มีความเชื่อมั่นในตัวผู้นำ และมีสัญญาใจพร้อมที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้อย่างเต็มความสามารถ

แซคคาโร และแบงก์ (Zaccaro & Banks. 2004 : 367 - 380) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์เป็นกระบวนการจัดการเชิงรุกและเป็นปรากฏการณ์ที่เป็นพลวัตโดยมีลักษณะทางกลยุทธ์เป็นพื้นฐานที่นำไปสู่รูปแบบของวิสัยทัศน์ของภาวะผู้นำมีสิ่งที่เป็นพื้นฐานของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์อยู่ 2 ประการ คือ 1) ผู้นำต้องพยายามที่จะมีอิทธิพลต่อสภาพแวดล้อม 2) ผู้นำต้องพยายามที่จะเริ่มสู่การเปลี่ยนแปลง

จากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ จะต้องรู้จักสภาพการณ์ต่าง ๆ ของหน่วยงาน เป็นผู้นำในการทำงาน สร้างแรงบันดาลใจ และมีความกระตือรือร้นในการทำงาน สนับสนุนการทำงานเป็นทีม เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้บังคับบัญชา สามารถใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการงานได้ และต้องสามารถนำวิสัยทัศน์ไปสู่ผู้ได้บังคับบัญชา โดยมุ่งหวังให้บรรลุผลตามวิสัยทัศน์ที่วางไว้

คุณลักษณะของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์

จากความหมายและแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ แสดงให้เห็นว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์มีความจำเป็นกับผู้บริหารศึกษาในปัจจุบันเป็นอย่างมาก เพื่อใช้ในการบริหารงาน พัฒนานำพหุองค์การไปอย่างมีทิศทาง และเป็นไปตามวัตถุประสงค์เป้าหมายที่วางไว้ โดยสิ่งที่บ่งบอกลักษณะการบริหารงานของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ให้เห็นได้อย่างชัดเจน นั่นคือ คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ และหัวข้อต่อไปนี้นั้นผู้วิจัยได้นำไปสู่การวิเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นตัวแปรด้านเนื้อหา และการวัดในการวิจัยครั้งนี้ต่อไป ซึ่งมีนักวิชาการและนักการศึกษา ได้เสนอคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ไว้ดังต่อไปนี้

พิชาย รัตนดิลก ณ ภูเก็ต (2552 : 95) กล่าวว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ประกอบด้วย ความสามารถในการอธิบายวิสัยทัศน์ต่อบุคคลอื่น ผู้นำมีความจำเป็นต้องทำให้วิสัยทัศน์ชัดเจนในรูปแบบของการกระทำและเป้าหมายที่ต้องปฏิบัติ โดยการสื่อสารด้วยการพูด และเขียนอย่างชัดเจน ที่ไร้ประสิทธิผลถ้าผู้นำไม่มีการสื่อสารอย่างเข้มข้นนอกจากความสามารถด้านภาษาแล้ว ในทิศทางที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์เพื่อเป็นแบบอย่างให้กับประชาชนได้ปฏิบัติตาม

เพื่อให้วิสัยทัศน์สามารถประยุกต์ใช้ในความหลากหลายของสถานการณ์ ทุกศาสนา ทุกเพศ ทุกภูมิภาค ทุกชนชั้น ทำให้พวกเขาทราบว่าต้องทำอะไรบ้างและทำอะไรเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์และวิสัยทัศน์ขององค์การ สามารถแยกองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ซึ่งประกอบด้วย การสร้างวิสัยทัศน์ การเผยแพร่วิสัยทัศน์ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์

สมชาย เทพแสง (2552 : 83 - 89) กล่าวว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ประกอบด้วย

1. ความสามารถในการกำหนดวิสัยทัศน์ของผู้นำ
2. การนำวิสัยทัศน์ลงสู่บุคคลอื่นในการปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. มีความสามารถและทักษะในการจูงใจ และให้กำลังใจบุคลากรในการปฏิบัติงาน การได้รับการยอมรับ และไว้วางใจสร้างการยอมรับ และความน่าเชื่อถือให้กับบุคลากร
4. มีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีความเพียรพยายาม และมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงาน เพื่อให้ประสบผลสำเร็จเป็นผู้มีความซื่อสัตย์จริงใจในการทำงาน ให้ความไว้วางใจในการทำงานโดยไม่ต้องมีการควบคุมและให้อิสระในการทำงาน
5. มีความคิดเชิงกลยุทธ์ มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถพัฒนาระบบความคิดและได้รับการยอมรับเป็นอย่างดี
6. สร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรมุ่งเน้นการกระจาย และเพิ่มพลังอำนาจแก่บุคลากร มอบหมายงานให้ทั่วถึงและมีความเป็นธรรม
7. ดำเนินงานอย่างมีเป้าหมายที่ชัดเจนทำให้บุคลากรดำเนินงานไปสู่เป้าหมายได้อย่างตรงประเด็นและตรงกับเป้าหมายที่วางไว้

ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ (2553 : 19 - 22) กล่าวว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ประกอบด้วย

1. มีความสามารถในการกำหนดเป้าหมาย และการสร้างวิสัยทัศน์
2. มีความสามารถในการกำหนดวิธีการเผยแพร่วิสัยทัศน์สู่ผู้ปฏิบัติ
3. มีความสามารถในการกำหนดวิธีการปฏิบัติงานตามเป้าหมาย นั้นผู้นำเชิงวิสัยทัศน์จึงต้องมีความเก่งรอบรู้ไม่ใช่ชำนาญเฉพาะวิธี

4. การเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ได้บังคับบัญชา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553 : 36) กล่าวว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ประกอบด้วย

1. ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียนจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ด้วยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกสถานศึกษาทั้งสภาพจริงในปัจจุบัน และสภาพการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

2. ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดค่านิยมของโรงเรียนในการทำงานให้มีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และพันธกิจโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากร

3. ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างศรัทธาโดยเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงานตามค่านิยมของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลากรสู่อนาคต

4. ผู้บริหารสถานศึกษามีระบบให้บุคลากรได้ใช้ศักยภาพในการทำงานอย่างเต็มที่ภายใต้การกระจายอำนาจและการบริหารแบบมีส่วนร่วม

5. สร้างบรรยากาศให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กระตุ้นให้เกิดการสร้างนวัตกรรมเพื่อเพิ่มพูนศักยภาพการปฏิบัติงานและให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

6. จัดระบบสื่อสารเพื่อให้ทราบและเกิดการยอมรับในวิสัยทัศน์ค่านิยมและผลการดำเนินการที่คาดหวังของโรงเรียนแบบสองทิศทางอย่างหลากหลายรูปแบบ

7. ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างบรรยากาศภายในโรงเรียน เพื่อให้เกิดการปรับปรุงผลการดำเนินการการบรรลุพันธกิจ และวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์รวมทั้งส่งเสริมและกำกับให้บุคลากรประพฤติปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ และมีจริยธรรม สามารถแยกเป็นองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ที่สำคัญประกอบด้วย การสร้างวิสัยทัศน์ (Formulating) การเผยแพร่วิสัยทัศน์ (Articulating) การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ (Implementing) และการเป็นแบบอย่างที่ดี (Role model)

ซซคิม (Sashkin. 1988 : 57 - 63) กล่าวว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ประกอบด้วย

1. การสร้างวิสัยทัศน์ คือ การที่ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างภาพในอนาคตของสถานศึกษา ได้อย่างชัดเจนว่าประสิทธิผลที่ดีที่สุดของสถานศึกษาที่ต้องการอย่างแท้จริงคืออะไร ทั้งนี้โดยอาศัยทักษะการเก็บรวบรวมข้อมูล และการสังเคราะห์ข้อมูลของสถานศึกษา

2. การเผยแพร่วิสัยทัศน์ คือ การที่ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสื่อสารให้สมาชิกมีความเข้าใจในวิสัยทัศน์ของตนได้อย่างชัดเจน และยอมรับวิสัยทัศน์นั้น

3. การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ เป็นการหลอมวิสัยทัศน์นั้นลงไปปรัชญาของสถานศึกษาและกำหนดนโยบาย โครงการเพื่อนำปรัชญาของสถานศึกษาไปปฏิบัติจริง

4. การเป็นแบบอย่างที่ดีเนื่องจากวิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้นจะกลายเป็นภารกิจขององค์การ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรแสดงให้เห็นว่าวิสัยทัศน์นั้นมีความเป็นไปได้ สามารถปฏิบัติให้

บรรลุผลได้โดยการปฏิบัติให้ดูเป็นแบบอย่าง ซึ่งการทำตนเป็นแบบอย่างนี้ ผู้บริหารจะต้องปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ

เวสเลย์ และมินท์เบิร์ก (Westley & Mintzberg, 1989 : 17 - 32) กล่าวว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ผู้นำจะต้องมีความสามารถในการสื่อสารเพื่อให้เกิดวิสัยทัศน์ร่วมให้อำนาจการตัดสินใจแก่ผู้ตามเพื่อให้สมาชิกสามารถนำวิสัยทัศน์ร่วมสู่การปฏิบัติให้เป็นจริงสามารถแยกองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ดังนี้

1. การสร้างวิสัยทัศน์
2. การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์
3. การมอบอำนาจ
4. การคิดเชิงกลยุทธ์
5. ความคิดสร้างสรรค์
6. ผู้นำการเปลี่ยนแปลง
7. การยึดมั่นในอุดมการณ์

บรอน (Braun, 1991 : 26) กล่าวว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ประกอบด้วย

1. การสร้างวิสัยทัศน์เป็นการสร้างความฝันที่เป็นจริง เหมือนการสร้างพิมพ์เขียวขององค์การที่มีความเป็นเลิศในอนาคต การสร้างวิสัยทัศน์จึงต้องศึกษาองค์กรอย่างลึกซึ้ง จำเป็นต้องรู้ถึงจุดเด่น จุดด้อยของบุคลากร สถานที่ และเวลาเพราะวิสัยทัศน์ที่สร้างจำเป็นต้องสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมปัจจุบัน
2. การเผยแพร่วิสัยทัศน์ เป็นการนำวิสัยทัศน์ไปสู่ส่วนรวม ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีวิสัยทัศน์ในการอธิบาย และโน้มน้าวทำให้สมาชิกขององค์การเข้าใจ และยอมรับวิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้น
3. การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ เป็นการนำวิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้นสู่การปฏิบัติที่แท้จริงในสถานศึกษา ด้วยการร่วมมือ ทูมเทกำลังกาย กำลังความคิด และความพยายามของสมาชิกเพื่อให้วิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้นนั้นดำเนินไปเป็นผลสำเร็จ สถานการณ์ในอนาคตที่ปรารถนาซึ่งเป็นการพัฒนาปรับปรุงให้ดีขึ้น หรือให้มีความเป็นเลิศ

นานัส (Nanus, 1992 : 8) กล่าวว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ประกอบด้วย

1. เป้าหมายร่วมเป็นผลมาจากการสร้างวิสัยทัศน์ของผู้นำองค์การ และทีมงานร่วมกันด้วยการสื่อสารความเข้าใจร่วมกัน
2. เพิ่มอำนาจให้บุคคลให้มีอิสระในการปฏิบัติงานมากขึ้น ความอิสระในการปฏิบัติงานนำมาซึ่งความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และสร้างนวัตกรรมใหม่ให้เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา

3. การเปลี่ยนแปลงองค์การอย่างเหมาะสม ปรับการบริหารองค์การให้สอดคล้องต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม มีการออกแบบองค์การใหม่ให้สอดคล้องต่อภารกิจ และวิสัยทัศน์ อยู่ตลอดเวลา

4. ความคิดเชิงกลยุทธ์มีการสร้างความคิดเชิงกลยุทธ์สู่ความสำเร็จตลอดเวลา มีการประเมินสภาพแวดล้อมภายนอก และภายในองค์การตลอดเวลา ความคิดเชิงกลยุทธ์จะมุ่งไปสู่การบริหารเพื่อบริการลูกค้า การบริหารเพื่อการแข่งขัน และการบริหารเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้นำองค์การจะต้องมีความคิดริเริ่ม และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อยู่ตลอดเวลาเกิดจากผลรวมของเป้าหมายร่วมกัน ซึ่งประกอบด้วย วิสัยทัศน์กับการสื่อสาร การเพิ่มพลังอำนาจให้บุคคล การเปลี่ยนแปลงขององค์การอย่างเหมาะสม และความคิดเชิงกลยุทธ์ ซึ่งสามารถแยกเป็นองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ที่สำคัญ ดังนี้

4.1 การสร้างวิสัยทัศน์

4.2 การเผยแพร่วิสัยทัศน์

4.3 การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์

4.4 การมอบอำนาจ

4.5 การคิดเชิงกลยุทธ์

4.6 การสร้างนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลง

ฟิชเชอร์ (Fisher. 1993 : 129) กล่าวว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ประกอบด้วย

1. การสร้างวิสัยทัศน์เป็นการบอกถึงสภาพปัจจุบัน และสภาพที่ต้องการจะเป็นในอนาคตจากวิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้น ทุกสิ่งในสถานศึกษาต้องสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ทั้งเป้าหมาย กลยุทธ์เพื่อให้ประสบความสำเร็จตามความมุ่งหวัง

2. การเผยแพร่วิสัยทัศน์ ผู้นำนอกจากจะมีวิสัยทัศน์แล้วต้องสามารถบอกกล่าวหรือเผยแพร่วิสัยทัศน์เพื่อให้คนอื่นเข้าใจและยอมรับในวิสัยทัศน์นั้น การเผยแพร่วิสัยทัศน์ คือ การสื่อสารให้ทุกคนทราบทั้งผู้ปกครองสมาชิกในชุมชนและคนอื่น ๆ ทั้งที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เขาทราบว่าเราคือใครมีภารกิจอะไรและมีจุดหมายอย่างไร รวมทั้งบอกถึงแผนงานที่กำหนดไว้เพื่อเป็นการเชิญชวนให้บุคคลเหล่านี้เข้ามามีส่วนร่วมให้ร่วมมือ และช่วยเหลือให้เกิดความสำเร็จตามวิสัยทัศน์

3. การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ เป็นกระบวนการที่จะทำให้วิสัยทัศน์กลายเป็นจริงในการนำวิสัยทัศน์มาสู่การปฏิบัติ กำหนดเป็นเป้าหมาย แผนยุทธศาสตร์ และกิจกรรมต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และเป็นการรับผิดชอบต่อวิสัยทัศน์ นั่นคือ ผู้บริหารต้องดำเนินการตาม

แผน หรือปฏิบัติตามกระบวนการ เป็นวงจรอย่างต่อเนื่องไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะประสบความสำเร็จตามวิสัยทัศน์

ลีธวูด และคณะ (Leithwood & et al. 1996 : 6) กล่าวว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ประกอบด้วย

1. การสร้างวิสัยทัศน์ เป็นการกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา ความคาดหวังของผลการปฏิบัติงานในระดับสูง มีการปรับปรุงโครงสร้างการบริหาร ให้สามารถรองรับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของโรงเรียน
2. การเผยแพร่วิสัยทัศน์ เป็นการกระตุ้นทางปัญญาให้เกิดความเชื่อมั่น โดยการโน้มน้าวสนับสนุนดูแลผู้ได้บังคับบัญชาตามรายบุคคล เช่น การให้การสนับสนุนต่อการจัดการเรียนการสอนการกำกับดูแลกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา
3. การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ เป็นการปฏิบัติตามกำหนดวิธีการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพของผู้ปฏิบัติงาน โดยเน้นการทำงานร่วมกับชุมชน

คูบริน (Dubrin. 2006 : 94) กล่าวว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ประกอบด้วย

1. การสร้างวิสัยทัศน์ ผู้บริหารศึกษาต้องเตรียมและใช้แหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้มีข้อมูลข่าวสารให้มากที่สุดที่จะทำได้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายตามความจำเป็น โดยเสนอขั้นตอนที่จะนำไปสู่การสร้างวิสัยทัศน์ ได้แก่ วิเคราะห์สภาพแวดล้อม วิเคราะห์องค์การ กำหนดทักษะที่จำเป็นในการดำเนินงานให้สำเร็จประเมินปัญหาและโอกาสที่อำนวยความสะดวกตัดสินใจเลือกทั้งนี้โดยใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจอย่างถูกต้องว่าปัจจุบันโรงเรียนมีสภาพเป็นอย่างไรและต้องการให้เป็นอย่างไรในอนาคต
2. การเผยแพร่วิสัยทัศน์ ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ใช่เพียงแค่สร้างวิสัยทัศน์เท่านั้น แต่จะต้องสื่อสารวิสัยทัศน์ให้คนอื่น ๆ รับทราบ ด้วยวิธีการต่าง ๆ ด้วยการสื่อสารภาพที่คิด ขยายหรือขยายความคิด ความเชื่อ เข้าใจเพื่อให้เกิดวิสัยทัศน์ร่วมขององค์การ ซึ่งเป็นที่ยอมรับของทุกคน
3. การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์เป็นการนำวิสัยทัศน์เชื่อมโยงไปสู่การปฏิบัติจริง โดยวิธีการแปลงวิสัยทัศน์ของตนเองไปสู่นโยบาย ในกิจกรรมของสถานศึกษาให้เกิดขึ้นจริงในอนาคต

จากคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ที่กล่าวมา นำมาสังเคราะห์ได้ดัง ตาราง 2.1

ตาราง 2.1 การสังเคราะห์คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์

คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์	พิชชา รัตนดิถ ฌ กุเกิด 2552	สมชาย เทพแสง 2552	ไพฑูรย์ สีนลาวัฒน์ 2553	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2553	Sashkin. 1988	Westley & Mintzberg, 1989	Braun, 1991	Nanus, 1992	Fisher, 1993	Leithwood & et al., 1996	Dubrin, 2006	ความถี่	อันดับ
1. การสร้างวิสัยทัศน์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	11	1
2. การเผยแพร่วิสัยทัศน์	✓	✓	✓		✓		✓	✓	✓	✓	✓	9	2
3. การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์	✓		✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	9	2
4. ทักษะการจูงใจ		✓										1	5
5. การให้กำลังใจแก่บุคลากร		✓	✓									1	5
6. มีความกระตือรือร้น		✓										1	5
7. มีความคิดเชิงกลยุทธ์		✓				✓		✓				3	3
8. สร้างบรรยากาศการทำงาน		✓										1	5
9. มีเป้าหมายที่ชัดเจน		✓	✓									2	4
10. เป็นแบบอย่างที่ดี			✓	✓	✓							3	3
11. กำหนดค่านิยม			✓	✓								1	5
12. การบริหารแบบมีส่วนร่วม				✓								1	5
13. การคิดอย่างสร้างสรรค์						✓						1	5
14. ผู้นำการเปลี่ยนแปลง						✓						1	5
15. ยึดมั่นในอุดมการณ์						✓						1	5
16. สร้างสรรค์นวัตกรรม								✓				1	5
17. การมอบอำนาจ						✓		✓				2	4

จากตาราง 2.1 การสังเคราะห์คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การคัดเลือกจากความถี่ ไม่น้อยกว่า 6 ในการกล่าวถึงคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกัน 3 องค์ประกอบ ซึ่งได้แก่ การสร้างวิสัยทัศน์ การเผยแพร่วิสัยทัศน์ และการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ ซึ่งจะนำไปเป็นกรอบเนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้

องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา

จากการสังเคราะห์คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ จากนักวิชาการ และนักการศึกษา ได้กรอบแนวคิดภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ จำนวน 3 ด้าน คือ 1) การสร้างวิสัยทัศน์ 2) การเผยแพร่วิสัยทัศน์ และ 3) การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ มีรายละเอียดแต่ละด้าน ดังนี้

1. การสร้างวิสัยทัศน์

วิโรจน์ สารรัตนะ (2547 : 40 - 52) กล่าวว่า การสร้างวิสัยทัศน์ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการสร้างภาพในอนาคตได้อย่างชัดเจน โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับจุดอ่อน จุดแข็ง ของบุคคล สถานที่ ทรัพยากร และเวลาทั้งภายในและภายนอกขององค์กรแล้วนำมาวิเคราะห์กำหนดภาพที่พึงประสงค์ในอนาคตขององค์กร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553 : 36) กล่าวว่า การสร้างวิสัยทัศน์ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียนจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ด้วยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกสถานศึกษาทั้งสภาพจริงในปัจจุบัน และสภาพการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ยูลค์ (Yulk. 1989 : 204) กล่าวว่า การสร้างวิสัยทัศน์ หมายถึง ผู้นำจะต้องสร้างเครือข่ายงานที่จะได้พบปะกับสมาชิกทั้งในองค์กร และนอกองค์กร ทั้งแบบเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ โดยผู้นำจะต้องสนใจในความคิดเห็นของผู้อื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งความคิดใหม่ ๆ หรือ ที่แตกต่างไปจากความคิดเห็นของตนเอง และของคนอื่น ๆ เพื่อที่จะได้เลือกเฉพาะความคิดเห็นที่ดีมาใช้ประกอบการตัดสินใจ

บรอน (Braun. 1991 : 26) กล่าวว่า การสร้างวิสัยทัศน์ หมายถึง เป็นการสร้างความฝันที่เป็นจริง เสมือนการสร้างพิมพ์เขียว ขององค์กรที่มีความเป็นเลิศในอนาคต การสร้างวิสัยทัศน์จึงต้องศึกษาองค์กรอย่างลึกซึ้ง จำเป็นต้องรู้ถึงจุดเด่น จุดด้อยของบุคลากร สถานที่ และเวลาเพราะวิสัยทัศน์ที่สร้างจำเป็นต้องสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมปัจจุบัน

ฟิชเชอร์ (Fisher. 1993 : 129) กล่าวว่า การสร้างวิสัยทัศน์ หมายถึง การบอกถึงสภาพปัจจุบัน และสภาพที่ต้องการจะเป็นในอนาคตจากวิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้น ทุกสิ่งในสถานศึกษาต้องสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ทั้งเป้าหมาย กลยุทธ์เพื่อให้ประสบความสำเร็จตามความมุ่งหวัง

ลีธวูด และคณะ (Leithwood & et al. 1996 : 6) กล่าวว่า การสร้างวิสัยทัศน์ หมายถึง เป็นการกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา ความคาดหวังของผลการปฏิบัติงานในระดับสูง มีการปรับปรุงโครงสร้างการบริหาร ให้สามารถรองรับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของโรงเรียน

ดูบริน (Dubrin. 2006 : 94) กล่าวว่า การสร้างวิสัยทัศน์ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องเตรียมและใช้แหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้มีข้อมูลข่าวสารให้มากที่สุดที่จะทำได้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายตามความจำเป็น โดยเสนอขั้นตอนที่จะนำไปสู่การสร้างวิสัยทัศน์ ได้แก่ วิเคราะห์สภาพแวดล้อม วิเคราะห์องค์การ กำหนดทักษะที่จำเป็นในการดำเนินงานให้สำเร็จประเมินปัญหา และโอกาสที่อำนวยการประเมินและตัดสินใจเลือกทั้งนี้ โดยใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจอย่างถูกต้องว่า ปัจจุบันโรงเรียนมีสภาพเป็นอย่างไรและต้องการให้เป็นอย่างไรในอนาคต

สรุปได้ว่า การสร้างวิสัยทัศน์ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้างภาพอนาคต และวางเป้าหมายในการบริหารงาน โดยมีการกำหนดค่านิยมของโรงเรียน ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ มีการสร้างเครือข่ายงาน โดยการประชุมปรึกษาหารือที่ได้พบปะกับสมาชิกทั้งในองค์กร และนอกองค์กร มีการเก็บรวบรวมข้อมูลของสถานศึกษาเกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อนของบุคลากร สถานที่ และเวลา ทั้งภายในและภายนอกองค์กร แล้วนำมาวิเคราะห์ เพราะวิสัยทัศน์จะต้องสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมปัจจุบัน มีการกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียนจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย กำหนดกลยุทธ์ที่ชัดเจนเพื่อใช้เป็นทิศทางและกรอบในการบริหารงาน เพื่อให้งานบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

2. การเผยแพร่วิสัยทัศน์

ทองใบ สูดชาวี (2551 : 127) กล่าวว่า การเผยแพร่วิสัยทัศน์ หมายถึง ความสามารถของผู้นำในการสื่อสารวิสัยทัศน์ให้บุคคลในองค์กร และบุคคลภายนอก ให้เกิดความเข้าใจตรงกันอันนี้จะเกิดการยอมรับการเปลี่ยนแปลงใหม่ที่จะเกิดขึ้น การเลือกใช้วิธีการสื่อสารจะต้องมีความเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ รวมถึงความสามารถในการสร้างเครือข่ายการสื่อสารกับบุคลากรทั้งภายใน และภายนอกองค์กร ให้เกิดการยอมรับในวิสัยทัศน์ขององค์กร

ซชคิม (Sashkin. 1988 : 57 - 63) กล่าวว่า การเผยแพร่วิสัยทัศน์ หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสื่อสารให้สมาชิกมีความเข้าใจในวิสัยทัศน์ของตนได้อย่างชัดเจน และยอมรับวิสัยทัศน์นั้น

บรอน (Braun. 1991 : 26) กล่าวว่า การเผยแพร่วิสัยทัศน์ หมายถึง การนำวิสัยทัศน์ไปสู่ส่วนรวม ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีวิสัยทัศน์ในการอธิบาย และโน้มน้าวทำให้สมาชิกขององค์กรเข้าใจ และยอมรับวิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้น

แฮกแมน (Hackman 1992 : 199 - 267) กล่าวว่า การเผยแพร่วิสัยทัศน์ หมายถึง การนำเสนอด้วยการเขียน และการพูด ซึ่งการกระทำหรือการแสดงออกของสมาชิกในโรงเรียนเป็นการเผยแพร่วิสัยทัศน์ที่ดีที่สุด และกล่าวว่าข้อความที่เป็นวิสัยทัศน์ จะต้องสามารถเห็นได้จากประกาศรายวัน รายสัปดาห์ ในจดหมายข่าว หรือคู่มือดำเนินงาน ป้ายประชาสัมพันธ์เว็บไซต์ของโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนจะต้องใช้โอกาสที่จะนำเสนออย่างมีประสิทธิภาพทุกวัน เพื่อเผยแพร่วิสัยทัศน์ของโรงเรียน ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงสารที่จะต้องการจะซื้อออกไป รวมทั้งวิธีการที่จะใช้ให้เหมาะสม อาจเป็นการพูด หรือเป็นการกระทำ สื่อสัญลักษณ์อื่น ๆ โดยจำเป็นต้องสังเกตจากปฏิกริยาของผู้ฟัง รวมทั้งคำนึงถึงภูมิหลังความสนใจของผู้รับสาร และเวลาที่ใช้ด้วย

ฟิชเชอร์ (Fisher. 1993 : 129) กล่าวว่า การเผยแพร่วิสัยทัศน์ หมายถึง ผู้นำนอกจากจะมีวิสัยทัศน์แล้วต้องสามารถบอกกล่าวหรือเผยแพร่วิสัยทัศน์เพื่อให้อื่นเข้าใจและยอมรับในวิสัยทัศน์นั้น การเผยแพร่วิสัยทัศน์ คือ การสื่อสารให้ทุกคนทราบทั้งผู้ปกครองสมาชิกในชุมชน และคนอื่น ๆ ทั้งที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องเพื่อให้เขาทราบว่าเราคือใครมีภารกิจอะไรและมีจุดหมายอย่างไร รวมทั้งบอกถึงแผนงานที่กำหนดไว้เพื่อเป็นการเชิญชวนให้บุคคลเหล่านี้เข้ามามีส่วนร่วมให้ร่วมมือ และช่วยเหลือให้เกิดความสำเร็จตามวิสัยทัศน์

วิทวูด และคณะ (Leithwood & et al. 1996 : 6) กล่าวว่า การเผยแพร่วิสัยทัศน์ หมายถึง เป็นการกระตุ้นทางปัญญาให้เกิดความเชื่อมั่น โดยการโน้มน้าวสนับสนุนดูแลผู้ได้บังคับบัญชาตามรายบุคคล เช่น การให้การสนับสนุนต่อการจัดการเรียนการสอนการกำกับดูแลกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา

จอร์จ (George. 2000 : 1027 - 1055) ได้เสนอแนวทางการเผยแพร่วิสัยทัศน์ โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่มดังนี้

1. การใช้ถ้อยคำโดยเป็นเรื่องเล่าคำขวัญ และตัวละคร
2. การใช้สื่อทางสายตาโดยใช้ภาพรูปปั้นสัญลักษณ์กราฟฟิก
3. การใช้สัญลักษณ์โดยใช้คำอุปมาอุปไมยเรื่องเล่า นิทาน เพลง หรือการแสดง

แซคคาโร และแบงก์ (Zaccaro & Banks. 2004 : 367 - 380) ได้เสนอวิธีการแสดงให้ผู้อื่นทราบถึงวิสัยทัศน์ หรืออนาคตที่เป็นไปได้ นั้น จำเป็นต้องสื่อสารให้ผู้อื่นทราบเกิดความเข้าใจและยอมรับ ซึ่งสามารถดำเนินการได้หลายแนวทาง โดยการใช่วาทศิลป์ เช่น การใช้อุปมาการเขียนเป็นคำขวัญ การเขียนเป็นข้อความที่มีความหมาย การใช้ภาพสัญลักษณ์ใด ๆ ที่เป็นตัวแทนของวิสัยทัศน์

ดูบริน (Dubrin. 2006 : 94) กล่าวว่า การเผยแพร่วิสัยทัศน์ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา ไม่ใช่เพียงแต่สร้างวิสัยทัศน์เท่านั้น แต่จะต้องสื่อสารวิสัยทัศน์ให้คนอื่น ๆ รับทราบ ด้วยวิธีการ

ต่าง ๆ ด้วยการสื่อสารภาพที่คิด ขยายหรือขยายความคิด ความเชื่อ เข้าใจเพื่อให้เกิดวิสัยทัศน์ร่วมขององค์กร ซึ่งเป็นที่ยอมรับของทุกคน

สรุปได้ว่า การเผยแพร่วิสัยทัศน์ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการสื่อสารให้บุคคลภายใน และภายนอกองค์กรเกิดความเข้าใจในวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน ยอมรับและเต็มใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งผู้บริหารจะต้องมีทักษะการสื่อสาร รวมถึงแสดงออกถึงการโน้มน้าวใจให้ผู้ได้บังคับบัญชาทุ่มเทแรงกาย แรงใจในการทำงาน ทำให้ผู้ได้บังคับบัญชาเชื่อมั่นและยอมรับว่าวิสัยทัศน์ที่กำหนดจะสามารถบรรลุตามเป้าหมายร่วมกัน

3. การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์

ซัชคิม (Sashkin. 1988 : 88) กล่าวว่า การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ หมายถึง การหลอมวิสัยทัศน์นั้นลงไปปรัชญาของสถานศึกษาและกำหนดนโยบาย โครงการเพื่อนำปรัชญาของสถานศึกษาไปปฏิบัติจริง และการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับสมาชิกแต่ละคน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษามีลักษณะ 5 ประการ คือ มีทักษะการสื่อสารที่ดี แสดงออกถึงวิสัยทัศน์ของตนเองอย่างชัดเจน วางตนให้เป็นที่ไว้วางใจ มีความมั่นใจในตนเอง และเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น

บรอน (Braun. 1991 : 26) กล่าวว่า การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ หมายถึง การนำวิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้นสู่การปฏิบัติที่แท้จริงในสถานศึกษา ด้วยการร่วมมือ ทุ่มเทกำลังกาย กำลังความคิด และความพยายามของสมาชิกเพื่อให้วิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้นนั้นดำเนินไปเป็นผลสำเร็จ สถานการณ์ในอนาคตที่ปรารถนาซึ่งเป็นการพัฒนา ปรับปรุงให้ดีขึ้น หรือให้มีความเป็นเลิศ

วีธูด และคณะ (Leithwood & et al. 1996 : 6) กล่าวว่า การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ หมายถึง การปฏิบัติตามกำหนดวิธีการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพของผู้ปฏิบัติงาน โดยเน้นการทำงานร่วมกับชุมชน

ดูบริน (Dubrin. 2006 : 94) กล่าวว่า การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ หมายถึง การนำวิสัยทัศน์เชื่อมโยงไปสู่การปฏิบัติจริง โดยวิธีการแปลงวิสัยทัศน์ของตนเองไปสู่ นโยบาย ในกิจกรรมของสถานศึกษาให้เกิดขึ้นจริงในอนาคต

วิลมอล (Wilmore. 2002 : 319) กล่าวว่า การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ หมายถึง การปฏิบัติเพื่อให้เกิดความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ โดยต้องระบุเป้าหมายและแผนกลยุทธ์อย่างละเอียดรวมทั้งกิจกรรมทุกอย่าง กลยุทธ์การจัดการเรียนการสอน การวางแผนหลักสูตรและอื่น ๆ ต้องสอดคล้องและมุ่งสู่ความสำเร็จตามวิสัยทัศน์สถานศึกษา

สรุปได้ว่า การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการนำวิสัยทัศน์ที่วางไว้ลงสู่การปฏิบัติ โดยการแปลงวิสัยทัศน์ไปสู่

การกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ และกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร โดยมีแผนกลยุทธ์อย่างละเอียดในการปฏิบัติ ตลอดจนสร้างความสัมพันธ์อันดีให้กับสมาชิก วางคนให้เป็นทีไว้วางใจ เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น สนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ที่กำหนด การทำงานร่วมกับชุมชน การกระตุ้นให้มีการทำงานเป็นทีม เพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จตามวิสัยทัศน์สถานศึกษา

หลักการ และแนวคิดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นภารกิจอย่างหนึ่งที่สถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามที่มาตรฐานการศึกษากำหนดไว้ มีหน่วยงานทางการศึกษา นักวิชาการ และนักการศึกษา ได้นิยามความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ ดังนี้

ความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

มีหน่วยงานทางการศึกษา นักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไว้ ดังนี้

สมาน ชาดิยานนท์ (2550 : 14) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การสร้างความมั่นใจว่า โรงเรียนจะจัดการศึกษาให้กับบุตรหลานที่พ่อแม่ ผู้ปกครอง ส่งเข้ารับการอบรมสั่งสอนที่โรงเรียน และเมื่อจบการศึกษาแล้วจะเป็นคนเก่ง คนดี มีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถ ประพฤติดี มีคุณธรรม มีรูปร่างและจิตใจที่สมบูรณ์ ตามมาตรฐานที่กำหนด ไว้ในหลักสูตร สอดคล้องกับความต้องการของที่คาดหวังของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน สังคมและ ประเทศชาติ

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2551 : 3) การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การสร้างระบบและกลไกในการควบคุม ตรวจสอบ และประเมินการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามนโยบาย เป้าหมายและระดับคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด โดยสถานศึกษาและหรือหน่วยงานต้นสังกัด โดยหน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษากำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องมีการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายใน เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

รัตนะ บัวสนธ์ (2552 : 22) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การสร้างความมั่นใจให้กับประชาชนซึ่งเป็นเจ้าของภาษี และผู้รับบริการ ว่าสถานศึกษาหรือหน่วยงาน

ทางการศึกษา ประกอบด้วยบุคลากรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้มีการปฏิบัติหน้าที่เต็มตามภารกิจและทำให้ผลผลิต ได้แก่ ตัวผู้เรียนและผลงานตามภารกิจของแต่ละสถานศึกษา เป็นไปตามที่ประชาชนผู้ใช้บริการคาดหวังและพึงพอใจ

สำนักนโยบายและแผนการศึกษา (2553 : 3) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การประเมินผล การติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเองหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัด ที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2553 : 8) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้างความมั่นใจให้ ผู้รับบริการทางการศึกษาทั้งผู้รับบริการโดยตรง ได้แก่ ผู้เรียน และผู้ปกครอง และผู้รับบริการ ทางอ้อม ได้แก่ สถานประกอบการ ประชาชน และสังคม โดยรวมว่าการดำเนินงานของสถานศึกษา จะมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษา ที่กำหนด การประกันคุณภาพมีแนวคิดอยู่บนพื้นฐานของการป้องกันไม่ให้เกิดการทำงานที่ไม่มี ประสิทธิภาพ และผลผลิตไม่มีคุณภาพ

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2554 : 14) ได้ให้ความหมายของ การประกันคุณภาพภายในไว้ว่า เป็นระบบและกลไกในการควบคุม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนดโดยสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัด ต้องดำเนินการให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษอย่างต่อเนื่อง กระบวนการประเมินคุณภาพภายในเป็นตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา (มาตรฐานและตัวบ่งชี้) ของสถานศึกษา และหรือหน่วยงานต้นสังกัดด้วย

กฤษฎา นาคณาคุปต์ (2556 : 9) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การประเมินผล และการติดตามตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของมหาวิทยาลัยจากภายใน โดยบุคลากรของมหาวิทยาลัย

สิริกร บุญฟู และ อาบทิพย์ กาญจนวงศ์ (2556 : 4) การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการ กิจกรรมหรือการปฏิบัติ ในภารกิจตามมาตรฐานการศึกษา โดยมีการควบคุมคุณภาพ (Quality Control) การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Auditing) และการประเมินคุณภาพ (Quality Assessment)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556 : 2) ได้ให้ความหมายของการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาว่า เป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งที่สามารถขับเคลื่อน

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบ มีคุณภาพตามมาตรฐาน ผู้ที่จบการศึกษามี คุณภาพตามที่มุ่งหวัง ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กร สถานประกอบการที่รับช่วงผู้จบการศึกษาเข้า ศึกษาต่อหรือรับเข้าทำงาน มีความมั่นใจว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่งมีคุณภาพ ได้ มาตรฐานแม้จะไม่เท่ากันแต่ก็แตกต่างกันไม่มากนัก นักเรียนที่จบการศึกษาจากสถาบันทุกแห่งมี ความรู้ความสามารถ มีทักษะ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด ดังนั้น ผู้เรียนจึงเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดที่สถานศึกษา (ซึ่งหมายถึง ผู้บริหาร ครูและบุคลากร สนับสนุนทุกคนในสถานศึกษา) ต้องคำนึงถึงตลอดเวลา ไม่ว่าจะคิดทำกิจกรรมใดหรือโครงการ ใดก็ตาม ผู้เรียนจะต้องได้รับผลประโยชน์ ที่เกิดขึ้นทั้ง โดยตรงและโดยอ้อม นอกจากนี้ในการจัด การศึกษาจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ อย่างมีคุณภาพตามที่คาดหวัง กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นเครื่องมือที่มี ความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาในปัจจุบันและต้อง ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2557 : 3) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นการสร้างระบบและกลไกในการพัฒนา ติดตามตรวจสอบและประเมินการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาให้ เป็นไปตามนโยบาย เป้าหมายและระดับคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด โดยสถานศึกษาและหรือหน่วยงานต้นสังกัด กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้อง ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในเสนอต่อสภาสถาบันหน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

ฟราเซอร์ (Frazier. 1997 : 116 - 117) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไว้ว่าเป็นกระบวนการที่มีเป้าหมายที่ไม่ใช่การตรวจสอบคุณภาพหลังจากสิ้นสุดกระบวนการ แต่เป็นการให้ความสำคัญกับการป้องกันข้อผิดพลาด โดยใช้การวิเคราะห์ กระบวนการอย่างเป็นระบบ และมีกรออกแบบกระบวนการเพื่อที่จะสามารถรวบรวมข้อมูลที่จะใช้ในการประเมินและควบคุมปัญหา เพื่อการตัดสินใจและสามารถให้ข้อมูลแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ โดยเน้นให้ครูและผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ กำกับติดตามและปรับปรุงแก้ไขกระบวนการของตนเอง ซึ่งอาจไม่จำเป็นต้องมีผู้ตรวจสอบคุณภาพจากภายนอก

จากความหมายที่นักวิชาการและนักการศึกษากล่าวมา สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการและการดำเนินงานของสถานศึกษา ในการ

พัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่าสถานศึกษานั้น สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ

ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

มีหน่วยงานทางการศึกษา นักวิชาการและนักการศึกษา ได้กล่าวถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2553 : 16-17) ได้กล่าวว่า การจัดการศึกษาในปัจจุบัน จะต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในทุกระดับ เพื่อที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและมาตรฐานตามที่ต้องการและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 ในหมวด 6 “มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา” ที่ให้สถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยกำหนดไว้ในมาตรา 47 - มาตรา 51 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชน ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมายและหลักการและแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

มาตรา 50 ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ตลอดจนให้บุคลากร คณะกรรมการของสถานศึกษา รวมทั้ง

ผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาเห็นว่า เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการกิจของสถานศึกษา ตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาหรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรองที่ทำการ ประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษานั้น

มาตรา 51 ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาใด ไม่ได้ตามมาตรฐาน ที่กำหนด ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จัดทำข้อเสนอแนะ การปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่ กำหนด หากมิได้ดำเนินการดังกล่าว ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รายงานต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา หรือคณะกรรมการ การอุดมศึกษา เพื่อดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไข

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2553 : 2) การจัดการศึกษาในปัจจุบันจะต้องให้ความสำคัญ กับการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในทุกระดับเพื่อที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและ มาตรฐานตามที่ต้องการ และเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2546 หมวดที่ 6 ให้สถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ต่อมาในปีพุทธศักราช 2546 ได้มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหารสถานศึกษาเป็นนิติบุคคล สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจะต้องมีความตระหนัก เข้ามามีส่วนส่งเสริมสนับสนุนและร่วมคิดร่วมทำ ทั้งจะต้องมีการทำงานเป็นทีมสร้างความพร้อม ให้กับบุคลากรในโรงเรียนทุกคนและผู้เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นต่อไป ในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้เข้มแข็งมีประสิทธิภาพและ ดำเนินการอย่างยั่งยืนผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในสถานศึกษาต้องมีการทำงานที่มุ่งประ โยชน์ที่จะเกิดขึ้น แก่ผู้เรียนเป็นสำคัญโดยมีความตระหนักรับรู้และเห็นคุณค่าของการทำงานเป็นระบบมีคุณภาพ ผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554 : 2) ได้กล่าวถึงความสำคัญ ของการประกันคุณภาพภายในว่า การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการดำเนินงาน ที่ สอดคล้องกับกระแสหลักของสังคมที่ต้องการเปลี่ยนเป็นสังคมคุณภาพ (Quality society) ซึ่งการดำเนินการต่าง ๆ ของทุกภาคส่วนของสังคม ต้องเน้นให้เกิดระบบคุณภาพ หากสังคมคู่แข่ง ดำเนินงานที่มีคุณภาพดีกว่าแล้วผลผลิตของสังคมก็จะเป็นที่ต้องการ การแข่งขันจึงเกิดขึ้นจาก ระบบดังกล่าว ซึ่งระบบการศึกษาจะต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับระบบของสังคม ดังนั้น กระบวนการปรับตัวเพื่อเข้าสู่ระบบคุณภาพ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ได้มีนโยบายที่มุ่งมั่นในการพัฒนาสถานศึกษาในสังกัด ให้สามารถดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

คณา สุถິวงศ์ (2556 : 48) การประกันคุณภาพการศึกษามีความสำคัญ 3 ประการ คือ

1. ทำให้ประชาชนได้รับข้อมูลด้านคุณภาพการศึกษาที่เชื่อถือได้ เกิดความเชื่อมั่น และสามารถตัดสินใจ เลือกใช้บริการที่มีคุณภาพมาตรฐาน
2. ป้องกันการจัดการศึกษาที่ไม่มีคุณภาพ ซึ่งจะเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคและเกิดความเสมอภาคในโอกาสที่จะได้รับการบริการการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง
3. ทำให้ผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษามุ่งบริหารจัดการศึกษา สูงคุณภาพและมาตรฐานอย่างจริงจัง ซึ่งมีผลให้การศึกษา มีพลังที่จะพัฒนาประชากร ให้มีคุณภาพอย่างเป็นรูปธรรม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556 : 8 - 9) กล่าวถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในไว้ดังนี้

1. เพื่อตรวจสอบคุณภาพ และผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานสถานศึกษา
2. เพื่อนำผลการประกันคุณภาพภายในมาใช้เป็นข้อมูลประกอบในการตัดสินใจวางแผนพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา
3. เพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
4. เพื่อนำข้อมูลผลการประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาไปจัดทำรายงานประจำปี

จากแนวคิดที่นักวิชาการและนักการศึกษา กล่าวมา สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษามีความสำคัญเนื่องจาก เป็นการบริหารจัดการของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนตามมาตรฐานที่กำหนด และจะทำให้ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดและตามที่สังคมต้องการ

หลักการการประกันคุณภาพการศึกษา

มีหน่วยงานทางการศึกษา นักวิชาการและนักการศึกษา ได้กล่าวถึงหลักการการประกันคุณภาพการศึกษาไว้หลากหลายแนวคิด ดังนี้

อารีรัตน์ วัฒนสิน (2553 : 9 - 12) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ไม่ใช่ภาระงานใหม่ของสถานศึกษา เป็นเพียงการนำภาระงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยรวมที่สถานศึกษาทุกแห่งมีการดำเนินการอยู่แล้วและมุ่งเน้นไปที่คุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรอันเป็นการสอดคล้องกับหลักการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่ระบุในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งสามารถจัดลำดับ ได้ดังนี้

1. จัดระบบสารสนเทศของสถานศึกษา
2. กำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษา
3. จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
4. ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการในสถานศึกษา
5. ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
6. ประเมินมาตรฐานการศึกษา
7. การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

กระทรวงศึกษาธิการ (2554 : 12) กล่าวว่า การประกันคุณภาพ ให้คำนึงถึงจุดมุ่งหมายและหลักการ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
2. ยึดหลักความเที่ยงตรง เป็นธรรม และ โปร่งใส มีหลักฐานข้อมูลตามสภาพความเป็นจริงและมีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้
3. สร้างความสมดุลระหว่างเสรีภาพทางการศึกษากับจุดมุ่งหมายและหลักการการศึกษาของชาติ โดยให้มีเอกภาพเชิงนโยบาย ซึ่งสถานศึกษาสามารถกำหนดเป้าหมายเฉพาะและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เต็มตามศักยภาพของสถานศึกษาและผู้เรียน
4. ส่งเสริม สนับสนุน และร่วมมือกับสถานศึกษาในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
5. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพ และพัฒนาการจัดการศึกษาของรัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น
6. ความเป็นอิสระ เสรีภาพทางวิชาการ เอกสิทธิ์ ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554 : 10) กล่าวว่า การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา ยึดหลักการ 3 ประการ คือ

1. การกระจายอำนาจ (Decentralization) สถานศึกษามีอิสระและมีความคล่องตัวในการบริหาร และตัดสินใจดำเนินงานทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และ

ทรัพยากร การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและผู้สอนทำบทบาทหน้าที่ในการสอน จัดกิจกรรมและ พัฒนาสื่อเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุผลตามจุดหมายของหลักสูตรได้อย่างเต็มที่ สามารถจัดการศึกษาได้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ความต้องการของชุมชนและสังคมได้มากที่สุด

2. การเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมในการทำงาน (Participation) หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้านเข้ามา มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ทั้งในฐานะเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาหรือคณะกรรมการ ในส่วนอื่น ๆ ของสถานศึกษา โดยมีการร่วมกันคิด ตัดสินใจ สนับสนุน ส่งเสริม และติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงาน ตลอดจนร่วมภาคภูมิใจในความสำเร็จของสถานศึกษา

3. การแสดงภาระรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability) มาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษาเป็นเป้าหมาย (Goals) ที่ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนต้องได้รับรู้เพื่อการพัฒนา ร่วมกันและเพื่อการติดตามตรวจสอบ การดำเนินงานของสถานศึกษาว่าสามารถนำพาผู้เรียนไปสู่ มาตรฐานที่ได้กำหนดร่วมกันไว้หรือไม่ จากเป้าหมายและจุดเน้นการพัฒนาดังกล่าว สถานศึกษา ต้องสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา (School Improvement Plan) เลือกกลวิธีการพัฒนาที่เหมาะสม และสามารถทำให้เกิดผล ได้อย่างเป็นรูปธรรม มีการ ประชาสัมพันธ์เป้าหมายและจุดเน้นที่ต้องการพัฒนาให้ทุกฝ่ายได้รับรู้ เพื่อเป็นสัญญาประชาคม และ เพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีทิศทางการทำงานที่ชัดเจนสู่เป้าหมายเดียวกัน

จากแนวคิดที่นักวิชาการและนักการศึกษากล่าวมา สรุปได้ว่า หลักการเกี่ยวกับการ ประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาที่จะร่วมกัน วางแผนในการพัฒนาผู้เรียน และองค์กรให้มีความเป็นมาตรฐาน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุผลตาม จุดหมายของหลักสูตรได้อย่างเต็มที่ สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ความต้องการของชุมชนและสังคม ได้มากที่สุด

การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ประเทศไทยกำหนดให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดความสำคัญไว้ใน หมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา และมีการกำหนดไว้ในกฎกระทรวง ศึกษาธิการ จำนวน 3 ฉบับ ดังนี้

กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 กำหนดให้สถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกัน คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องว่าผู้เรียนทุกคนจะได้รับ การศึกษาที่มีคุณภาพจากสถานศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึง

ประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเต็มศักยภาพ และให้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย 8 ขั้นตอน ดังนี้

1. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
2. การพัฒนามาตรฐานการศึกษา
3. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา
6. การประเมินคุณภาพการศึกษา
7. การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี
8. การผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ได้กำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในให้สถานศึกษาดำเนินการโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน มีรายละเอียดดังนี้

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
3. จัดระบบบริหารและสารสนเทศ
4. ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
5. จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
6. จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
7. จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน
8. จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเพื่อให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษามีหน้าที่ในการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และแนะนำสถานศึกษา เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยให้ดำเนินการดังนี้

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
3. ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
4. จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
5. ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
6. จัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2561 : 88 - 89) ตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง แนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อกำหนดเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนการประกันคุณภาพการศึกษาสอดคล้องกับหลักการประกันคุณภาพการศึกษา และมีกลไกปฏิบัติที่เอื้อต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับให้เกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำนวน 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. การจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา
3. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
5. ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
6. จัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษา

จากกฎกระทรวงทั้งสามฉบับ เป็นขั้นตอนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ที่สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินงานให้เป็นไปตามกฎกระทรวงดังกล่าว ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง แนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 จำนวน 6 ขั้นตอน ได้แก่ การกำหนดมาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การประเมินผลและ

ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การติดตามผลการดำเนินการ และการรายงานผลการประเมินตนเอง มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยในครั้งนี้

แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ระบบประกันคุณภาพการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดความสำคัญไว้ใน หมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา และมีการกำหนดไว้ในแนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 (สำนักทดสอบทางการศึกษา 2561 : 88 - 89) ผู้วิจัยได้นำมาเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย 6 ด้าน ได้แก่ การกำหนดมาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การติดตามผลการดำเนินการ และการรายงานผลการประเมินตนเอง โดยมีรายละเอียดแต่ละด้าน ดังนี้

การกำหนดมาตรฐานการศึกษา

มีนักวิชาการและหน่วยงานทางด้านการศึกษาได้กล่าวถึง การกำหนดมาตรฐานการศึกษาไว้ ดังนี้

1. ความหมายของมาตรฐานการศึกษา

มีหน่วยงานทางการศึกษา นักวิชาการและหน่วยงานด้านการศึกษา ได้ให้ความหมายของมาตรฐานการศึกษาไว้ ดังนี้

อุทุมพร จามรมาน (2544 : 15) ได้ให้ความหมายว่า มาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์และเป็นเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง เพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริม กำกับดูแล ตรวจสอบ ประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 14) ตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2554 ได้ให้ความหมายมาตรฐานการศึกษาไว้ว่า เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้น ในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554 : 6) ได้ให้ความหมายว่า มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง ผลผลิตทางการศึกษาที่เกิดกับตัวผู้เรียน โดยเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กระบวนการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษา หรือกระบวนการ

การจัดการศึกษา

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2556 : 24) ได้กล่าวถึงมาตรฐานการศึกษาว่าเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพ ที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบการประเมินผลและการประกันคุณภาพทางการศึกษา

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2559 : 67) ได้กล่าวถึง มาตรฐานการศึกษา ว่าเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริม และกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา

จากแนวคิดของนักวิชาการและหน่วยงานทางการศึกษา สรุปได้ว่า มาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง เพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา

2. การกำหนดมาตรฐานการศึกษา

มีนักวิชาการ นักการศึกษา และหน่วยงานทางการศึกษา กล่าวถึงการกำหนดมาตรฐานการศึกษาไว้หลากหลายแนวคิด ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2554 : 6) ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ได้กำหนดไว้ว่า การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษานั้นต้องกำหนดให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ เอกลักษณะของสถานศึกษา และมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด และต้องครอบคลุมสาระการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งคำนึงถึงศักยภาพของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่นด้วย ดังนั้น สถานศึกษาจึงต้องวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐาน การศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งระดับปฐมวัย มาตรฐานการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา มาตรฐานคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรของ สถานศึกษา นโยบายของหน่วยงานส่วนกลาง คุณลักษณะพิเศษของผู้เรียน ที่สถานศึกษา ท้องถิ่น และชุมชนคาดหวัง เช่น ความมีสำนึกรักบ้านเกิด การเป็นพลเมืองดี การอนุรักษ์อาชีพท้องถิ่น พื้นบ้าน การมีทักษะในอาชีพ ความสามารถ เฉพาะทางด้านใดด้านหนึ่ง เป็นต้น นำมาสังเคราะห์หลอมรวมกำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา อย่างไรก็ตามสถานศึกษาต้องพึงตระหนักเสมอว่ามาตรฐานที่เกี่ยวกับคุณภาพ ผู้เรียนเป็นเป้าหมายสูงสุดในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษา โดยมาตรฐาน การศึกษาที่สถานศึกษากำหนดขึ้นนั้นควรมีการระบุตัวชี้วัด ที่เป็นองค์ประกอบของมาตรฐานนั้น ๆ

ให้ชัดเจนเพื่อให้เกิดความสะดวก และความเข้าใจตรงกันในการวัดและประเมินผล และการสื่อสารกับผู้เกี่ยวข้อง ในการกำหนดมาตรฐานนั้นควรประกอบด้วยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแห่งนั้น ๆ บุคคลที่มีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและคณาจารย์ คณะกรรมการ สถานศึกษา ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน นักปราชญ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิ จากมหาวิทยาลัยแห่งความรู้ใกล้เคียง เจ้าของกิจการ สถานประกอบการ ในชุมชน บุคคลที่เกี่ยวข้องเหล่านี้ควรอย่างยิ่งที่จะต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดคุณภาพผู้เรียน เมื่อทุกคนที่เกี่ยวข้องเห็นพ้องต้องกัน ในคุณภาพผู้เรียน ตามมาตรฐานที่ร่วมกันกำหนด จึงมีความเต็มใจและยินดีที่จะผลักดัน สนับสนุน และทำงานร่วมกับสถานศึกษาให้พัฒนาไปสู่เป้าหมายได้ในเวลาอันรวดเร็ว และยั่งยืน

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2554 : 15 - 17) กล่าวถึง การกำหนดมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษาไว้ว่า เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพ ที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแลการตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา มาตรฐานการศึกษาที่มีอยู่ ในปัจจุบันมีหลายระดับ เช่น มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษา ขั้นพื้นฐาน มาตรฐานการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มาตรฐานการศึกษาของสำนักงาน เขตพื้นที่ การศึกษา มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อีกทั้งยังมีการกำหนด มาตรฐานขึ้นหลายประเภท เช่น มาตรฐานการแนะแนว มาตรฐานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน มาตรฐานลูกเสือและเนตรนารี มาตรฐานการบริหารและการจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน เป็นต้น แต่หากพิจารณาอย่างถี่ถ้วน จะเห็นว่ามาตรฐานทั้งหลายนั้นมีวัตถุประสงค์เฉพาะ และมีเป้าหมาย คือ คุณภาพผู้เรียน เป็นสำคัญทั้งสิ้น

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2561 : 67) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาปฐมวัยและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยให้สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องดำเนินการและถือเป็นการรับผิดชอบร่วมกัน ทั้งนี้สถานศึกษาอาจกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ได้

จากแนวคิดของนักวิชาการและหน่วยงานทางการศึกษา สรุปได้ว่า การกำหนดมาตรฐานการศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีการศึกษาวิเคราะห์มาตรฐานและตัวบ่งชี้ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ และกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานการศึกษา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และตัวบ่งชี้ เพื่อใช้

เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแลการตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา

การจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา

มีหน่วยงานทางด้านการศึกษาได้กล่าวถึง การจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาไว้ ดังนี้

1. การจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา

มีหน่วยงานทางด้านการศึกษาได้กล่าวถึง การจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาไว้ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 21 - 26) การทำแผนพัฒนาสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ พื้นฐานของข้อมูลสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย เป้าหมาย กลยุทธ์ และแนวปฏิบัติที่ชัดเจน สมบูรณ์ ครอบคลุมการพัฒนาทุกกิจกรรมที่เป็นส่วนประกอบหลักของการจัดการศึกษา และเป็นที่ยอมรับ ร่วมกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของแต่ละกิจกรรมที่กำหนด อย่างสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2554 : 17 - 20) กล่าวว่า แผน (Plan) เป็นเอกสารที่ แสดงโครงการ/กิจกรรม วิธีการที่ได้ผ่านการคิดมาแล้วล่วงหน้า โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ร่วมกันคิดและพิจารณา อย่างละเอียดรอบคอบ สำหรับเป็นเครื่องมือในการดำเนินการใด ๆ ที่สอดคล้องกับ เป้าหมายวิสัยทัศน์ พันธกิจขององค์กร การวางแผนมักมีการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และกรอบเวลาของการดำเนินการตามแผนอย่างชัดเจน ในสถานศึกษาต้องมีการจัดทำ แผน 2 ประเภท คือ

1. แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งเป็นแผนที่มี รอบระยะเวลา การพัฒนาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอาจเป็นแผน 3 ปี แผน 4 ปี หรือ แผน 5 ปี แล้วแต่ความเหมาะสมตามบริบท ของสถานศึกษา แผนประเภทนี้จะสะท้อนกระบวนการ วางแผนเชิงกลยุทธ์ที่จะใช้ ในการพัฒนาหรือปรับปรุงเพื่อนำไปสู่เป้าหมายได้คุณภาพตาม มาตรฐานที่วางไว้ (Strategic Plan)

2. แผนปฏิบัติการประจำปี (Action Plan) ซึ่งแตกออกมาจากแผนพัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อ การดำเนินงานเป็นรายปี แผนปฏิบัติการประจำปีแต่ละปีควรมี จุดเน้นที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม นอกจากความชัดเจนในการดำเนินกิจกรรมตามกรอบเวลา สถานที งบประมาณ ผู้รับผิดชอบแล้ว สถานศึกษาต้องกำหนดกิจกรรมการติดตาม ตรวจสอบ การดำเนินงาน ความก้าวหน้าของการดำเนินงาน การปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้การดำเนินงาน มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว คล่องตัว มีการประเมินตนเอง อันนำไปสู่การได้ข้อมูลสารสนเทศ เพื่อนำไปเขียนรายงานประจำปีที่เป็นรายงาน การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554 : 18 - 19) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาต้องผ่านการคิด และวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์มาแล้วอย่างรอบด้าน และรอบคอบ โดยอาจใช้วิธี SWOT Analysis, Balanced Scorecard หรือวิธีการอื่น ๆ ที่สถานศึกษาเห็นว่าเหมาะสม สำหรับเป็นเข็มทิศชี้้นำการดำเนินงานตามกลยุทธ์ เพื่อนำไปสู่ การบรรลุตามวิสัยทัศน์และมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษาวางเป้าหมายไว้ ส่วนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีจะมีการระบุวัตถุประสงค์ เป้าหมาย การจัดสรรทรัพยากร และกรอบเวลาของการดำเนินงานตามแผนอย่างชัดเจน

จากแนวคิดของหน่วยงานทางการศึกษา สรุปได้ว่า การจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ที่แสดงแผนงาน โครงการ กิจกรรม วิธีการ งบประมาณ และผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน สอดรับกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจที่สถานศึกษากำหนดไว้ และพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ และมีการนำแผนสู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้

2. ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา

นักวิชาการและหน่วยงานทางด้านการศึกษาได้กล่าวถึง ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาไว้ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2554 : 22 - 27) กฎกระทรวงกฎว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 กล่าวถึง การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการที่จำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ
2. กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และความสำเร็จของการพัฒนาไว้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม
3. กำหนดวิธีดำเนินงานที่มีหลักวิชา ผลการวิจัย หรือข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อ้างอิงได้ ให้ครอบคลุมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการ เพื่อนำไปสู่มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้
4. กำหนดแหล่งวิทยากรภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการ
5. กำหนดบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรของสถานศึกษาและผู้เรียนรับผิดชอบและดำเนินงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ
6. กำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางการมีส่วนร่วมของบิดา มารดา ผู้ปกครอง และองค์กรชุมชน

7. กำหนดการใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

8. จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

จากแนวคิดของนักวิชาการและหน่วยงานทางการศึกษา สรุปได้ว่า การจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษานั้น หมายถึง สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ ต้องเข้าใจบริบท และความต้องการของสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภายในและสภาพภายนอก นำผลการวิเคราะห์สภาพภายในและสภาพภายนอกของสถานศึกษามาประมวลเป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้

การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

มีหน่วยงานทางด้านการศึกษาได้กล่าวถึง การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาไว้ ดังนี้

1. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

หน่วยงานทางด้านการศึกษาได้กล่าวถึง การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาไว้ ดังนี้

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2546 : 23) ให้สถานศึกษาดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งมีการกำกับ ติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง และบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ อีกทั้งการปฏิบัติตามแผน ตามแผนงาน โครงการที่กำหนดไว้ โดยบุคลากรในโรงเรียนจะได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบตามภาระหน้าที่แต่ละ โครงการที่แตกต่างกันไป ซึ่งผู้บริหารจะทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวก รวมทั้งกำกับติดตามผล เพื่อให้บุคลากรที่ปฏิบัติงานเฉพาะตัว หรืองานเป็นกลุ่มได้ปฏิบัติงานโดยราบรื่นมีประสิทธิภาพ หากมีความจำเป็นต้องมีผู้ช่วยเหลือในการนิเทศ แนะนำ เพื่อให้การดำเนินงาน ประสบความสำเร็จดียิ่งขึ้น ก็เป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องคอยสอดส่องดูแล และพร้อมที่จะให้การสนับสนุนอยู่ตลอดเวลา

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2554 : 24) กล่าวว่า แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้นเปรียบเสมือนเข็มทิศ ชี้ทางการทำงาน เพื่อให้ทุกคนทุกฝ่ายมีเป้าหมาย และแนวทางการดำเนินงาน ที่ไม่ขัดแย้งกัน แต่แผนจะไม่มีคามหมายถ้าการดำเนินงานของบุคลากร ในสถานศึกษาไม่ดำเนินงานตามแผน ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการ ควบคู่กับการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพและระบบคุณธรรมย่อมสร้างคน ที่มีคุณภาพให้เกิดขึ้นได้ไม่ยากนัก ผู้บริหารจะทำหน้าที่จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล ดูแล กำกับ ติดตาม และนิเทศงานของบุคลากร ทุกคนทุกฝ่าย เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้ปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้

ให้ความสำคัญ การดำเนินงานและปรับปรุงอย่างต่อเนื่องจนเป็นปกติวิสัยครู ต้องทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนอย่างเต็มศักยภาพและเต็มเวลา แบ่งเวลา หรือบริหารเวลาในการปฏิบัติงานตามแผนงาน โครงการ กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีได้อย่างเหมาะสมและบรรลุผลสำเร็จตามแผน ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ กิจกรรมเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงาน ซึ่งทุกคนที่เกี่ยวข้องจะปฏิบัติตามหน้าที่ และบทบาทของตนเองอย่างดีที่สุด และภาคภูมิใจในความสำเร็จร่วมกัน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาสถานศึกษา ผู้บริหาร จึงควรเป็นผู้นำในการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้ รวมทั้งมีการส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตาม และให้ความช่วยเหลือแก่ บุคลากรทุกคนทุกฝ่ายให้สามารถปฏิบัติงาน ได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554 : 9) กล่าวว่า แผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษามีโครงการ/กิจกรรมที่ต้องดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์และเกิดผลสำเร็จตามที่ระบุในตัวชี้วัดของโครงการการดำเนินงานตามแผนนั้น สถานศึกษาต้องสร้างระบบการทำงานที่เข้มแข็ง เน้นการมีส่วนร่วมในเทคนิคการบริการและการจัดการที่จะทำให้แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาประสบความสำเร็จ บรรลุเป้าหมาย สะท้อนให้เห็นว่ามีการดำเนินงานอย่างเป็นขั้นตอน มีระบบที่ตรวจสอบได้ วงจรเดมมิ่ง (Deming Cycle) เป็นกระบวนการดำเนินงานเชิงระบบ ซึ่งมีขั้นตอนดำเนินงานสรุปได้ ดังนี้

1. **ขั้นวางแผน (Plan)** เป็นการกำหนดกรอบงานที่ต้องการแก้ปัญหา ต้องการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง รวมถึงการพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ โดยพิจารณาว่าต้องนำข้อมูลอะไรบ้างที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ แล้วกำหนดทางเลือก ในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงการวางแผนจะช่วยให้สามารถคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และช่วยลดความเสี่ยงต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้
2. **ขั้นปฏิบัติ (Do)** เป็นการลงมือปรับปรุง เปลี่ยนแปลงและพัฒนา ตามทางเลือกที่กำหนดไว้ในแผน ขณะเดียวกันมีการตรวจสอบระหว่างการปฏิบัติด้วยว่าดำเนินไปในทิศทางที่กำหนดไว้หรือไม่
3. **ขั้นตรวจสอบ (Check)** เป็นการประเมินผลที่ได้รับจากการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงและพัฒนา ซึ่งทำให้ทราบว่า การปฏิบัติบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยกำหนดความถี่ของการตรวจสอบตามความเหมาะสม
4. **ขั้นปรับปรุงและพัฒนา (Act)** เป็นการพิจารณาผลการตรวจสอบและอาจนำผลการตรวจสอบมาดำเนินการ 2 กรณี คือ

4.1 ถ้ามีผลการปฏิบัติงานที่ดีให้นำกระบวนการปฏิบัตินั้น มาจัดทำเป็นมาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานศึกษา

4.2 ถ้าผลงานยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ ต้องนำผลการประเมินมาพิจารณาว่าการดำเนินการอย่างไรต่อไป เพื่อให้บรรลุผลตามที่กำหนดไว้

จากแนวคิดของนักวิชาการและหน่วยงานทางการศึกษา สรุปได้ว่า การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งกำกับ ติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง โดยผู้บริหารจะทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ และอำนวยความสะดวก รวมทั้งกำกับติดตามผล เพื่อให้บุคลากรปฏิบัติงาน ด้วยความราบรื่นมีประสิทธิภาพ ตามแผนปฏิบัติการประจำปีที่เกี่ยวข้องกับแผนงาน โครงการ กิจกรรมที่กำหนดไว้ ให้บรรลุผลตามเป้าหมาย

2. ขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

มีนักวิชาการ นักการศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษา ได้กล่าวถึง ขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาไว้ ดังนี้

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2546 : 38) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาไว้ ดังนี้

1. ศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็น
2. กำหนดเป้าหมายด้านต่าง ๆ โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม
3. กำหนดวิธีการดำเนินงานกิจกรรม โครงการที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการวิจัยหรือผลการวิจัยหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานที่กำหนดไว้
4. กำหนดแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นจากภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการ
5. กำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจนให้บุคลากรของสถานศึกษาและผู้เรียนร่วมรับผิดชอบ และดำเนินงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ
6. กำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางการมีส่วนร่วมของบิดา มารดา ผู้ปกครอง องค์กร หน่วยงาน ชุมชนและท้องถิ่น
7. กำหนดการใช้งบประมาณ และทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพให้สอดคล้องกับกิจกรรม โครงการ
8. เสนอแผนพัฒนาการจัดการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ

9. จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษา
ของสถานศึกษา

10. กำหนดปฏิทินการนำแผนปฏิบัติการประจำปีสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน

11. เสนอแผนปฏิบัติการประจำปีต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้
ความเห็นชอบ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี (2556 : 45) สถานศึกษา
จะต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการที่ประกอบด้วยบุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนา
สถานศึกษา ได้แก่ ผู้แทนของครูผู้สอน ผู้แทนของกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนของผู้ปกครอง
ผู้เรียน ผู้แทนขององค์กร หน่วยงานและสถาบัน ตลอดจนสถานประกอบการต่าง ๆ ในชุมชน
ให้เข้ามาร่วมคิด ร่วมจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อกำหนด วิสัยทัศน์
พันธกิจ เป้าประสงค์ เงื่อนไข และภาพแห่งความสำเร็จที่ครอบคลุมภารกิจและความรับผิดชอบใน
การพัฒนา คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาดังกล่าว
ต้องมุ่งเน้นกระบวนการสร้างคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่ สถานศึกษา หรือระเบียบกฎหมาย
ที่เกี่ยวข้องกัน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 (2560 : 13 - 14) กล่าวถึง
การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาไว้ ดังนี้

1. นำแผนปฏิบัติการประจำปีแต่ละปีสู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาและ
กิจกรรมโครงการที่กำหนดไว้

2. ผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และ
ความรับผิดชอบตามที่ได้กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

จากแนวคิดของนักวิชาการและหน่วยงานทางการศึกษา สรุปได้ว่า ขั้นตอน
การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพ
ปัญหา การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ วิธีการดำเนินงานกิจกรรมโครงการ ดำเนินงานตามแผนที่
กำหนดไว้ และการกำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษา
ประเมินผลการดำเนินงานตามแผน ปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานตามแผน เพื่อให้บรรลุตาม
เป้าหมายที่วางไว้

การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

มีหน่วยงานทางการศึกษาได้กล่าวถึง การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพ
การศึกษาไว้ ดังนี้

1. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

มีหน่วยงานทางด้านการศึกษาได้กล่าวถึง การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554 : 1 - 2) กล่าวไว้ว่า การประเมินคุณภาพควรยึดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นหลัก แต่อย่างไรก็ตามควรสะท้อนภาพความสำเร็จที่ชัดเจนอย่างน้อย 2 ด้าน ดังนี้

1. คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรของสถานศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในทุกระดับชั้น พฤติกรรมการแสดงออกของผู้เรียน โดยระบุได้ถึงกลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ กลุ่มผู้เรียนที่มีความเสี่ยง กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน กลุ่มผู้เรียนที่มีคุณลักษณะยังไม่เป็นไปตามที่พึงประสงค์ เพราะข้อมูลจากการประเมินเหล่านี้จะสะท้อนให้เห็นว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษาประสบความสำเร็จตามที่กำหนดไว้หรือไม่ อันนำไปสู่การปรับปรุงการบริหารจัดการต่อไป

2. คุณภาพการศึกษาด้านการบริหารจัดการของสถานศึกษา สถานศึกษาสามารถดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดไว้แล้วในทุกมาตรฐานด้วยวิธีการที่หลากหลาย และเหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการประเมิน เช่น ใช้การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจสอบจากเอกสารหรือข้อมูลเชิงประจักษ์ เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554 : 2 - 5) กล่าวว่า การดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพ การประกันคุณภาพภายในเป็นการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา โดยบุคลากรในหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ช่วยในการปรับปรุง พัฒนาให้บรรลุเป้าหมายและนำข้อมูลไปสู่การพัฒนาปรับปรุงตนเองและพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา มีบทบาทในการส่งเสริมและพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในการศึกษาของสถานศึกษา ดังนี้

1. การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดการระบบบริหารและสารสนเทศ การดำเนินการดังกล่าวจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553

2. การจัดกระบวนการเรียนรู้ ประกอบด้วย การจัดกระบวนการเรียนรู้ตาม หลักสูตรสถานศึกษา และการจัดกระบวนการเรียนรู้เสริมหลักสูตรสถานศึกษา การดำเนินดังกล่าว เป็นการพัฒนานักเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดชั้นปีที่กำหนด ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนา คุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

3. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย การกำหนด ผู้รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การติดตามตรวจสอบ คุณภาพการศึกษาทั้งระดับบุคคลและระดับสถานศึกษา การรายงานและนำผลการติดตามตรวจสอบ คุณภาพการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนา การเตรียมการและให้ความร่วมมือ ในการติดตามและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด

4. การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา ประกอบด้วย การประเมิน การปฏิบัติงานและคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ดำเนินการโดยสร้าง ความตระหนัก แต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการประเมิน กำหนดกรอบการประเมินคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา จัดทำเครื่องมือการประเมิน และการนำผลการประเมินไปปรับปรุงและ พัฒนา

5. การจัดทำรายงานประจำปี ประกอบด้วย การแต่งตั้งผู้รับผิดชอบจัดทำรายงาน การรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ การเขียนรายงานและการจัดทำรายงานนำเสนอคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพิจารณาเห็นชอบ รายงานและเปิดต่อสาธารณชน ติดตามผลและ รับข้อมูลย้อนกลับ

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2554 : 26 - 27) กล่าวว่า การประเมินคุณภาพภายใน เป็นการประเมินผลการดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่กระทำโดยบุคลากร ภายใน หรือ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง การประเมินคุณภาพภายในถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ เพื่อที่จะได้ทราบขีดความสามารถในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาว่าบรรลุ ตามเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาหรือไม่ นำผลการประเมิน ไปแก้ไข ข้อบกพร่องได้ทันที เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Continuous improvement)

กระทรวงศึกษาธิการ (2561 : 1 - 2) การประเมินภายใน ถือเป็นกระบวนการ ตรวจสอบการทำงานของสถานศึกษาหรือการประเมินตนเอง (Self - Evaluation) การประเมิน คุณภาพภายในของสถานศึกษาควรยึดมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษาเป็นหลัก แต่อย่างไร ก็ตามควรสะท้อนภาพความสำเร็จ ที่ชัดเจนตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐาน การศึกษา ระดับปฐมวัยระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษา

พิเศษ จำนวน 3 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหาร และการจัดการ และมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

จากแนวคิดของนักวิชาการและหน่วยงานทางการศึกษา สรุปได้ว่า การประเมินผล และตรวจสอบคุณภาพการศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินและ ตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา ประชุมชี้แจงสร้างความตระหนักความเข้าใจในการประเมิน คุณภาพภายใน กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายของการประเมินอย่างชัดเจน โดยจัดทำเครื่องมือ การประเมินตามมาตรฐานการศึกษา และการปฏิบัติงานของสถานศึกษาแล้วนำผลการประเมิน คุณภาพมาวิเคราะห์ วางแผน แก้ไข และปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษา

2. ขั้นตอนการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

มีนักวิชาการ นักการศึกษาและหน่วยงานทางด้านการศึกษาได้กล่าวถึง การ ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาไว้ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2554 : 4) การติดตามตรวจสอบคุณภาพสถานศึกษา ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
2. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระดับบุคคล และระดับสถานศึกษา
3. การรายงานและก็นำผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ไปใช้

ประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษา

4. การเตรียมการและการให้ความร่วมมือการติดตามตรวจสอบคุณภาพ

การศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด

กระทรวงศึกษาธิการ (2554 : 5) การติดตามตรวจสอบคุณภาพสถานศึกษา โดยหน่วยงานต้นสังกัด ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดระยะเวลาในการติดตามตรวจสอบคุณภาพสถานศึกษา อย่างน้อยปีละ

1 ครั้ง

2. การแต่งตั้งคณะกรรมการในการติดตามตรวจสอบคุณภาพสถานศึกษา
3. ดำเนินงานติดตามตรวจสอบคุณภาพสถานศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด
4. การทำรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพสถานศึกษาเพื่อสะท้อนผลให้

สถานศึกษานำไปปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ

5. การนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

จากแนวคิดของนักวิชาการและหน่วยงานทางการศึกษา สรุปได้ว่า ขั้นตอน

การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สถานศึกษามีการแต่งตั้ง คณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา ประชุมชี้แจงการประเมินคุณภาพภายใน กำหนด วัตถุประสงค์ เป้าหมายของการประเมิน โดยจัดทำเครื่องมือการประเมินตามมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา และนำผลการประเมินคุณภาพภายในมาวิเคราะห์ให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด

การติดตามผลการดำเนินการ

มีหน่วยงานทางด้านการศึกษาได้ให้นิยาม การติดตามผลการดำเนินการไว้ ดังนี้

1. การติดตามผลการดำเนินการ

มีหน่วยงานทางด้านการศึกษาได้กล่าวถึงการติดตามผลการดำเนินการไว้ ดังนี้

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2554 : 25 - 26) กล่าวว่า การติดตามตรวจสอบคุณภาพ

การศึกษาเป็นกระบวนการติดตาม ตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษา รวมถึงการจัดทำรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา พร้อมทั้ง เสนอแนะมาตรการเร่งรัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของ การปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพศึกษานั้น สถานศึกษาจำเป็นต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูล และสารสนเทศที่ต่อเนื่อง เพื่อให้เห็นแนวโน้มการปฏิบัติงานว่าดีขึ้นหรือกำลังถอยลง และควรมี การปรับปรุงแก้ไขหรือเร่งพัฒนาในเรื่องใดบ้าง การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาจึงควรกระทำทุกปี ถือเป็น การประเมินตนเองของสถานศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างเป็น ระบบต่อเนื่อง การดำเนินงานทำได้ทั้งระหว่างและหลังการดำเนินงาน โดยความร่วมมือของ บุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับคุณภาพผู้เรียนเป็นอันดับแรก และเชื่อมโยงถึงมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษาในด้านอื่น ๆ รวมถึง เอกลักษณ์ของสถานศึกษาด้วย

ผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ในแต่ละครั้งเป็น ข้อมูลเชิงประจักษ์ให้กับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการ จัดประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการ เพื่อนำไปสู่มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ นอกจากนี้กฎกระทรวงยังกำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดของ สถานศึกษามีหน้าที่ในการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาอีกทางหนึ่งด้วย โดยให้ดำเนินการติดตามตรวจสอบอย่างน้อยหนึ่งครั้ง ในทุกสามปี ทั้งนี้ ในส่วนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาควรจัดทำแผนการติดตามตรวจสอบคุณภาพ สถานศึกษาภายในเขต พื้นที่การศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งได้รับ การตรวจสอบคุณภาพและได้รับ ประโยชน์

จากการติดตามตรวจสอบครบถ้วน กรณีที่เขตพื้นที่การศึกษาใดมีสถานศึกษาในความดูแล
รับผิดชอบจำนวนไม่มาก ควรมีการติดตามตรวจสอบเป็นประจำทุกปี

ส่วนเขตพื้นที่การศึกษาที่มีสถานศึกษาอยู่ในความดูแลรับผิดชอบจำนวนมาก
ไม่สามารถตรวจสอบให้ครบได้ภายใน 2 ปี ก็ควรมีการประสานงาน โดยอาศัยบุคลากร
ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความสามารถร่วมปฏิบัติการได้ ควรมีการแต่งตั้งคณะทำงานในการออก
ติดตามตรวจสอบ มีการกำหนดกรอบ การตรวจสอบที่ชัดเจน ซึ่งประเด็นการตรวจสอบต้อง
สอดคล้องกับระบบ การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและมาตรฐานการศึกษาของ
สถานศึกษา มีการแจ้งผลการตรวจสอบให้สถานศึกษาทราบ เปิดเผยผลการตรวจสอบคุณภาพ
การศึกษาต่อสาธารณชนทราบด้วยประโยชน์จากการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
ของสถานศึกษา โดยเขตพื้นที่การศึกษาอย่างสม่ำเสมอจะทำให้ผู้ปกครอง ชุมชน หรือแม้แต่
ผู้เรียนเองรับรู้ถึงปัญหาอุปสรรค การดำเนินงานพัฒนาสถานศึกษาและหาทางปรับปรุงและพัฒนา
ร่วมกัน รวมทั้ง นำผลการตรวจสอบคุณภาพไปปรับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
หรือแผนปฏิบัติการประจำปี และใช้เป็นข้อมูลเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพ ภายนอกด้วย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554 : 7) กล่าวว่า การติดตามผล
การดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ให้สถานศึกษาสามารถติดตามรวบรวมข้อมูลความก้าวหน้า
ของการดำเนินงานและการปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง
2. รวบรวมและจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ และนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนา
คุณภาพสถานศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด
3. ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา
และเป็นที่ยอมรับ
4. สร้างความพึงพอใจแก่ผู้เกี่ยวข้อง
5. เตรียมพร้อมรับการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงาน
ต้นสังกัดและรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554 : 10 - 12) การติดตาม
ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นการติดตาม
ตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
ซึ่งมีการดำเนินงานใน 2 ลักษณะ ดังนี้

1. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงาน

ต้นสังกัดดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา อย่างน้อยปี ละ 1 ครั้ง และแจ้งให้สถานศึกษาทราบพร้อมเปิดเผยผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาต่อสาธารณชน ซึ่งในการดำเนินการดังกล่าวนี้ หน่วยงานต้นสังกัดควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการที่ทำหน้าที่ในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาแต่ละแห่งอย่างน้อย 3-5 คน โดยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่าง ๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

2. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยสถานศึกษา การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่สถานศึกษาสามารถตรวจสอบคุณภาพได้ตามบริบทของสถานศึกษา ซึ่งในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวงฯ เป็นการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ประกอบด้วย การปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี การดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้ได้ตามแผนหรือไม่ มีการปรับเปลี่ยนหรือไม่ มีเหตุใด มีการสรุปผลการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการ การติดตามตรวจสอบมีการให้ข้อสังเกต ให้ข้อเสนอแนะเพื่อดำเนินการต่อไป

จากแนวคิดของนักวิชาการและหน่วยงานทางการศึกษา สรุปได้ว่า การติดตามผลการดำเนินการ หมายถึง สถานศึกษามีกระบวนการตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้สถานศึกษามีการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่ต่อเนื่อง มีการติดตามตรวจสอบ โดยหน่วยงานต้นสังกัดแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา อย่างน้อยปี ละ 1 ครั้ง ตามปฏิทินการปฏิบัติงานรวมทั้งแสดงผลการตรวจสอบให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชนได้รับทราบ และดำเนินการแก้ไขให้เป็นไปตามแผน ตามข้อเสนอแนะเพื่อดำเนินการพัฒนาคุณภาพต่อไป

2. ขั้นตอนติดตามผลการดำเนินการ

มีนักวิชาการ นักการศึกษาและหน่วยงานทางด้านการศึกษาได้กล่าวถึง ขั้นตอนติดตามผลการดำเนินการไว้ ดังนี้

พิทักษ์ ดวงอาจส์ (2558 : 31 - 32) กล่าวถึงติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ต้องดำเนินการ ดังนี้

1. กำหนดและแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระดับสถานศึกษา
2. ประชุมวางแผนการดำเนินงานติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระดับสถานศึกษา

3. ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาในระดับบุคคลและระดับสถานศึกษา
 4. รายงานผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระดับสถานศึกษา
 5. นำผลการติดตามตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาไปใช้ประโยชน์
 ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

6. ศึกษาวิเคราะห์รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR)
 7. แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในที่ประกอบด้วยผู้บริหาร
 สถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 (2560 : 14 - 16) กล่าวถึงการจัดให้มีการ
 การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาไว้ ดังนี้

1. กำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระดับ
 สถานศึกษา
 2. ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาทั้งระดับบุคคลและระดับสถานศึกษา
 อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง
 3. รายงานและนำผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาไปใช้ประโยชน์
 ในการปรับปรุงพัฒนา
 4. เตรียมการและให้ความร่วมมือในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
 จากหน่วยงานต้นสังกัด

จากแนวคิดของนักวิชาการและหน่วยงานทางการศึกษา สรุปได้ว่า ขั้นตอนการ
 ติดตามผลการดำเนินการ หมายถึง สถานศึกษาต้องมีการกำหนดผู้รับผิดชอบ ติดตามตรวจสอบ
 คุณภาพการศึกษาทั้งระดับบุคคลและระดับสถานศึกษา รายงานและนำผลการติดตามตรวจสอบ
 คุณภาพการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การรายงานผลการประเมินตนเอง

การรายงานผลการประเมินตนเองในการประกันคุณภาพการศึกษา มีหน่วยงานทาง
 การศึกษาและนักวิชาการได้ให้ข้อมูลไว้ดังนี้

1. ความหมายของรายงานผลการประเมินตนเอง

มีหน่วยงานทางด้านการศึกษาได้กล่าวถึง ความหมายของรายงานผลการประเมิน
 ตนเองไว้ ดังนี้

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2554 : 28) กล่าวว่า หลังจากการประเมินคุณภาพภายใน
 ของสถานศึกษา สามารถสรุปและจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพภายใน
 ของสถานศึกษา และถือว่าเป็นรายงานประจำปีของสถานศึกษาได้ ทั้งนี้ เพื่อให้สถานศึกษา

ต้องมีภาระในการจัดทำรายงานหลายเล่ม การจัดทำรายงานประจำปีถือเป็นเรื่องปกติที่สถานศึกษาต้องจัดทำหลังการจัดการศึกษาผ่านไปแต่ละปี ทั้งนี้เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แล้วสถานศึกษาต้องเปิดเผยรายงานนั้น ต่อสาธารณชนด้วย รายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่จะนำไปเป็นฐานข้อมูลและหลักฐานยืนยันการพัฒนาสถานศึกษา สำหรับรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกด้วย สถานศึกษาสามารถกำหนดรูปแบบของรายงานประจำปีได้ตามความเหมาะสม โดยใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่าย นำเสนอทั้งข้อมูลเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ สำคัญ อาจแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ ข้อมูลพื้นฐาน แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ผลการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และสรุปผลการพัฒนาและการนำไปใช้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554 : 7) ได้กล่าวถึงการจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา หมายถึง การจัดทำรายงานการพัฒนากิจการศึกษากองสถานศึกษาในรอบปีที่ผ่านมาที่เป็นผลมาจากการดำเนินงานทั้งหมดของสถานศึกษา ซึ่งครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และนำเสนอรายงานแก่ผู้เกี่ยวข้อง วัตถุประสงค์การจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา ก็เพื่อนำเสนอผลการพัฒนากิจการศึกษากองสถานศึกษาในรอบปีที่ผ่านมาต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน และเพื่อเป็นฐานข้อมูลของสถานศึกษาในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในปีต่อไป และเป็นฐานข้อมูลสำหรับรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554 : 7 - 8) ระบุถึงประโยชน์การจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา มีดังนี้

1. สถานศึกษามีฐานข้อมูลการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ทั้งในด้านจุดเด่น จุดที่ต้องพัฒนา โอกาส และข้อจำกัด นำไปใช้ประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในปีถัดไป
2. สถานศึกษามีข้อมูลสารสนเทศเชิงประจักษ์ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้เกี่ยวข้องให้ความสำคัญ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การปฏิบัติงาน เพื่อเป้าหมายที่กำหนดไว้ร่วมกัน
3. พ่อแม่ ผู้ปกครอง ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้รับทราบผลการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทั้งในส่วนที่ดีและส่วนที่ควรพัฒนา โดยมีการประชาสัมพันธ์ในวงกว้าง และให้การช่วยเหลือ สนับสนุนอย่างเหมาะสม

4. หน่วยงานต้นสังกัด ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีฐานข้อมูลในการกำหนดนโยบายการพัฒนาการจัดการศึกษาทั้งระดับประเทศ และระดับเขตพื้นที่

5. สถานศึกษาใช้รายงานประจำปีเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายในโดยหน่วยงานต้นสังกัด และการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน)

จากแนวคิดของนักวิชาการและหน่วยงานทางการศึกษา สรุปได้ว่า การรายงานผลการประเมินตนเอง หมายถึง สถานศึกษามีการจัดทำรายงานการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรอบปี โดยการรวบรวมข้อมูล ให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่มีคุณภาพตรงตามสภาพมาตรฐานของสถานศึกษาอย่างเหมาะสม แล้วนำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบและรับรองผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และรายงานต่อผู้เกี่ยวข้อง หน่วยงานต้นสังกัด และเผยแพร่สู่สาธารณชน เพื่อเป็นฐานข้อมูลของสถานศึกษาในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในปีต่อไป และเป็นฐานข้อมูลสำหรับรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

2. การเขียนและการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

มีหน่วยงานทางด้านการศึกษาได้กล่าวถึง การเขียนและการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองไว้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554 : 11 - 20) ได้กล่าวถึง การเขียนและการจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษาไว้ว่า สถานศึกษาสามารถกำหนดรูปแบบรายงานประจำปี ของสถานศึกษาได้ตามความเหมาะสม โดยใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่ายนำเสนอ ทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สารสำคัญอาจแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

1. ข้อมูลทั่วไป ระบุชื่อ โรงเรียน ที่ตั้ง สังกัด หมายเลขโทรศัพท์ e-Mail ระดับการศึกษาที่เปิดสอน เขตพื้นที่บริการ เนื้อที่ ไร่ ไร่ ไร่ โรงเรียน โดยย่อ และแผนที่โรงเรียน
2. ข้อมูลผู้บริหาร ระบุชื่อและข้อมูลของผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการโรงเรียน กรณีโรงเรียนสังกัดอื่นสามารถปรับข้อมูลให้ตามกับสภาพได้ตามความเหมาะสม
3. ข้อมูลนักเรียน ระบุจำนวนนักเรียนในเขตพื้นที่บริการ จำนวนนักเรียนทั้งหมด จำนวนนักเรียนจำแนกตามระดับชั้นที่สอน นักเรียนเรียนร่วมที่มีความบกพร่องทางร่างกายสติปัญญา นักเรียนปัญญาเลิศ นักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือพิเศษ อัตราส่วนครูต่อนักเรียน

จำนวนนักเรียนต่อห้องเรียน สถิติการออกกลางคัน นักเรียนที่เรียนซ้ำชั้น และนักเรียนที่จบหลักสูตร

4. ข้อมูลครูและบุคลากร ระบุจำนวนครูและบุคลากรจำแนกตามวุฒิทางการศึกษา อายุ วิชาเอก วิชาที่สอน/ชั้น สถิติการอบรม การพัฒนาของครูและบุคลากรทางการศึกษา และข้อมูลครูอัตราจ้าง

5. ข้อมูลอาคารสถานที่ ระบุจำนวนอาคารเรียน อาคารประกอบ

6. ข้อมูลงบประมาณ ระบุงบประมาณที่ได้รับ จ่ายเพื่อใช้ในการจัดการศึกษา

7. ข้อมูลสภาพชุมชนโดยรวม ระบุอาชีพ ศาสนา รายได้ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง แนวโน้มความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน

8. โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ระบุโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา

9. แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ระบุขนาดห้องสมุด จำนวนหนังสือในห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ จำนวนคอมพิวเตอร์ แหล่งติดตั้งอินเทอร์เน็ต แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา รวมทั้งปราชญ์ชาวบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่น

10. ผลงานดีเด่นในรอบปีที่ผ่านมา ระบุผลงานดีเด่นของสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู นักเรียน และโครงการ/กิจกรรมที่ประสบผลสำเร็จ

11. ผลการประเมินคุณภาพภายในรอบปีที่ผ่านมา

11.1 ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ระบุผลการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ข้อเสนอแนะ จุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนาของปีการศึกษาที่ผ่านมา

11.2 ผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยหน่วยงานต้นสังกัด พร้อมทั้งข้อเสนอแนะ จุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนา

12. ผลการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบปีที่ผ่านมา ระบุผลการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบปีที่ผ่านมา รวมทั้งข้อเสนอแนะ จุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนา

13. ข้อเสนอแนะจากผลการประเมินคุณภาพภายในและภายนอก ระบุรายละเอียด

14. สรุปสภาพปัญหา จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ระบุสภาพปัญหา จุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนาจากผลการวิเคราะห์สภาพของสถานศึกษา โดยทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแผนปฏิบัติการประจำปีของ

สถานศึกษา

1. การบริหารจัดการศึกษา ระบุรายละเอียด โครงสร้างและหลักการบริหาร
2. วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย อัตลักษณ์ และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา

ระบุรายละเอียด

3. แนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ระบุ การดำเนินงานการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามข้อเสนอแนะ จากการ ประเมินคุณภาพภายในและภายนอกการส่งเสริมจุดเด่น โอกาส การแก้ไขจุดที่ควรพัฒนาและ ปัญหาอุปสรรคที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย อัตลักษณ์ และเอกลักษณ์ ของสถานศึกษาที่นำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

4. กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ระบุ

รายละเอียด

5. การดำเนินงานตามกลยุทธ์ของสถานศึกษา ระบุความสัมพันธ์ ของกลยุทธ์งาน โครงการ กิจกรรม เป้าหมายที่สนองมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาของ สถานศึกษาตามงาน โครงการ กิจกรรมในแผนปฏิบัติการประจำปี และตามนโยบาย กิจกรรมพิเศษ

ตอนที่ 3 ผลการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

1. ผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา

- 1.1 ผลการดำเนินงาน โครงการ กิจกรรมตามแผนปฏิบัติการประจำปี
- 1.2 ผลการดำเนินงาน โครงการ กิจกรรมตามนโยบายพิเศษ

2. ผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
3. สรุปผลการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
4. ผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา

- 4.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสถานศึกษาทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

ทุกระดับชั้น

- 4.2 ผลการทดสอบระดับชาติ (NT : National Test, O-NET : Ordinary National Educational Test)

- 4.3 ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับเขตพื้นที่ (LAS : Local

Assessment System)

- 4.4 ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
- 4.5 ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน
- 4.6 ผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

4.7 ผลการประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ตอนที่ 4 สรุปผลการพัฒนาและการนำไปใช้

ผลการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาถือเป็นข้อมูลสารสนเทศสำคัญที่สถานศึกษาจะต้องนำไปวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อสรุปนำไปสู่การเชื่อมโยงหรือสะท้อนภาพความสำเร็จกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (3 - 5 ปี)

1. สรุปผลการดำเนินงานในภาพรวม ระบุผลการดำเนินงาน โครงการ/กิจกรรมทั้งที่เป็นผลสำเร็จและไม่สำเร็จตามเป้าหมาย พร้อมทั้งระบุปัจจัยหรือสาเหตุที่ทำให้สำเร็จหรือไม่สำเร็จ
2. จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา ระบุจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านการจัดการศึกษา ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา และด้านมาตรการส่งเสริม
3. แนวทางการพัฒนาในอนาคต ระบุปัญหาและความต้องการที่จำเป็นในการพัฒนาจากข้อค้นพบ โดยระบุ โครงการ กิจกรรมและวิธีการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ครู ผู้บริหาร ชุมชนและแหล่งเรียนรู้ เพื่อกำหนดในแผนปฏิบัติการประจำปีในปีต่อไป
4. ความต้องการและการช่วยเหลือ ระบุความต้องการ การช่วยเหลือจากหน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในด้านวิชาการ การบริหารจัดการ และอื่น ๆ

จากแนวคิดของนักวิชาการและหน่วยงานทางการศึกษา สรุปได้ว่า การเขียนและการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง หมายถึง สถานศึกษาต้องวิเคราะห์และแปลผลจากรายงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เขียนสรุปรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียน และผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษา นำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ความเห็นชอบ และเผยแพร่รายงานต่อสาธารณชนหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

ข้อมูลพื้นฐาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 เริ่มจัดตั้งขึ้นตามมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ประกอบกับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 34 (1) โดยแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่ง

ส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ.2560 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2561(สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. 2563 : 2 - 3) ดังนี้

1. กลุ่มอำนวยการ
2. กลุ่มบริหารงานบุคคล
3. กลุ่มนโยบายและแผน
4. กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
5. กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
6. กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์
7. หน่วยตรวจสอบภายใน
8. กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
9. กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกล เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
10. กลุ่มกฎหมายและคดี

ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

นายธัชชัย สุขสมบูรณ์ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
ที่ตั้ง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ตั้งอยู่ที่ ถนนนิเวศ ตำบลในเมือง
อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ 31000 หมายเลขโทรศัพท์ 044-612408 โทรสาร 044-612644
Website : www.ssbr.go.th

ข้อมูลพื้นฐานการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 มีโรงเรียนในสังกัด 66 โรงเรียน จำนวน
โรงเรียนแบ่งกลุ่มบริหารจัดการ โดยจำแนกตามสหวิทยาเขต จำนวน 9 สหวิทยาเขต

บทบาทหน้าที่

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 เป็นกลไกระดับพื้นที่ในการบริหารจัดการ
การศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่มีความมุ่งหมาย
และหลักการในการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย
จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับ
ผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยมีผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ
และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานให้เป็นไปตามนโยบาย แนวทาง และแผนการ
ปฏิบัติ ราชการของกระทรวงศึกษาธิการและหน้าที่ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่ง
ส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2560 ดังนี้

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายมาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น
2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว
3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
4. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา
5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
7. จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษารูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา
9. ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
10. ประสาน ส่งเสริม การดำเนินการของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานด้านการศึกษา
11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
12. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมายนอกจากนี้ สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ยังมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารและการจัดการศึกษา และพัฒนาสาระของหลักสูตรการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำนาจหน้าที่ในการพัฒนางานด้านวิชาการและจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาร่วมกับ

สถานศึกษา รับผิดชอบในการพิจารณาแบ่งส่วนราชการภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด

นโยบาย จุดเน้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 บริหารจัดการศึกษาและขับเคลื่อนนโยบายสู่ปฏิบัติโดยมีจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามแนวคิด “ไม่มีเด็กคนใด ถูกทอดทิ้งไว้ข้างหลัง” No Child Left Behind (NCLB) ซึ่งก้าวเข้าสู่ปีที่สามในการขับเคลื่อนจุดเน้นดังกล่าว ในปีงบประมาณ พ.ศ.2563 มีเป้าหมายการดำเนินงานเพื่อยกระดับคุณภาพรายห้องเรียนให้สามารถยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีทีมผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเป็น โค้ช (Coach) ในการนิเทศการเรียนการสอน และปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการสอนของครูด้วยการน้อมนำพระราชดำรัส ในหลวงรัชกาลที่ 9 “เด็กรักครู ครูรักเด็ก” มาเป็นหัวใจหลักในการดูแลนักเรียน และน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณบดินทรเทพยวรางกูร ด้านการศึกษาซึ่งต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน 4 ด้าน ได้แก่ 1) มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง 2) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรม 3) มีงานทำ มีอาชีพ และ 4) เป็นพลเมืองดี มาเป็นแนวทางให้ทุกสถานศึกษาน้อมนำไปเป็นกรอบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนดี เป็นคนเก่งและใช้ชีวิตอย่างมีความสุข ดังนั้นจากแนวคิดดังกล่าว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จึงกำหนดนโยบายในการขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. 2563 : 28) ดังนี้

วิสัยทัศน์

“องค์กรก้าวหน้า สร้างคุณภาพสถานศึกษา พัฒนาผู้เรียนอย่างยั่งยืน”

พันธกิจ

1. พัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะวิชาการ คุณธรรมจริยธรรม ทักษะชีวิต ทักษะวิชาชีพ และคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21
2. ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. สร้างโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงตามแนวคิด No Child Left Behind (NCLB)
4. ส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ
5. พัฒนาระบบบริหารจัดการแบบบูรณาการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

เป้าหมาย

1. พัฒนาผู้เรียนอย่างยั่งยืน
2. การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา
3. การพัฒนาบุคลากร
4. การพัฒนาระบบบริหาร

การดำเนินงานประกันคุณภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 (บุรีรัมย์) ดำเนินการประชุมปฏิบัติการ " การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาตามแนวทางนโยบายการปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา " เพื่อให้สถานศึกษาดำเนินงานและกำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัด ส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มเป้าหมายโรงเรียนในสังกัด สพม. 32 โรงเรียน ละ 3 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการ ครูผู้รับผิดชอบงานประกัน โดยในปีงบประมาณ พ.ศ.2563 ได้มีโครงการหลัก ในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. 2563 : 1) ดังนี้

1. โครงการพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการจัดการศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ตามนโยบายไม่มีเด็กคนใดถูกทอดทิ้งไว้ข้างหลัง มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาผู้บริหารและครู ให้มีความรู้ ความเข้าใจ ระบบการวัดและประเมินผลการจัดการศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ตามนโยบาย (No Child Left Behind) ไม่มีเด็กคนใด ถูกทอดทิ้งไว้ข้างหลัง 2) นิเทศ ติดตามการใช้ระบบการวัดและประเมินผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. 2563 : 59)
2. โครงการพัฒนาการนิเทศการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ตามนโยบาย ไม่มีเด็กคนใดถูกทอดทิ้งไว้ข้างหลัง มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาคุณภาพการนิเทศการศึกษาในการยกระดับคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามนโยบายไม่มีเด็กคนใดถูกทอดทิ้งไว้ข้างหลัง (NCLB) 2) นิเทศ ติดตามให้การแนะนำ ช่วยเหลือการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน 3) สร้างความเข้มแข็งของการนิเทศภายใน โรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนทุกโรงเรียนในสังกัด 4) นิเทศ ติดตามการจัดการเรียนการสอนของครูที่ได้รับการพัฒนา เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ตามแนวคิด ไม่มีเด็กคนใดถูกทอดทิ้งไว้ข้างหลัง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. 2563 : 101)

3. โครงการ กำกับ ติดตามและประเมินผล การดำเนินงานตามนโยบาย กระทรวงศึกษาธิการ/สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน/จังหวัด ปังบประมาณ พ.ศ. 2563 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. กำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงานตาม แผนปฏิบัติการประจำปี/ตามนโยบายรัฐบาล/กระทรวงศึกษาธิการ/สพฐ./จังหวัด 2. จัดทำรายงาน ผลการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ตามแผนปฏิบัติการประจำปี/ตามนโยบายรัฐบาล/กระทรวงศึกษาธิการ/สพฐ./จังหวัด 3. นำข้อมูลไปใช้ประกอบการ ตัดสินใจของผู้บริหารในการเปลี่ยนแปลงตัวชี้วัด จุดเน้นการดำเนินงานที่เหมาะสมเพื่อพัฒนางาน ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 และโรงเรียนในสังกัด 4. เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ให้ผู้ที่ เกี่ยวข้องและสาธารณชนทราบ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. 2563 : 167)

สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

ในปีการศึกษา 2562 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ได้ดำเนินโครงการ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการประกันคุณภาพ ดังนี้

1. โครงการส่งเสริมและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เข้มแข็ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เข้มแข็ง ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการและพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่ เพื่อส่งเสริมให้ สถานศึกษาในสังกัดสามารถประเมินตนเองตามมาตรฐานของสถานศึกษาและจัดทำรายงานการ ประเมินตนเอง (SAR) เพื่อใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ผลการดำเนินงาน เป็นดังนี้

- 1) โรงเรียนมีความตระหนักถึงความสำคัญของระบบประกันคุณภาพภายใน และ ดำเนินการพัฒนาคุณภาพการประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบมากยิ่งขึ้น
- 2) โรงเรียนดำเนินการพัฒนามาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและมีการประเมิน คุณภาพภายในครบทุกโรงเรียน
- 3) สถานศึกษาทั้ง 66 แห่ง สามารถจัดทำรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษา (SAR) ตามกรอบแนวทางที่เป็นตัวอย่างให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและจัดส่ง ได้ทันตาม ระยะเวลาที่กำหนด
- 4) โรงเรียนนำข้อเสนอแนะจากการนิเทศ ติดตามและการสังเคราะห์รายงานผลการ พัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (SAR) ไปปรับปรุงพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ ภายในของสถานศึกษา

5) ผู้เข้าร่วมประชุมปฏิบัติการมีความพึงพอใจได้รับแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพที่เป็นไปในแนวทางเดียวกันเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

2. โครงการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา (ก.ต.ป.น.)

จากการสรุปผลการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาระดับทุก 9 มหาวิทยาลัย เขต สรุปผลการดำเนินการเรียงตามระดับคุณภาพสูงสุด ดังนี้

1. มหาวิทยาลัยพระ โคนชัย	คะแนนรวมเฉลี่ย 4.60 ระดับดีเยี่ยม
2. มหาวิทยาลัยนครนง	คะแนนรวมเฉลี่ย 4.54 ระดับดีเยี่ยม
3. มหาวิทยาลัยหนองกี่	คะแนนรวมเฉลี่ย 4.49 ระดับดีมาก
4. มหาวิทยาลัยกระสัง	คะแนนรวมเฉลี่ย 4.42 ระดับดีมาก
5. มหาวิทยาลัยพุทไธสง	คะแนนรวมเฉลี่ย 4.41 ระดับดีมาก
6. มหาวิทยาลัยเมืองบุรีรัมย์	คะแนนรวมเฉลี่ย 4.39 ระดับดีมาก
7. มหาวิทยาลัยสตึก	คะแนนรวมเฉลี่ย 4.35 ระดับดีมาก
8. มหาวิทยาลัยละหานทราย	คะแนนรวมเฉลี่ย 4.29 ระดับดีมาก
9. มหาวิทยาลัยลำปลายมาศ	คะแนนรวมเฉลี่ย 4.29 ระดับดีมาก

ผลการดำเนินงาน เป็นดังนี้

ด้านวิชาการ มีประเด็นในการพิจารณา 9 ประเด็น พบว่า

1) โรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและจัดทำรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับดีมาก คะแนนรวมเฉลี่ย 4.37 โรงเรียนมีการจัดทำรายวิชาพื้นฐานและรายวิชาเพิ่มเติม รวมทั้งหลักสูตรทางเลือกของสถานศึกษา ภายใต้แนวคิด NCLB ไม่มีเด็กคนใดถูกทอดทิ้งไว้ข้างหลัง

2) สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับดีเยี่ยม คะแนนรวมเฉลี่ย 4.74 ครูมีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ จัดทำแผนการเรียนรู้และจัดทำสาระการเรียนรู้รายวิชาที่มีเป้าหมายคุณภาพผู้เรียน ในด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ สมรรถนะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

3) โรงเรียนมีการผลิต จัดหา และพัฒนาสื่อ เครื่องมือ อุปกรณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง อยู่ในระดับดีมาก คะแนนรวมเฉลี่ย 4.31 สถานศึกษามีอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ระบบอินเทอร์เน็ต ผลิตและจัดหา พัฒนาสื่อ เครื่องมือ อุปกรณ์ที่สนับสนุนการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน รวมทั้งสถานศึกษามีนโยบายด้านการส่งเสริม การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม DLTV และการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ DLIT

4) การส่งเสริมการวัดผล ประเมินผล และนำผลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับดีเยี่ยม คะแนนรวมเฉลี่ย 4.72 โรงเรียนมีระเบียบว่า ด้วยการวัด ประเมินผลการเรียน ครูมีการบันทึกผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนรายวิชาพื้นฐาน เพิ่มเติม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ การประเมินการอ่านคิด วิเคราะห์ เขียน และนำผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนไปพัฒนา

5) การส่งเสริมและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผลการ ประเมินอยู่ในระดับดีเยี่ยม คะแนนรวมเฉลี่ย 4.65 โรงเรียนมีการวางแผนและพัฒนาระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา มีการสร้างความรู้ การกำกับ ติดตาม และมีการรายงานผลการติดตาม ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามายังเขตพื้นที่

6) การส่งเสริมวิจัยและนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อพัฒนางานวิชาการ ผลการประเมินอยู่ ในระดับดีมาก คะแนนรวมเฉลี่ย 4.06 พบว่าโรงเรียนมีการส่งเสริมการจัดทำวิจัย การรายงานและ นำผลการวิจัยไปใช้พัฒนางานวิชาการ

7) การส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือแก่นักเรียนในสถานศึกษา ผลการประเมินอยู่ใน ระดับดีเยี่ยม คะแนนรวมเฉลี่ย 4.78 พบว่าโรงเรียนมีการคัดกรองและดูแลช่วยเหลือแก่นักเรียน มีการ วิเคราะห์ผลการคัดกรองเป็นรายบุคคล มีการนิเทศติดตามและรายงานผลการส่งเสริมระบบดูแล ช่วยเหลือแก่นักเรียน

8) การประสานส่งเสริม ให้ชุมชน ท้องถิ่น และสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา รวมทั้งเป็นเครือข่ายและแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เช่นการเป็นวิทยากร การจัดหา ฟ้าป่าโรงเรียน การจัดตั้งกองทุน การแข่งขันกีฬานักเรียน เป็นต้น ผลการประเมินอยู่ในระดับดีเยี่ยม คะแนนรวมเฉลี่ย 4.73 โรงเรียน มีการวางแผนการประสานส่งเสริม มีการดำเนินการการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา

9) การนิเทศภายใน โรงเรียน ผลการประเมินอยู่ในระดับดีเยี่ยม คะแนนรวมเฉลี่ย 4.64 โรงเรียนมีการวางแผน แต่งตั้ง ดำเนินการและติดตามผลการนิเทศและรายงานผลการนิเทศ ภายใน

ด้านงานบุคคล มีประเด็นในการพิจารณา 2 ประเด็น พบว่า

1) การวางแผนอัตรากำลัง โดยผลการประเมินอยู่ในระดับดีเยี่ยม คะแนนรวมเฉลี่ย 4.81 โรงเรียนมีข้อมูลสารสนเทศด้านอัตรากำลัง มีการวางแผนและวิเคราะห์อัตรากำลัง

2) การส่งเสริมและพัฒนา ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ผลการประเมินอยู่ ในระดับดีเยี่ยม คะแนนรวมเฉลี่ย 4.75 โรงเรียนมีการส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากร

ทางการศึกษาทุกประเภทให้ได้รับการพัฒนาให้มีศักยภาพในการปฏิบัติงานครบตามความจำเป็นในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านงานบริหารทั่วไป มีประเด็นในการพิจารณา 3 ประเด็น พบว่า

1) สถานศึกษามีการพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศและระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อความรวดเร็วสูง ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก คะแนนรวมเฉลี่ย 4.48 พบว่าโรงเรียนมีระบบข้อมูลสารสนเทศผู้บริหาร ครู บุคลากร นักเรียนรายบุคคล ด้านผลการเรียนของนักเรียน มีระบบโครงข่ายสื่อสารโทรคมนาคมที่สามารถเชื่อมต่อโครงข่ายอินเทอร์เน็ตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) มีการดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมให้น่าอยู่ น่าเรียน ผลการประเมินอยู่ในระดับดีเยี่ยม คะแนนรวมเฉลี่ย 4.69 พบว่าโรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้ ห้องสุขาเพียงพอ สภาพแวดล้อมสะอาดและสวยงาม

3) โรงเรียนมีมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายใน สำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2561 ที่เป็นปัจจุบันและถูกต้อง ผลการประเมินอยู่ในระดับ ดีเยี่ยม คะแนนรวมเฉลี่ย 4.59 โรงเรียนมีแบบรายงานการประเมินผลการควบคุมภายใน มีการจัดทำรายงานต้นสังกัดและนำผลการควบคุมภายในมาพัฒนาคุณภาพงาน

ด้านบริหารงบประมาณ มีประเด็นการพิจารณา 3 ประเด็น พบว่า

1) การบริหารทางการเงินให้เป็นไปตามแผนการใช้จ่ายเงิน ผลการประเมินอยู่ในระดับดีเยี่ยม คะแนนรวมเฉลี่ย 4.54 พบว่าโรงเรียนมีการวางแผนการใช้จ่ายเงินสอดคล้องกับนโยบายและเป็นไปตามแผน

2) โรงเรียนมีการบริหารการเงินและบัญชี โดยมีผลการประเมินอยู่ในระดับดีเยี่ยม คะแนนรวมเฉลี่ย 4.67 โรงเรียนมีการจัดทำหลักฐานการเงิน บันทึกรายรับ รายจ่าย อย่างเป็นระบบ ระเบียบ ครบถ้วนถูกต้องและเป็นปัจจุบัน

3) การบริหารงานพัสดุและสินทรัพย์ผลการประเมินอยู่ในระดับดีเยี่ยม คะแนนรวมเฉลี่ย 4.64 โรงเรียนมีการดำเนินการจัดซื้อ จัดจ้าง จัดทำบัญชีวัสดุและทะเบียนคุมทรัพย์สิน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบพัสดุประจำปีพร้อมรายงานผล และการจำหน่ายทรัพย์สินที่มีได้ใช้งานหรือครุภัณฑ์ที่ชำรุด เสื่อมสภาพตามที่ กวพ. กำหนด

สรุปและอภิปรายผลการดำเนินงาน

การบริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 มีสถานศึกษาในสังกัดทั้งหมด 66 แห่ง ได้ส่งเสริมสนับสนุนการบริหารจัดการสถานศึกษา ให้มีคุณภาพและมาตรฐาน ทั้งในด้านวิชาการ ด้านบริหารงานบุคคล ด้านบริหารงบประมาณ และบริหารงานทั่วไป โดยมีสถานศึกษาที่ได้รับการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ได้แก่ โรงเรียนมาตรฐานสากล จำนวน 30

โรงเรียน โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล จำนวน 23 โรงเรียน โรงเรียนพระราชัฐ จำนวน 2 โรงเรียน ซึ่งจากผลการดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 มีจุดอ่อนในด้านการส่งเสริมการจัดทำวิจัย และการนำผลการวิจัยไปใช้พัฒนางานวิชาการและด้านอื่น ๆ ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างและผลิตนวัตกรรมทางด้านการศึกษา โครงการในปี 2562 ส่วนใหญ่เน้นการส่งเสริม สนับสนุนงานวิชาการที่เป็นภาระงานตามสถานการณ์ ขาดความต่อเนื่องในโครงการที่ดำเนินงานมาในปี 2561 นอกจากนี้ยังรวมไปถึงการส่งเสริมสถานศึกษาในการพัฒนาการวัดผล ประเมินผลและนำผลไปใช้ในการปรับปรุง พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32, 2562 : 60)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ชนพัฒน์ อภัยโส, จงใจ เตโช และ นันทวัน เอื้อวงศ์กุล (2558 : 41 – 51) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกระบวนการ PDCA ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 พบว่า 1) ทักษะการบริหารและการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกระบวนการ PDCA โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกระบวนการ PDCA จำแนกตามสถานภาพโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ในระดับสูง ($r_{xy} = 0.86$) กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกระบวนการ PDCA อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ทักษะการบริหารของผู้บริหารสามารถร่วมกันพยากรณ์ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกระบวนการ PDCA ได้ร้อยละ 76 และมีความคลาดเคลื่อนการพยากรณ์เท่ากับ 0.25

สมัชชา จันทร์แสง (2558 : 143 -145) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า การสร้างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย ตัวแปรแฝงจำนวน 5 ตัว สามารถวัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 15 ตัว ผลการตรวจสอบความสอดคล้อง มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี ผลการวิเคราะห์ขนาดอิทธิพลของสร้างรูปแบบ

ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่าความฉลาดทางอารมณ์ส่งอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวม ต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ การสื่อสารส่งอิทธิพลทางอ้อมต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์โดยผ่านความคิดสร้างสรรค์ และความคิดสร้างสรรค์ส่งอิทธิพลทางตรง และอิทธิพลรวมต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์

พิชชาภรณ์ เป็นเกตุ (2559 : 86 - 87) ได้ศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 พบว่า สภาพในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา รองลงมา ได้แก่ ด้านจัดทำแผนพัฒนา การจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน และปัญหาในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยเรียงตามลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และด้านจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน ตามลำดับ

รวรินทร์ เพ็ชรพิทักษ์ (2559 : 79 - 82) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับมาก ($r_{xy} = .133$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วาณิช ลีทา (2559 : 97 - 98) ได้ศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่า สภาพการดำเนินการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทุกด้านโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งครูผู้สอนที่ปฏิบัติการสอนใน โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนสามารถปฏิบัติได้จริงในระดับมาก และการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความเห็นของครูผู้สอน มีปัญหาที่สำคัญ คือ ด้านการวางแผนเตรียมการ ได้แก่ ครูขาดความรู้ความเข้าใจ และผู้ปกครองรวมทั้งชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนเตรียมการ ด้านการดำเนินการปฏิบัติตามแผน ได้แก่ ความไม่ชัดเจนของปฏิทินการปฏิบัติงาน ความไม่เข้าใจของครูต่อแนวทางการปฏิบัติ ขาดงบประมาณและสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินการ ด้านการกำกับตรวจสอบการปฏิบัติการ ได้แก่ ความไม่เป็นระบบและไม่จริงจังในการกำกับตรวจสอบของ

คณะกรรมการประกันคุณภาพ และมาตรฐานตัวบ่งชี้ที่กำหนดยากแก่การปฏิบัติได้จริง ด้านการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการได้แก่ ขาดระบบการประสานงานระหว่างหน่วยงาน เพื่อการปรับปรุงแก้ไข และขาดความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชน

สุระชัย ผิวเหลือง (2559 : 65 - 74) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 พบว่า ผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง ($r_{xy} = .745$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กานต์สินี วาดวงศ์ (2560 : 160 - 171) ได้ศึกษาแนวทางการประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่า องค์ประกอบ การประกันคุณภาพภายใน มีจำนวน 8 องค์ประกอบ สภาพปัจจุบันของการประกันคุณภาพภายใน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แนวทางที่เหมาะสมสำหรับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย 2 กิจกรรมหลัก ได้แก่ กำหนดมาตรฐานและการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ และ กำหนดแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การติดตามตรวจสอบการประกันคุณภาพภายใน

ณรงค์ชัย ศิริไพศาล (2560 : 73) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล จังหวัดสตูล พบว่า การปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 8 ด้าน พบว่าอยู่ในระดับสูงทุกด้านเช่นเดียวกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าเกือบทั้งหมดอยู่ในระดับสูง ไม่มีข้อใดอยู่ในระดับสูงที่สุด และมีระดับปานกลางเพียงข้อเดียว คือ การมีส่วนร่วมของบุคคลภายนอก หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของด้านการทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

เกษร ชันชะบูนธ์, สุเทพ เมยไชสง และกุศล ศรีสาร (2561 : 14 - 16) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของ

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสัมพันธ์ในระดับสูง ($r_{xy} = .79$)

นพรินทร์ สุบินรัตน์ และพิมพ์อร สดเอี่ยม (2561 : 75) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ประสิทธิผลของโรงเรียน ภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก และภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับปานกลาง ($r_{xy} = .695$) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

สมนึก นครวงศ์ (2561 : 115 - 117) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 พบว่า สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ระดับปานกลาง และเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ของครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ จำแนกตามประเภทโรงเรียนและขนาดโรงเรียน พบว่าโดยรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุจิต ชันชะหัดดี (2561 : 95 - 100) ได้ศึกษาสภาพการบริหารการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประเภทการทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนการจำแนกตามขนาดโรงเรียนพบว่า มีความแตกต่างกันในด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา และด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

ปฏิพล จำลอง (2562 : 148) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 พบว่า 1) การมีส่วนร่วมตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก ($r_{xy} = .826$)

อรกาญจน์ เกียงกลาง (2562 : 106) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 พบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) สมรรถนะการปฏิบัติงานของครูโดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงมาก ($r_{xy} = .824$) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

งานวิจัยต่างประเทศ

แซคคาโร และเบนิส (Zaccaro & Bernis, 2004 : 367) ได้ศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ พบว่า พฤติกรรมที่บ่งบอกถึงความเป็นผู้นำเชิงวิสัยทัศน์นั้น ประกอบด้วย การกำหนดวิสัยทัศน์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต และสื่อสารให้ผู้อื่นทราบด้วยคำพูดการกระทำเพื่อมองเห็นภาพในผลสำเร็จที่ต้องการ ผู้นำจะสร้างความไว้วางใจ และให้ความสำคัญกับผู้อื่นมากกว่าตนเอง ซึ่งสามารถแยกองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ที่สำคัญ ดังนี้ การสร้างวิสัยทัศน์ การเผยแพร่วิสัยทัศน์ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ การสร้างความไว้วางใจ และการให้ความสำคัญกับผู้อื่น

เวียทท์ (Wyatt, 2004 : 25 ; อ้างถึงใน สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ องค์การมหาชน, 2555 : 84) ได้ศึกษาประสิทธิผลของการประกันคุณภาพในด้านระบบการประกันคุณภาพ เพื่อยกระดับสัมฤทธิ์คุณภาพของนักเรียน พบว่า เป็นไปตามความต้องการและความจำเป็นของผู้ปกครองและชุมชนและที่สำคัญปัจจัยด้านข้อมูลนั้นมีความสำคัญต่อการประกันคุณภาพ โดยเฉพาะผู้บริหาร โรงเรียน ต้องมีความเชื่อว่าข้อมูลที่มีประสิทธิผลจะช่วยยกระดับศักยภาพของการควบคุมคุณภาพการประเมินผลอย่างมีคุณภาพ สามารถส่งเสริมและสนับสนุนให้การประกันคุณภาพมีประสิทธิผล

ชาร์อน (Sharon, 2005 : 150) ได้ศึกษาคูณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการประกันคุณภาพในโรงเรียนประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ในด้านคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการเปรียบเทียบความคิดเห็น โดยรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ด้านความสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับมาก

สเวนสัน และเคลฟส์โจ (Svensson & Klefsjo, 2006 : 88) ได้ศึกษาการประกันคุณภาพในองค์กร กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในสวีเดน พบว่า การจัดการคุณภาพภายในสถานศึกษามาจากการวางแผน ขาดการปรึกษาหารือถึงเป้าหมายสำคัญ อันเป็นพื้นฐานของการจัดการคุณภาพ โดยสิ่งสำคัญในการวางแผน คือคณะผู้บริหารต้องให้ความสำคัญเรื่องระยะเวลาของแผน เพราะการวางแผนต้องคำนึงถึงเวลาและทรัพยากร ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญต่อการประกันคุณภาพภายใน และ

ควรวางระบบการประกันที่ครอบคลุมทั้งองค์การ ไม่ใช่คำนึงถึงแต่ภายในห้องเรียนเท่านั้น การดำเนินการประกันคุณภาพภายในต้องมีทรัพยากรที่เพียงพอ การสื่อสารภายในก็เป็นสิ่งที่ต้องการขององค์การ เพราะจะสร้างความเข้าใจทั้งระหว่างบุคลากรในองค์การและระหว่างองค์การกับภายนอก การจัดการคุณภาพทั้งองค์การมีวิธีดำเนินงาน คือต้องมีผู้รับผิดชอบมีการตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลสารสนเทศที่ได้มาจากการวิจัย มีการกำหนดนโยบายมีกระบวนการดำเนินงานที่ชัดเจน มีการพัฒนาบุคลากร มีการเทียบเคียงมาตรฐาน มีการประเมินภายใน มีวงจรคุณภาพและมีการกำหนดตัวบ่งชี้คุณภาพ

แดเนียล และคณะ (Daniel et al. 2008 : 275 - 277) ได้ศึกษาผลการตรวจสอบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนรัฐบาล ในเมืองคูวัลส์ พบว่า ทีมผู้ประเมินมุ่งเน้นในการดำเนินการประเมินโดยใช้มาตรฐานทั้ง 7 ด้าน คือ ด้านวิสัยทัศน์ของโรงเรียน การกำกับติดตามและภาวะผู้นำผู้บริหาร การเรียนการสอน เอกสารผลงานความสัมพันธ์ระหว่างผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโรงเรียน และการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยจากการศึกษาผลการตรวจเยี่ยมพบว่า โรงเรียนได้ดำเนินการตามมาตรฐานที่กำหนดไว้เป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพของโรงเรียนและโรงเรียนได้นำข้อเสนอแนะและผลการประเมินตามมาตรฐานของการประกันคุณภาพไปใช้ในการพัฒนาให้เกิดคุณภาพได้

หว่อง และ ลี (Wong & Li. 2010 : 205 - 233) ได้ศึกษาการประกันคุณภาพในโรงเรียนอนุบาลของฮ่องกงและได้พบกลไกใหม่ของการประกันคุณภาพการตรวจสอบ (QAI) ในปี 2000 ทั้งนี้เพื่อที่จะบังคับสอบและปรับปรุงโรงเรียนในภาคของการศึกษาปฐมวัย พบว่าการประกันคุณภาพ การตรวจสอบ หรือ QAI ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ หนึ่งโรงเรียนประเมินผลการตรวจสอบภายนอกสองรายงานผลการตรวจสอบให้ประชาชนเข้าใจบทบาทของการประเมินตนเอง และสามารถตรวจสอบปฏิสัมพันธ์กับภายนอกการศึกษาได้วิเคราะห์รายงาน QAI ทั้งหมด 80 รายงานที่ออกโดยรัฐบาลและ ทำการสัมภาษณ์ครูใหญ่และครูโรงเรียนอนุบาลที่ได้รับการจัดอันดับดีเยี่ยม, ดี และความพึงพอใจในการเรียนรู้และประสิทธิภาพการสอนใน QAI จากการวิเคราะห์พบว่า 1) การประเมินตนเองมีความสัมพันธ์กับการเรียนการสอน การปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญแต่มีความสัมพันธ์เชิงลบกับจำนวนของปัญหาที่พบใน QAI 2) โรงเรียนอนุบาลทั้งหมดรายงานความท้าทาย 4 ประเภท คือ ความไม่แน่นอนบุคลากรภาระงานและภาระทางจิตใจ และ 3) QAI เป็นกระบวนการที่อำนวยความสะดวกและมีประสิทธิภาพอย่างยิ่งในการประเมินตนเองของโรงเรียนและการพัฒนาคุณภาพในการปฏิบัติตามนโยบายด้วย ทั้งนี้ควรคำนึงถึงว่ากลไกการประกันคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ ควรรักษาความสมดุลระหว่างการประเมินภายนอกและภายในและการทำงานที่มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจและ

มีการปรับปรุงพัฒนาอยู่ตลอดเวลา

จากการศึกษาเอกสารของนักวิชาการ นักการศึกษา หน่วยงานทางการศึกษา และ การศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ ดังกล่าวมาข้างต้นนั้นแสดงให้เห็นว่า ภาวะ ผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ มีความจำเป็นต่อผู้บริหารสถานศึกษาเป็นอย่างมากในการบริหารจัดการองค์กร นั้นคือการนำองค์ไปสู่ความสำเร็จ โดยผู้บริหารเองจะต้องกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน เพื่อเป็นกรอบ ทิศทางในการปฏิบัติงาน การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ และมาตรฐานมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้อง อาศัยผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล การประกันคุณภาพภายใน เป็นงานหนึ่งที่มีความสำคัญ และ ถือเป็นงานหลักที่ผู้บริหารจะต้องให้ความเอาใจใส่ เพราะเกี่ยวข้องโดยตรงกับการพัฒนาคุณภาพ ของสถานศึกษา แต่ข้อสรุปจากรายงานต่าง ๆ พบว่า การดำเนินงานที่ผ่านมายังมีความล่าช้า ขาดการกำหนดวิสัยทัศน์ในการทำงาน ไม่สามารถเผยแพร่วิสัยทัศน์ให้ผู้อื่นรับทราบได้อย่างชัดเจน จึงทำให้การทำมาปฏิบัติไม่บรรลุผลตามที่ตั้งไว้ ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพของโรงเรียน เพื่อให้การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีระบบและมีความเป็น มาตรฐานทางการศึกษา มีประสิทธิภาพ บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาพัฒนากรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ได้ศึกษาคุณลักษณะจากแนวคิดของ พิชาย รัตนดิลก ณ ภูเก็ต (2552 : 95) สมชาย เทพแสง (2552 : 83 - 89) ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2553 : 19 - 22) สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553 : 36) ซัชคิม (Sashkin. 1988 : 57 - 63) เวสเลย์ และมินท์ เบิร์ก (Westley & Mintzberg. 1989 : 17 - 32) บรอน (Braun. 1991 : 26) นานัส (Nanus. 1992 : 8) ฟิชเชอร์ (Fisher. 1993 : 129) ลีธวูด และคณะ (Leithwood & et al. 1996 : 6) และ ดูบริน (Dubrin. 2006 : 94) ทำให้ได้กรอบแนวคิดในการวิจัยด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 ด้าน คือการสร้างวิสัยทัศน์ การเผยแพร่วิสัยทัศน์ และ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์
2. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้ยึดตามประกาศสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง แนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 ทำให้ได้กรอบแนวคิดในการวิจัยด้านการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ การกำหนด มาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัด

การศึกษา การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การติดตามผลการดำเนินการ และ
การรายงานผลการประเมินตนเอง

สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิง
วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้ดัง
ภาพประกอบ 2.2

ภาพประกอบ 2.2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้เชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 3,300 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 135 คน และครู จำนวน 3,165 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างได้มาจากประชากร โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามการใช้เกณฑ์การประมาณกลุ่มตัวอย่างจากประชากร (บุญชม ศรีสะอาด, 2538 : 35) ได้กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 40 คน และครู จำนวน 317 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 357 คน แล้วทำการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) ตามขนาดโรงเรียน มีรายละเอียดดังนี้

1. จำแนกสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ออกเป็นกลุ่มย่อยตามขนาดโรงเรียน คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ ตามสหวิทยาเขต ซึ่งเป็นกลุ่มย่อยลักษณะชั้นภูมิ (Stratified)
2. แบ่งประชากรผู้บริหารสถานศึกษาและครู แต่ละโรงเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยตามสหวิทยาเขต จำนวน 9 สหวิทยาเขต

3. แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่ม คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูซึ่งเป็นกลุ่มย่อยแบบแบ่งชั้น (Stratified) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 357 คน

4. ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษา และครูให้กระจายไปตามสหวิทยาเขต และขนาดโรงเรียนตามสัดส่วน โดยการเทียบบัญชีไตรยางแล้วทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) โดยวิธีจับฉลาก

ตาราง 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จำแนกตามสหวิทยาเขต และขนาด โรงเรียน

สห วิทยา เขต	ประชากร								กลุ่มตัวอย่าง							
	เล็ก		กลาง		ใหญ่		ใหญ่พิเศษ		เล็ก		กลาง		ใหญ่		ใหญ่พิเศษ	
	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู
1	6	87	10	195	3	105	5	177	2	9	3	19	1	11	1	18
2	5	63	2	68	-	-	3	144	1	6	1	7	-	-	1	14
3	3	57	4	102	-	-	2	137	1	6	1	10	-	-	1	14
4	2	52	2	61	8	192	5	143	1	5	1	6	2	19	1	14
5	4	56	10	136	-	-	5	149	1	6	4	14	-	-	1	15
6	2	49	6	98	2	101	-	-	1	5	2	10	1	10	-	-
7	6	89	2	52	-	-	5	134	2	9	1	5	-	-	1	13
8	2	54	8	177	-	-	5	136	1	5	2	17	-	-	1	14
9	5	65	8	158	5	128	-	-	1	7	2	16	1	13	-	-
รวม	35	572	52	1047	18	526	30	1020	11	58	17	104	5	53	7	102

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพตำแหน่ง และขนาดโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check Lists)

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยสอบถามใน 3 ด้าน คือ 1) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ 2) ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ 3) ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยกำหนดตามเกณฑ์ของคะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2554 : 121)

คะแนน	ความหมาย
5	การปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด
4	การปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก
3	การปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง
2	การปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย
1	การปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ใน 6 ด้าน คือ 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา 3) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 5) การติดตามผลการดำเนินการ และ 6) การรายงานผลการประเมินตนเอง มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยกำหนดตามเกณฑ์ของคะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2554 : 121)

คะแนน	ความหมาย
5	มีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน อยู่ในระดับมากที่สุด
4	มีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน อยู่ในระดับมาก
3	มีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน อยู่ในระดับปานกลาง
2	มีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน อยู่ในระดับน้อย
1	มีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร บทความและรายงานวิจัยด้านทฤษฎี แนวคิด หลักการที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมและการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสร้างเป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงวิสัย 3 ด้าน และการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาใน 6 ด้าน

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องครอบคลุม และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

4. นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

4.1 นายประเสริฐชัย พิสาครรัมย์ วุฒิการศึกษา กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนละหานทรายรัชดาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

4.2 อาจารย์ ดร.สุชาติ หอมจันทร์ วุฒิการศึกษา ปริญญาโท (วิจัยและประเมินผลการศึกษา) ตำแหน่ง รองคณบดีฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล

4.3 นายฉัตรชัย วิชัยสิน วุฒิการศึกษา ศศ.ม. (ภาษาไทย) ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการ โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

4.4 นำคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ผลปรากฏว่าด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ข้อคำถามทั้งหมด 37 ข้อ ผ่านเกณฑ์ 36 ข้อ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 ไม่ผ่านเกณฑ์ 1 ข้อ เลือกไว้ 36 ข้อ ด้านการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ข้อคำถามทั้งหมด 61 ข้อ ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ เลือกไว้ 61 ข้อ โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index Of Congruence : IOC) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. 2561 : 137) และข้อคำถามที่กระชับได้ใจความ ส่วนข้อคำถามที่ไม่ผ่านจะตัดทิ้งไป (รายละเอียดตามภาคผนวก ค หน้า 141 - 149)

5. ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้งเพื่อความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาคุณภาพดังนี้

6.1 วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) รายข้อของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total

Correlation) ผลปรากฏว่าด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาข้อคำถามทั้งหมด 36 ข้อ ผ่านเกณฑ์ 35 ข้อ ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.32 - 0.79 ด้านการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ข้อคำถามทั้งหมด 61 ข้อ ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.31 - 0.82 ซึ่งผู้วิจัยได้มีการคัดเลือกและปรับปรุงข้อคำถามโดยใช้เกณฑ์การพิจารณาข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก 0.20 ขึ้นไป (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. 2561 : 141) (รายละเอียดตามภาคผนวก ค หน้า 150 - 155)

6.2 วิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามควรมีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. 2561 : 143) ผลปรากฏว่าค่าความเชื่อมั่นด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาเท่ากับ .948 และค่าความเชื่อมั่นด้านการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเท่ากับ .967 (รายละเอียดตามภาคผนวก ค หน้า 156)

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาคุณภาพและปรับปรุงแล้วมาจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น โดยใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 เพื่อออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
2. นำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมแบบสอบถามเพื่อการวิจัยส่งไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยส่งที่ช่องรับส่งหนังสือราชการ และทางช่องทางส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
3. เมื่อครบกำหนดรับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามด้วยตนเองที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ในช่องรับส่งหนังสือราชการของโรงเรียน
4. ตรวจสอบเช็คแบบสอบถาม ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 340 ฉบับ
5. กรณีไม่ได้รับแบบสอบถามคืนตามกำหนด ผู้วิจัยจะติดตามด้วยตนเองเพื่อให้ได้แบบสอบคืนทั้งหมด
6. ติดตามรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ในส่วนที่เหลืออีก 15 ฉบับ ได้รับกลับคืนทั้งหมด
5. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 357 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละข้อทุกฉบับ
3. ลงข้อมูลในคอมพิวเตอร์ และประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

เมื่อดำเนินการจัดกระทำข้อมูลแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ในการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับสถานภาพตำแหน่ง และขนาดโรงเรียน วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ และเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

2. การศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา และการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554 : 163)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 - 5.00	ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์/การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์/การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับมาก
2.51 - 3.50	ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์/การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์/การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับน้อย
1.00 - 1.50	ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์/การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ด้วยการวิเคราะห์ค่า

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) โดยใช้
เกณฑ์ ดังนี้ (ภัทรพร เกษสังข์. 2549 : 138)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	ความหมาย
$\pm 0.80 - \pm 1.00$	มีความสัมพันธ์ระดับสูงมาก
$\pm 0.60 - \pm 0.79$	มีความสัมพันธ์ระดับค่อนข้างสูง
$\pm 0.40 - \pm 0.59$	มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง
$\pm 0.20 - \pm 0.39$	มีความสัมพันธ์ระดับค่อนข้างน้อย
$\pm 0.00 - \pm 0.19$	มีความสัมพันธ์ระดับน้อยมาก

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1.1 ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้สูตรดังนี้ (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. 2561 : 137)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้อง
	$\sum R$	แทน	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

1.2 ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบสอบถามรายข้อ โดยใช้การวิเคราะห์
หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) โดยใช้
สูตรดังนี้ (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. 2561 : 142)

$$r_{XY} = \frac{N \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	r_{XY}	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับ คะแนนรวม
	X	แทน	คะแนนรายข้อ
	Y	แทน	คะแนนรวม

N	แทน	จำนวนคน
Σ	แทน	ผลรวม

1.3 ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของ ครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สูตรดังนี้ (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. 2561 : 145)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\Sigma S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
k	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
ΣS_i^2	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนรายข้อ
S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของข้อสอบทั้งฉบับ

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2554 : 101)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P	แทน	ร้อยละ
f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
N	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.2 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ใช้สูตรดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2555 : 304)

$$\bar{x} = \frac{\Sigma X}{N}$$

เมื่อ \bar{x}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
ΣX	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
N	แทน	จำนวนนักเรียน

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2554 : 124)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัว
	N	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม
	\sum	แทน	ผลรวม

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้เชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) โดยใช้สูตรดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2555 : 314)

$$r_{XY} = \frac{N\sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[N\sum X^2 - (\sum X)^2][N\sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	r_{XY}	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของข้อมูลที่วัดได้จากตัวแปรตัวที่ 1 (X)
	$\sum Y$	แทน	ผลรวมของข้อมูลที่วัดได้จากตัวแปรตัวที่ 2 (Y)
	$\sum XY$	แทน	ผลรวมของผลคูณระหว่างตัวแปรตัวที่ 1 และ 2
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของกำลังสองของข้อมูลที่วัดได้จากตัวแปรที่ 1
	$\sum Y^2$	แทน	ผลรวมของกำลังสองของข้อมูลที่วัดได้จากตัวแปรที่ 2
	N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้เชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลซึ่งจะได้นำเสนอต่อหัวข้อ ต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการแสดงผลการวิเคราะห์ มีดังนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
r_{xy}	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
X_1	แทน	การสร้างวิสัยทัศน์
X_2	แทน	การเผยแพร่วิสัยทัศน์
X_3	แทน	การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์
X_4	แทน	ผลรวมด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์
Y_1	แทน	การกำหนดมาตรฐานการศึกษา
Y_2	แทน	การจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา
Y_3	แทน	การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา
Y_4	แทน	การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
Y_5	แทน	การติดตามผลการดำเนินการ
Y_6	แทน	การรายงานผลการประเมินตนเอง
Y_7	แทน	ผลรวมด้านการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งเป็น 5 ตอน ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การศึกษาภาวะผู้เชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

ตอนที่ 3 การศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

ตอนที่ 4 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้เชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏผลดังตาราง 4.1

ตาราง 4.1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวนคน (n=357)	จำนวนร้อยละ
1. สถานภาพ		
ผู้บริหารสถานศึกษา	40	11.2
ครู	317	88.8
2. ขนาดสถานศึกษา		
ขนาดเล็ก	69	19.3
ขนาดกลาง	121	33.9
ขนาดใหญ่	58	16.2
ขนาดใหญ่พิเศษ	109	30.5

จากตาราง 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ มีจำนวน 357คน จำแนกตามสถานภาพ เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 11.2 เป็นครู 317 คน คิดเป็นร้อยละ 88.8 จำแนกตามขนาดสถานศึกษากลุ่มตัวอย่างอยู่ในสังกัดสถานศึกษาขนาดเล็กจำนวน

69 คน คิดเป็นร้อยละ 19.3 ขนาดกลางจำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 33.9 ขนาดใหญ่จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 16.2 และขนาดใหญ่พิเศษจำนวน 109 คิดเป็นร้อยละ 30.5

ตอนที่ 2 การศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ปรากฏผลดังตาราง 4.2 - 4.5

ตาราง 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์	ผู้บริหาร		ครู		รวม		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านการสร้างวิสัยทัศน์	4.54	0.38	4.61	0.35	4.60	0.35	มากที่สุด
2. ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์	4.56	0.43	4.60	0.40	4.59	0.40	มากที่สุด
3. ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์	4.56	0.36	4.60	0.39	4.60	0.39	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.55	0.36	4.60	0.34	4.60	0.35	มากที่สุด

จากตาราง 4.2 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.60$) และด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.60$) รองลงมา คือ ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.59$)

ตาราง 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ โดยรวมและรายข้อ

ด้านการสร้างวิสัยทัศน์	ผู้บริหาร		ครู		รวม		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับจุดแข็งและจุดอ่อนของสถานศึกษา	4.58	0.50	4.59	0.55	4.59	0.55	มากที่สุด
2. การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับโอกาสและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา	4.48	0.55	4.55	0.58	4.54	0.57	มากที่สุด
3. การนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์หาจุดแข็ง และจุดอ่อน	4.43	0.63	4.61	0.57	4.59	0.58	มากที่สุด
4. การนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์หาโอกาส และอุปสรรค	4.53	0.59	4.59	0.61	4.58	0.61	มากที่สุด
5. การสร้างเครือข่ายงาน โดยการประชุมปรึกษาหารือที่ได้พบปะกับสมาชิกทั้งภายใน และภายนอกองค์กร	4.70	0.51	4.65	0.55	4.66	0.54	มากที่สุด
6. การสร้างภาพในอนาคตที่จะเกิดขึ้นกับโรงเรียนได้อย่างชัดเจน ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์	4.53	0.50	4.56	0.63	4.56	0.62	มากที่สุด
7. การมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการบริหารงาน	4.60	0.59	4.62	0.57	4.62	0.57	มากที่สุด
8. การกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียนจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย	4.40	0.70	4.61	0.57	4.58	0.59	มากที่สุด
9. การกำหนดกลยุทธ์ที่ชัดเจนเพื่อใช้เป็นทิศทาง และกรอบในการบริหารงาน	4.68	0.57	4.65	0.55	4.65	0.55	มากที่สุด
10. การกำหนดค่านิยมของโรงเรียน ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์	4.58	0.50	4.68	0.56	4.66	0.55	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.54	0.38	4.61	0.35	4.60	0.35	มากที่สุด

จากตาราง 4.3 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านการ

สร้างวิสัยทัศน์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 5 การสร้างเครือข่ายงาน โดยการประชุมปรึกษาหารือที่ได้พบปะกับสมาชิกทั้งภายใน และภายนอกองค์กร ($\bar{X} = 4.66$) และ ข้อ 10 การกำหนดค่านิยมของโรงเรียน ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.66$) รองลงมา คือ ข้อ 9 การกำหนดกลยุทธ์ที่ชัดเจนเพื่อใช้เป็นทิศทาง และกรอบในการบริหารงาน ($\bar{X} = 4.54$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับโอกาส และอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.54$)

ตาราง 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 32 ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ โดยรวมและรายข้อ

ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์	ผู้บริหาร		ครู		รวม		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
11. การสื่อสารให้บุคคลภายในและภายนอกองค์กรเข้าใจในวิสัยทัศน์ที่กำหนด	4.50	0.59	4.64	0.59	4.62	0.60	มากที่สุด
12. การจูงใจและโน้มน้าวให้เชื่อมั่นในวิสัยทัศน์	4.55	0.63	4.68	0.53	4.67	0.54	มากที่สุด
13. การจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานด้วยความทุ่มเท	4.60	0.59	4.62	0.60	4.62	0.60	มากที่สุด
14. การสื่อสารให้บุคลากรยอมรับในวิสัยทัศน์ที่กำหนด	4.55	0.63	4.60	0.61	4.59	0.61	มากที่สุด
15. การสื่อสารให้บุคลากรเต็มใจในการปฏิบัติงาน	4.53	0.59	4.63	0.61	4.62	0.60	มากที่สุด
16. การสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้บรรลุตามเป้าหมาย	4.65	0.58	4.52	0.62	4.54	0.62	มากที่สุด
17. การสื่อสารให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเชื่อมั่นในวิสัยทัศน์	4.55	0.59	4.59	0.61	4.59	0.61	มากที่สุด

ตาราง 4.4 (ต่อ)

ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์	ผู้บริหาร		ครู		รวม		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
18. การสื่อสารให้เกิดความเข้าใจกับ วิสัยทัศน์ได้อย่างชัดเจน	4.58	0.59	4.54	0.59	4.54	0.59	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.56	0.43	4.60	0.40	4.59	0.40	มากที่สุด

จากตาราง 4.4 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 12 การจูงใจและโน้มน้าวให้เชื่อมั่นในวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.67$) รองลงมา คือ ข้อ 11 การสื่อสารให้บุคคลภายในและภายนอกองค์กรเข้าใจในวิสัยทัศน์ที่กำหนด ($\bar{X} = 4.62$) ข้อ 13 การจูงใจให้ผู้ได้บังคับบัญชาทำงานด้วยความทุ่มเท ($\bar{X} = 4.62$) และข้อ 15 การสื่อสารให้บุคลากรเต็มใจในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.62$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 16 การสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้บรรลุตามเป้าหมาย ($\bar{X} = 4.54$)

ตาราง 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร

สถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ โดยรวมและรายข้อ

ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์	ผู้บริหาร		ครู		รวม		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
19. การแปลงวิสัยทัศน์ไปสู่การกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ และกิจกรรมต่าง ๆ ของ องค์กร	4.55	0.63	4.60	0.58	4.59	0.59	มากที่สุด
20. การจัดโครงการและกิจกรรมตามแผนกลยุทธ์ ที่วางไว้	4.55	0.50	4.59	0.61	4.59	0.60	มากที่สุด

ตาราง 4.5 (ต่อ)

ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์	ผู้บริหาร		ครู		รวม		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
21. การใช้แผนกลยุทธ์ในองค์การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์	4.53	0.59	4.58	0.59	4.57	0.59	มากที่สุด
22. การสร้างความสัมพันธ์อันดีให้กับสมาชิกในองค์การ	4.53	0.59	4.60	0.62	4.59	0.61	มากที่สุด
23. การวางตนให้เป็นที่ไว้วางใจแก่คณะครูและบุคลากร	4.55	0.55	4.58	0.59	4.58	0.59	มากที่สุด
24. การเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น ในการบริหารงาน	4.53	0.59	4.62	0.57	4.61	0.57	มากที่สุด
25. การสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์	4.65	0.48	4.61	0.56	4.62	0.55	มากที่สุด
26. การกระตุ้นให้มีการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา	4.60	0.49	4.64	0.57	4.63	0.56	มากที่สุด
27. การทำงานโดยความร่วมมือกับชุมชน และหน่วยงานอื่น	4.58	0.50	4.67	0.55	4.66	0.54	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.56	0.36	4.60	0.39	4.60	0.39	มากที่สุด

จากตาราง 4.5 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 32 ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 27 การทำงานโดยความร่วมมือกับชุมชน และหน่วยงานอื่น ($\bar{X} = 4.66$) รองลงมา คือ ข้อ 26 การกระตุ้นให้มีการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.63$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 21 การใช้แผนกลยุทธ์ในองค์การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.57$)

ตอนที่ 3 ศึกษาระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
ปรากฏผลดังตาราง 4.6 – 4.12

ตาราง 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมและรายด้าน

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน	ผู้บริหาร		ครู		รวม		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา	4.52	0.45	4.64	0.37	4.62	0.38	มากที่สุด
2. ด้านการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา	4.56	0.43	4.62	0.36	4.61	0.37	มากที่สุด
3. ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	4.57	0.33	4.62	0.34	4.62	0.34	มากที่สุด
4. ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	4.54	0.38	4.64	0.35	4.63	0.36	มากที่สุด
5. ด้านการติดตามผลการดำเนินการ	4.58	0.37	4.64	0.34	4.63	0.34	มากที่สุด
6. ด้านการรายงานผลการประเมินตนเอง	4.60	0.38	4.65	0.34	4.65	0.34	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.56	0.35	4.63	0.31	4.63	0.32	มากที่สุด

จากตาราง 4.6 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการรายงานผลการประเมินตนเอง ($\bar{X} = 4.65$) รองลงมา คือ ด้านการติดตามผลการดำเนินการ ($\bar{X} = 4.63$) และด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.63$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.61$)

ตาราง 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา โดยรวมและรายข้อ

ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา	ผู้บริหาร		ครู		รวม		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. การวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	4.65	0.53	4.68	0.56	4.67	0.55	มากที่สุด
2. การศึกษาเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	4.63	0.54	4.64	0.57	4.64	0.57	มากที่สุด
3. การศึกษาเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	4.55	0.55	4.64	0.56	4.63	0.56	มากที่สุด
4. การกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานการศึกษา	4.53	0.55	4.62	0.35	4.61	0.53	มากที่สุด
5. การกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์	4.55	0.59	4.63	0.59	4.62	0.59	มากที่สุด
6. การเทียบเคียงค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานการศึกษาย	4.48	0.64	4.63	0.56	4.61	0.57	มากที่สุด
7. การเทียบเคียงค่าเป้าหมายความสำเร็จเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์	4.48	0.59	4.64	0.54	4.62	0.55	มากที่สุด
8. การกำหนดการกำกับติดตามการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.35	0.73	4.65	0.54	4.62	0.57	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.52	0.45	4.64	0.37	4.62	0.38	มากที่สุด

จากตาราง 4.7 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 1 การวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.67$) รองลงมา คือ ข้อ 2 การศึกษาเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.64$) ส่วนข้อที่มี

ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 6 การเทียบเคียงค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X} = 4.61$)

ตาราง 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา โดยรวมและรายข้อ

ด้านการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา	ผู้บริหาร		ครู		รวม		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
9. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา	4.60	0.59	4.58	0.56	4.58	0.56	มากที่สุด
10. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ที่แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับแผนงาน	4.65	0.58	4.65	0.51	4.65	0.52	มากที่สุด
11. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา แสดงโครงการ ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์	4.48	0.64	4.64	0.53	4.62	0.54	มากที่สุด
12. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาแสดงข้อมูลด้านงบประมาณไว้อย่างชัดเจน	4.53	0.64	4.66	0.53	4.64	0.55	มากที่สุด
13. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาแสดงข้อมูลเกี่ยวกับผู้รับผิดชอบไว้อย่างชัดเจน	4.65	0.58	4.57	0.55	4.58	0.55	มากที่สุด
14. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา	4.55	0.59	4.66	0.54	4.64	0.55	มากที่สุด
15. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาสอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา	4.53	0.59	4.62	0.53	4.61	0.54	มากที่สุด
16. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาสอดคล้องกับพันธกิจของสถานศึกษา	4.58	0.54	4.63	0.53	4.62	0.53	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.56	0.43	4.62	0.36	4.61	0.37	มากที่สุด

จากตาราง 4.8 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 10 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ

ของสถานศึกษา ที่แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับแผนงาน ($\bar{X} = 4.65$) รองลงมา คือ ข้อ 12 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาแสดงข้อมูลด้านงบประมาณไว้อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.64$) และข้อ 14 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.64$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 9 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.58$)

ตาราง 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา โดยรวมและรายข้อ

ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	ผู้บริหาร		ครู		รวม		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
17. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามที่กำหนด	4.73	0.50	4.63	0.55	4.64	0.54	มากที่สุด
18. การกำกับการดำเนินการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.60	0.54	4.63	0.55	4.63	0.54	มากที่สุด
19. การส่งเสริมการทำงานของคณะครูและบุคลากร	4.65	0.53	4.61	0.56	4.61	0.55	มากที่สุด
20. ความราบรื่นในการปฏิบัติตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	4.55	0.55	4.63	0.55	4.62	0.55	มากที่สุด
21. การจัดทำแผนงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี	4.60	0.54	4.64	0.55	4.63	0.55	มากที่สุด
22. การดำเนินการจัดทำโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปี	4.63	0.54	4.64	0.52	4.64	0.52	มากที่สุด
23. การดำเนินการจัดกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการประจำปี	4.53	0.50	4.63	0.55	4.62	0.55	มากที่สุด
24. การอำนวยความสะดวกและสนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ แก่ผู้ได้บังคับบัญชา	4.45	0.63	4.63	0.55	4.61	0.56	มากที่สุด
25. การติดตามการดำเนินการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.48	0.55	4.59	0.59	4.58	0.59	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.57	0.33	4.62	0.34	4.62	0.34	มากที่สุด

จากตาราง 4.9 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 17 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามที่กำหนด ($\bar{X} = 4.64$) และข้อ 22 การดำเนินการจัดทำโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปี ($\bar{X} = 4.64$) รองลงมา คือ ข้อ 18 การกำกับกำกับการดำเนินการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.63$) และข้อ 21 การจัดทำแผนงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี ($\bar{X} = 4.63$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 25 การติดตามการดำเนินการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.58$)

ตาราง 4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โดยรวมและข้อ

ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	ผู้บริหาร		ครู		รวม		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
26. การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน และตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.60	0.59	4.68	0.51	4.67	0.52	มากที่สุด
27. การประชุมชี้แจงสร้างความตระหนักรู้ความเข้าใจในการประเมินคุณภาพภายใน	4.50	0.55	4.69	0.53	4.67	0.53	มากที่สุด
28. การกำหนดวัตถุประสงค์การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	4.53	0.55	4.69	0.52	4.68	0.53	มากที่สุด
29. การประเมินผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษา	4.58	0.53	4.65	0.57	4.64	0.58	มากที่สุด
30. การประเมินการปฏิบัติงานของสถานศึกษา	4.65	0.53	4.62	0.57	4.62	0.56	มากที่สุด
31. การจัดทำเครื่องมือการประเมินตามมาตรฐานการศึกษา	4.50	0.55	4.56	0.59	4.55	0.59	มากที่สุด
32. การจัดทำเครื่องมือการประเมินการปฏิบัติงานของสถานศึกษา	4.50	0.50	4.67	0.55	4.65	0.55	มากที่สุด
33. การวิเคราะห์ผลการประเมินตามมาตรฐานการศึกษา	4.50	0.59	4.68	0.54	4.66	0.55	มากที่สุด

ตาราง 4.10 (ต่อ)

ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	ผู้บริหาร		ครู		รวม		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
34. การวิเคราะห์ผลการประเมินการปฏิบัติงานของสถานศึกษา	4.55	0.55	4.60	0.59	4.59	0.58	มากที่สุด
35. การวางแผนแก้ไขผลการดำเนินงานของสถานศึกษา	4.58	0.54	4.59	0.55	4.59	0.55	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.54	0.38	4.64	0.35	4.63	0.36	มากที่สุด

จากตาราง 4.10 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 28 การกำหนดวัตถุประสงค์การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.68$) รองลงมา คือ ข้อ 26 การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน และตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.67$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 31 การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน และตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.55$)

ตาราง 4.11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านการติดตามผลการดำเนินการ โดยรวมและรายข้อ

ด้านการติดตามผลการดำเนินการ	ผู้บริหาร		ครู		รวม		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
36. การตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพ	4.55	0.55	4.62	0.57	4.61	0.57	มากที่สุด

ตาราง 4.11 (ต่อ)

ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	ผู้บริหาร		ครู		รวม		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
37. การจัดทำข้อมูลให้เป็นสารสนเทศของสถานศึกษา	4.60	0.63	4.64	0.54	4.64	0.55	มากที่สุด
38. การติดตามตรวจสอบโดยหน่วยงานต้นสังกัดอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	4.73	0.45	4.66	0.51	4.67	0.51	มากที่สุด
39. การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด	4.65	0.48	4.62	0.52	4.62	0.52	มากที่สุด
40. การแสดงผลการตรวจสอบให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ	4.58	0.54	4.66	0.55	4.65	0.55	มากที่สุด
41. การแสดงผลการตรวจสอบให้สาธารณชนได้รับทราบ	4.58	0.54	4.6	0.55	4.64	0.55	มากที่สุด
42. การดำเนินการแก้ไขตามแผนพัฒนาคุณภาพ	4.50	0.55	4.63	0.56	4.62	0.56	มากที่สุด
43. การให้ข้อเสนอแนะเพื่อดำเนินการพัฒนาคุณภาพ	4.48	0.59	4.66	0.51	4.64	0.53	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.54	0.38	4.64	0.35	4.63	0.34	มากที่สุด

จากตาราง 4.11 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านการติดตามผลการดำเนินการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 38 การติดตามตรวจสอบโดยหน่วยงานต้นสังกัด อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ($\bar{X} = 4.67$) รองลงมา คือ ข้อ 40 การแสดงผลการตรวจสอบให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ ($\bar{X} = 4.65$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 36 การตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพ ($\bar{X} = 4.61$)

ตาราง 4.12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านการรายงานผลการประเมินตนเอง โดยรวมและรายข้อ

ด้านการรายงานผลการประเมินตนเอง	ผู้บริหาร		ครู		รวม		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
44. การจัดทำรายงานการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.63	0.49	4.66	0.54	4.66	0.54	มากที่สุด
45. การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด	4.48	0.59	4.63	0.53	4.62	0.54	มากที่สุด
46. การนำเสนอรายงานประจำปีต่อคณะกรรมการสถานศึกษา	4.63	0.54	4.65	0.54	4.64	0.54	มากที่สุด
47. การนำเสนอรายงานประจำปีของสถานศึกษาต่อผู้เกี่ยวข้อง	4.63	0.49	4.67	0.52	4.67	0.52	มากที่สุด
48. การรายงานการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อหน่วยงานต้นสังกัด	4.60	0.54	4.67	4.52	4.66	0.53	มากที่สุด
49. การเผยแพร่รายงานประจำปีของสถานศึกษาสู่สาธารณชน	4.65	0.53	4.61	0.67	4.62	0.56	มากที่สุด
50. การนำฐานข้อมูลไปใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาปีต่อไป	4.70	0.51	4.70	0.54	4.70	0.54	มากที่สุด
51. การนำรายงานประจำปีของสถานศึกษาเป็นฐานข้อมูลสำหรับรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก	4.53	0.55	4.67	0.51	4.65	0.52	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.60	0.38	4.65	0.34	4.65	0.34	มากที่สุด

จากตาราง 4.12 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านการรายงานผลการประเมินตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 50 การนำฐานข้อมูลไปใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาปีต่อไป ($\bar{X} = 4.70$) รองลงมา คือ

ข้อ 47 การนำเสนอรายงานประจำปีของสถานศึกษาต่อผู้เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 4.67$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 49 การเผยแพร่รายงานประจำปีของสถานศึกษาสู่สาธารณชน ($\bar{X} = 4.62$)

ตอนที่ 5 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ปรากฏผลดังตาราง 4.13 ดังต่อไปนี้

ตาราง 4.13 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน	ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์			
	X_1	X_2	X_3	X_4
Y_1	.694**	.711**	.767**	.793**
Y_2	.704**	.715**	.767**	.799**
Y_3	.664**	.689**	.767**	.775**
Y_4	.723**	.744**	.735**	.803**
Y_5	.709**	.728**	.753**	.800**
Y_6	.696**	.669**	.688**	.750**
Y_t	.785**	.798**	.839**	.885**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.13 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ (X_t) กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน (Y_t) ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก ($r_{XY} = .885$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวกทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกัน โดยมีค่าความสัมพันธ์ระดับสูงมาก 3 คู่ ได้แก่ การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในกับการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ ($r_{XY} = .839$) ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ($r_{XY} = .803$) และภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการติดตามผลการดำเนินการ ($r_{XY} = .800$)

มีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง จำนวน 3 คู่ คือ การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในกับการสร้างวิสัยทัศน์ ($r_{XY} = .785$) ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ($r_{XY} = .775$) และภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการรายงานผลการประเมินตนเอง ($r_{XY} = .750$)

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการสร้างวิสัยทัศน์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน โดยมีค่าความสัมพันธ์ระดับค่อนข้างสูง 6 คู่ ได้แก่ การสร้างวิสัยทัศน์กับการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ($r_{XY} = .723$) รองลงมาได้แก่ การสร้างวิสัยทัศน์กับการติดตามผลการดำเนินการ ($r_{XY} = .709$) การสร้างวิสัยทัศน์กับการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา ($r_{XY} = .704$) การสร้างวิสัยทัศน์กับการรายงานผลการประเมิน ($r_{XY} = .696$) การสร้างวิสัยทัศน์กับการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ($r_{XY} = .694$) และการสร้างวิสัยทัศน์กับการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ($r_{XY} = .664$)

ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน โดยมีค่าความสัมพันธ์ระดับค่อนข้างสูง 6 คู่ ได้แก่ การเผยแพร่วิสัยทัศน์กับการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ($r_{XY} = .744$) รองลงมาได้แก่ การเผยแพร่วิสัยทัศน์กับการติดตามผลการดำเนินการ ($r_{XY} = .728$) การเผยแพร่วิสัยทัศน์กับการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา ($r_{XY} = .715$) การเผยแพร่วิสัยทัศน์กับการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ($r_{XY} = .711$) การเผยแพร่วิสัยทัศน์กับการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ($r_{XY} = .689$) และการเผยแพร่วิสัยทัศน์กับการรายงานผลการประเมินตนเอง ($r_{XY} = .669$)

ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน โดยมีค่าความสัมพันธ์ระดับค่อนข้างสูง 6 คู่ ได้แก่ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์กับการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ($r_{XY} = .767$) การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์กับการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา ($r_{XY} = .767$) การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์กับการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ($r_{XY} = .767$) รองลงมาได้แก่ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์กับการติดตามผลการดำเนินการ ($r_{XY} = .753$) การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์กับการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ($r_{XY} = .735$) และการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์กับการรายงานผลการประเมินตนเอง ($r_{XY} = .688$)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ
 - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
2. เพื่อศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

สมมติฐานของการวิจัย

ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ปีการศึกษา 2562 โดยกลุ่มตัวอย่างได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามการใช้เกณฑ์การประมาณกลุ่มตัวอย่างจากประชากร (บุญชม ศรีสะอาด, 2538 : 35) ได้กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำนวน 357 คน แล้วทำการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) ตามขนาดโรงเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา และการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน มี 2 ตอน คือ 1) สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ 2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาและการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยแบบสอบถามผ่านการตรวจสอบคุณภาพ มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ และมีค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับ เท่ากับ 0.97

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครู ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และขอรับแบบสอบถามด้วยตนเองภายในเวลาที่กำหนด กรณีมีแบบสอบถามที่ไม่ได้รับคืนผู้วิจัยจะดำเนินการติดตามด้วยตนเอง โดยส่งแบบสอบถามไป จำนวน 357 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนทั้งหมด 357 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้การประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับสถานภาพตำแหน่ง และขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่และร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

4.2 ศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา และการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ด้วยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และจัดอันดับข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

4.3 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 32 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) โดยกำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .01

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.60$) และด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.60$) รองลงมาคือ ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.59$)

2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการรายงานผลการประเมินตนเอง ($\bar{X} = 4.65$) รองลงมา คือ ด้านการติดตามผลการดำเนินการ ($\bar{X} = 4.63$) และด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.63$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.61$)

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก ($r_{XY} = .885$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวกทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกัน โดยมีค่าความสัมพันธ์ระดับสูงมาก 3 คู่ ได้แก่ การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในกับการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ ($r_{XY} = .839$) ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ($r_{XY} = .803$) และภาวะผู้นำวิสัยทัศน์กับการติดตามผลการดำเนินการ ($r_{XY} = .800$) มีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูงจำนวน 3 คู่ คือ การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในกับการสร้างวิสัยทัศน์ ($r_{XY} = .785$) ภาวะผู้นำ

เชิงวิสัยทัศน์กับการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ($r_{XY} = .775$) และภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการรายงานผลการประเมินตนเอง ($r_{XY} = .750$)

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การศึกษาด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์เป็นสิ่งจำเป็นอย่างมากที่ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นภาพอนาคตขององค์กรในกำหนดกรอบทิศทางในการบริหารงานได้อย่างชัดเจน ทำให้ผู้ได้บังคับบัญชาสามารถปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียนจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ด้วยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกสถานศึกษาทั้งสภาพจริงในปัจจุบัน และสภาพการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รวยรินทร์ เพ็ชรพิทักษ์ (2559 : 79 - 82) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก นพรินทร์ สุบินรัตน์ และพิมพ์อร สดเอี่ยม (2561 : 75) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เกษร ชันชะบุรณ์, สุธเทพ เมยไธสง และกุศล ศรีสาร (2561 : 14 - 16) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม เขต 2 พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และยิ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอรกาญจน์ เญียงกลาง (2562 : 106) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

2. การศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 มีการดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาให้เข้มแข็ง โดยส่งเสริมให้สถานศึกษาในสังกัดสามารถประเมินตนเองตาม มาตรฐานของสถานศึกษาและจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SAR) เพื่อใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศ ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา อีกทั้งยังมีคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา (ก.ต.ป.น.) (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32, 2562 : 60) คู่มืออย่างใกล้ชิด ทำให้คณะครูและบุคลากรมีความเข้าใจการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในเป็นอย่างดี อีกทั้งยังมีการกำหนดไว้ในแนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 (สำนักทดสอบทางการศึกษา 2561 : 88 - 89) ทำให้ สถานศึกษาทุกแห่งต้องมีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพ ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และเพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา เป็นหลักประกันว่า นักเรียนมีคุณภาพได้มาตรฐานทางการศึกษา เป็นที่ยอมรับของสังคม และสาธารณชน ซึ่ง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิษชาภรณ์ เป้นเกตุ (2559 : 86 - 87) ได้ศึกษาสภาพ ปัญหา และ แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 พบว่า สภาพในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษา โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก วาณิช ลิทา (2559 : 97 - 98) ได้ศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่า สภาพการดำเนินการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทุกด้านโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของณรงค์ชัย สิริไพศาล (2560 : 73) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร จังหวัดสกล พบว่า การปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ใน ระดับสูง ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

3. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับ การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 พบว่า โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในระดับสูง มาก ($r_{xy} = .885$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา มีส่วน สำคัญในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพราะผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ จะช่วยใน การตีกรอบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น สามารถทำให้คณะครู

และบุคลากรมองเห็นแนวทางในการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งเมื่อเกิดปัญหา หรือข้อสงสัยในการดำเนินงานประกันทั้ง 6 ชั้นตอนนั้น ผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์จะสามารถช่วยแก้ปัญหาให้ครูได้ปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ควบคู่กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการบริหารงานของผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์นั้น เมื่อถึงเวลาในการประเมินงานประกันคุณภาพของสถานศึกษา จะมีการให้คณะครูและบุคลากรได้ระดมความคิดช่วยกัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้ครูและบุคลากรเกิดกระบวนการคิดอย่างมีวิสัยทัศน์ และสามารถดำเนินงานประกันคุณภาพภายในได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุระชัย ผิวเหลือง (2559 : 65 - 74) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง ($r_{xy} = .745$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ปฏิพล จำลอง (2562 : 148) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก ($r_{xy} = .826$) และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของอรกาญจน์ เถียงกลาง (2562 : 106) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 พบว่าภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงมาก ($r_{xy} = .824$) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยในการนำไปใช้ ดังนี้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ในการบริหารงานภายในโรงเรียน เพราะจะทำให้มองเห็นภาพอนาคตขององค์กร และแนวทางในการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน อันส่งผลให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์

2. ควรจัดตั้งคณะกรรมการทำงานเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพภายในไว้เพื่อวางแผนพัฒนาการประกันคุณภาพของสถานศึกษา เพื่อเพิ่มศักยภาพการดำเนินงานของบุคลากรให้อยู่ในมาตรฐานและดียิ่งขึ้น อันจะส่งผลไปถึงผู้เรียนให้มีคุณภาพและมาตรฐาน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก ดังนั้นสถานศึกษาควรส่งเสริมให้คณะครูและบุคลากรทุกคนคิดอย่างมีวิสัยทัศน์ เพื่อให้การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา
2. ควรศึกษารูปแบบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
3. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- “กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 ” (2546, 1 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 120 ตอนที่ 74 ก. หน้า 3 - 7.
- “กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553” (2553, 2 เมษายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 127 ตอนที่ 23 ก. หน้า 22 - 35.
- “กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561” (2561, 23 กุมภาพันธ์). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 135 ตอนที่ 11 ก. หน้า 1 - 5.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). นโยบายและการแนะแนวการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- _____. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2554). นโยบายและการแนะแนวการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- กฤษฎา นาคณาคุปต์. (2556). ประสิทธิภาพการพัฒนางานองค์กรหลังการตรวจประกันคุณภาพ การศึกษาของคณะทัศนมาตรศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- กานต์สินี วาดวงศ์. (2560). การพัฒนาแนวทางการประกันคุณภาพภายใน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เกษร ชันชะบูนธ์, สุเทพ เมย์ไชสง และกุศล ศรีสาร. (2561, มกราคม - มิถุนายน). “ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2.” วารสารบัณฑิตสาเกตปริทรรศน์. 4(1) : 14 - 16.
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2556). การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : วี.พรินท์.

- ณรงค์ชัย ศิริไพศาล. (2560). การปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). สกลนคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- คณา สลิวศ์. (2556, ตุลาคม - ธันวาคม). “นักประกันคุณภาพการศึกษา : การเป็นตัวแทนแห่งการเปลี่ยนแปลงนวัตกรรม.” วารสารนักบริหาร. 33(4) : 74 - 80.
- ชนพัฒน์ อภัยโส, จงใจ เตโช และ นันทวัน เอื้อวงศ์กุล. (2558, พฤษภาคม - สิงหาคม). “ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกระบวนการ PDCA ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2.” วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม. 5(2) : 41 - 51.
- ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. (2561). การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา. มหาสารคาม : ตักสิลาการพิมพ์.
- นพรินทร์ สุบินรัตน์ และพิมพ์อร สดเอี่ยม. (2561, มกราคม - ธันวาคม). “ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19.” วารสารอินทนิลทักษิณสาร. 13(3) : 75.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2538). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ปฏิพล จำลอง. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2555). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 10. บุรีรัมย์ : กลุ่มวิชาทดสอบและวิจัยทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- พิชาย รัตนดิลล ภูเก็ด. (2552). องค์การและการบริหารจัดการ. นนทบุรี : ซิงค์บียอนด์บุ๊กส์.
- พิเชษฐ วงศ์เกียรติขจร. (2553). ผู้จัดการบริหารยุคใหม่. กรุงเทพฯ : ปัญญาชน.
- พิชาภ พันธ์แพ. (2554 : 12). ผู้นำกับการจัดการการเปลี่ยนแปลง. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง : แอคทีฟพรินท์.
- พิชชาภรณ์ แป้นเกตุ. (2559). สภาพ ปัญหา และแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

- พิมพ์กา ธรรมสิทธิ์. (2554). **หลักการบริหารการศึกษา**. อุดรดิตต์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตต์.
- พรสวัสดิ์ ศิริศาสนันท์. (2555). **ภาวะผู้นำทางการศึกษา**. จันทบุรี : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2553). **ผู้นำเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ : กระบวนทัศน์ใหม่และผู้ทำใหม่ทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทองใบ สุดชาติ. (2551). **ภาวะผู้นำ : กลไกขับเคลื่อนองค์กรแห่งการเรียนรู้**. พิมพ์ครั้งที่ 3. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- นภวรรณ คณานุกฤษ. (2554, มกราคม - มีนาคม). “บทบาทผู้นำผู้นำองค์กรที่มีพนักงานวิชาชีพ.” **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย**. 31(1) : 123 - 133.
- ภัทรพร เกษสังข์. (2549). **การวิจัยทางการศึกษา**. เลย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ภาวดี อนันต์นาวิ. (2555). **หลักการแนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 4. ชลบุรี : มนตรี.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2556). **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 5. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- _____. (2559). **เอกสารประกอบการสอนชุดวิชา การบริหารสำนักงาน**. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- รักเกียรติ หงส์ทอง. (2559, กรกฎาคม - ธันวาคม). “ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ในภาวะการนำการเปลี่ยนแปลง.” **วารสารมนุษยศาสตร์ปริทัศน์**. 18(2) : 74.
- รัตนะ บัวสนธ์. (2552). **ปรัชญาการวิจัย**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รวจรินท์ เพียรพิทักษ์ (2559). **ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ฉะเชิงเทรา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- วาลิช ลีทา. (2559). **สภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2547). **ภาวะผู้นำ : จากทฤษฎีสู่ข้อเสนอตัวแบบหลักสูตรพัฒนาบุคลากร**. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- _____. (2553). **ผู้บริหารโรงเรียนสามมิติการพัฒนาวิชาชีพสู่ความเป็นผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 7. ขอนแก่น : คลังน่านาวิทยา.

วิโรจน์ สารรัตน์. (2555). แนวคิด ทฤษฎีและประเด็นเพื่อการบริหารทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธิ.

_____. (2556). กระบวนการทัศน์ใหม่ทางการศึกษากรณีทัศนะต่อการศึกษาศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธิ.

สมัชชา จันทรแสง. (2558). การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). จันทบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

สมาน ชาติยานนท์. (2550). แนวคิดเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ องค์การมหาชน. (2555). คู่มือการจัดสอบทางการศึกษา ระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET). กรุงเทพฯ : สถาบันทดสอบ ฯ.

สัมมา รชนีชัย. (2553). หลักรทฤษฎีและการปฏิบัติการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : แอล.ที.เพรส.

สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2557). ภาวะผู้นำแบบโลกาภิวัตน์: แนวคิดและงานวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

_____. (2559). ภาวะผู้นำแบบบริการ : ทฤษฎีและงานวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม : อภิชาติ.

สิริกร บุญฟู และ อาบทิพย์ กาญจนวงศ์. (2556). การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา ของบุคลากร คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้. เชียงใหม่. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

สิทธิศักดิ์ ศรีธรรมวัฒนา. (2554). การประเมินผลงานพนักงานภาคปฏิบัติ. นนทบุรี : ชิงค์บียอนด์ บুকส์.

สุคิด ขันระหัดถ์. (2561). สภาพการบริหารการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานบุรีรัมย์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

สุระชัย ผิวเหลือง. (2559, กันยายน - ธันวาคม). “ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 กระบี่.” วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 2(3) : 65 - 74.

- สุริพันธ์ เสนานุช. (2553). **Visionary Lededship : กรณีศึกษาโรงพยาบาลสงขลานครินทร์**.
กรุงเทพฯ : สถาบันรางวัลคุณภาพแห่งชาติ.
- สมคิด บางโม. (2553). **องค์การและการจัดการ**. กรุงเทพฯ : วิทยพัฒน์.
- สมชาย เทพแสง. (2552). **ภาวะผู้นำวิสัยทัศน์ : รูปแบบใหม่ของผู้บริหารโรงเรียนในทศวรรษหน้า**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมนึก นครวงศ์. (2561). **สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). **คู่มือการบริหารจัดการคุณภาพ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2554). **แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพ พ.ศ. 2553**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2556). **คู่มือการปฏิบัติงานคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา**. กรุงเทพฯ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. (2562). **แผนปฏิบัติการประจำปี 2562**. บุรีรัมย์
- _____. (2563). **แผนปฏิบัติการประจำปี 2563**. บุรีรัมย์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33. (2560). **เครื่องมือการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา**. สุรินทร์ : เอกสารอัดสำเนา.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2551). **คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2553). **แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎกระทรวง ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- _____. (2554). **แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎกระทรวง ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2561). **แนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

- สำนักนโยบายและแผนการศึกษา. (2553). **การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2546). **ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- _____. (2553). **รายงานการคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ : เอกสารอัดสำเนา.
- _____. (2560). **รายงานการสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ : เอกสารอัดสำเนา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 - 2579**. กรุงเทพฯ : พรินทวาทกราฟฟิค.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2557). **คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา ฉบับปีการศึกษา 2557**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- อารีรัตน์ วัฒนสิน. (2553). “ประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา,” *วารสารวิชาการ*. 13(12) : 9 - 12.
- อุทุมพร จามรمان. (2546). **การวัดและประเมินการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ฟีนี พับลิชชิ่ง.
- อรกาญจน์ เนียงกลาง. (2562). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- Braun, J. B. (1991). “An Analysis of Principal Leadership Vision and Its Relationship Toschoolclimate,” *Dissertation Abstract International*. 52 (4) : 1139.
- Daft, R. L. (2003). **Management**. New York : Thomson.
- Daniel, F. et al. (2008). “Quality Control in Crowd sourcing : A Survey of Quality Attributes, Assessment Techniques and Assurance Actions.” *ACM Computing Surveys (CSUR)*. 51(1) : 275 - 277.
- Dubrin, A. J. (1998). **Leadership : Research Finding, Practice and Skills**. Boston : Houghton Muffling.

- Dubrin, A. J. (2006). **Leadership : 2 nd Asia-pacific Edition**. Boston : Houghton Mufflin Company.
- Fieder, F. E. (1967). **A Theory of Leadership Effectiveness**. New York : McGraw Hill.
- Fisher, K. (1993). **Leading Self-directed Work Teams : a Guide to Developing New Team Leadership Skill**. New York : McGraw-Hill.
- Frazier, A. (1997). **A Roadmap for Quality Transformation in Education**. Florida : St. Lucie Press.
- George, M. J. (2000). "Emotions and Leadership : The Role of Emotional Intelligence," **Human Relation**. (53) 8 : 1027 - 1055.
- Hackman, J. R. (1992). "Group Influences on Individuals in Organizations. In M.D. Dunnette & L. M. Hough (Eds.)," **Handbook of Industrial and Organizational Psychology**. 3 (1) : 199 - 267.
- Hersey, P. & Blanchard. K.H. (2001). **Management of Organizational Behavior : Leading Human Resources**. New Jerrsey : Prentice Hall.
- Hatch, T. (2009). **The Outside - Inside Connection : Educational Leadership**. New York : McGraw Hill.
- Kosse, S. (2007). "Integrity of SAT Interventions : Relationship of Components to Student Outcomes," **Dissertation Abstracts International**. 67 (7) : 131.
- Kotter, J. P. (1988). **Leadership Skills for Managers**. Retrieved 14 January 2020. from <http://www.flexstudy.com/catalog/schpdf.cfm?coursenum=95007>.
- Likert, R. (1967). **The Human Organization**. New York : McGraw Hill.
- Leithwood, K. A. et al. (1996). **A Century Quest to Understanding School Leadership**. San Francisco : Jossey Bass.
- McClelland, D. C. (1961). **The Achieving Society**. New York : D. Van Nostrand Company InC.
- Nanus, B. (1992). **Visionary Lededship : Creating a Compelling Sense of Direction for Your Organization**. San Francisco, CA : Jossey - Bass.
- Robbins, S.P. & Coulter, M. (2003). **Organization Behavior : Controversies and Application**. New Jersey : Pearson prentice hall.

- Sashkin, M. (1988). **Visionary Leadership. In J. Conger, R. (ed.). Kananga and Associates Charismatic Leadership : The Elusive Factor in Organizational Effectiveness.** San Francisco, CA : Jossey-Bass.
- Sharon, D. W. (2005). **An Examination of the Relationship between the Predominant Leadership Style among Principals and the Delivery of a Quality Education in Elementary School.** Retrieved 20 January 2020, from <http://www.lib.umi.com> dissertations.
- Svensson, M. & Klefsjo, B. (2006). "TQM-Based Self-assessment in the Education Sector : Experience from a Swedish Upper Secondary Schools Project." **Journal of Quality Assurance in Education.** 14(4) : 299 - 323.
- Stogdill, R. M. (1974). **Handbook of Leadership.** New York : The Free Press.
- Westley, F. & Mintzberg, H. (1989). "Visionary Leadership and Strategic Management," **Strategic Management Journal.** 10 (1) : 17 - 32.
- Wilmore, E. L. (2002). **Principal Leadership: Applying the New Educational Leadership Constituent Council (ELCC) Standards.** Thousand Oak, California : Conwin Press.
- Wong, M. N. C. & Li, H. (2010). "From External Inspection to Self Evaluation : A Study of Quality Assurance in Hong Kong Kindergartens." **Early Education and Development.** 21(2) : 205 - 233.
- Yukl, G. A. (1989). **Leadership in Organizations.** 2 th ed. Englewood Cliffs, NJ : Prentice-Hall.
- _____. (2010). **Leadership in Organization.** 7th ed. New Jersey : Pearson.
- Zaccaro, S. J. & Banks, D. (2004). "Leader Visioning and Adaptability : Bridging the Gap between Research and Practice on Developing the Ability to Manage Change," **Human Resource Management.** 43 (4) : 367 - 380.

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ อว ๐๖๒๔.๑๑/ว๕๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

เรียน นายประเสริฐชัย พิสาครรัมย์

ด้วย นายภาณุวัฒน์ เหมนวล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ โดยมี อาจารย์ ดร.พัชนี กุลพานันท์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑ - ๒

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

มือถือผู้ประสานงาน ๐๘ ๗๘๖๓ ๖๐๗๓

ที่ อว ๐๖๒๔.๑๑/ว๕๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.สุชาติ หอมจันทร์

ด้วย นายภาณุวัฒน์ เหมนวล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ โดยมี อาจารย์ ดร.พัชนี กุลขานันท์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑ - ๒

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

มือถือผู้ประสานงาน ๐๘ ๗๘๖๓ ๖๐๗๓

ที่ อว ๐๖๒๔.๑๑/๖๕๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจรัส อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

เรียน นายฉัตรชัย วิชัยผิน

ด้วย นายภาณุวัฒน์ เหมนวล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ โดยมี อาจารย์ ดร.พัชนี กุลทานันท์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑ - ๒

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

มือถือผู้ประสานงาน ๐๘ ๗๘๖๓ ๖๐๗๓

ที่ อว ๐๖๒๔.๑๑/๖๙

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๕ มีนาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๓

ด้วย นายภาณุวัฒน์ เหมนวนล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ โดยมี อาจารย์ ดร.พัชนี กุลขานันท์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กลุ่มตัวอย่างจริงเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นายภาณุวัฒน์ เหมนวนล ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างสำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑ - ๒

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๔๔๗๔ ๖๙๙๕

มือถือผู้ประสานงาน ๐๘ ๗๘๖๓ ๖๐๗๓

ที่ อว ๐๖๒๔.๑๑/๗๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๓ มีนาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒

ด้วย นายภาณุวัฒน์ เหมนวล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ โดยมี อาจารย์ ดร.พัชนี กุลขานันท์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถาม ผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลผู้เกี่ยวข้อง ในการวิจัยด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและ
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงมล สมकुณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑-๒

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

มือถือผู้ประสาน ๐๘ ๗๘๖๓ ๖๐๗๓

ที่ อว ๐๖๒๔.๑๑/๗๒

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์

จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๓ มีนาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน.....

ด้วย นายภาณุวัฒน์ เหมนวล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ โดยมี อาจารย์ ดร.พัชนี กุลขานันท์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถาม ผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลผู้เกี่ยวข้องในการวิจัยด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑-๒

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

มือถือผู้ประสาน ๐๘ ๗๘๖๓ ๖๐๗๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงาน
ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 แบ่งเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

2. ขอความกรุณาท่านได้ตอบแบบสอบถามทุกตอน ทุกข้อ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาและการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น และข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม จะนำเสนอในภาพรวม ไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อผู้ตอบแบบสอบถาม

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

นายภาณุวัฒน์ เหมนวล

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง () ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. สถานภาพตำแหน่ง

- () 1. ผู้บริหารสถานศึกษา () 2. ครู

2. ขนาดสถานศึกษา

- () 1. ขนาดเล็ก จำนวนนักเรียนน้อยกว่า 500 คน
 () 2. ขนาดกลาง จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 500 - 1,499 คน
 () 3. ขนาดใหญ่ จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,500 - 2,499 คน
 () 4. ขนาดใหญ่พิเศษ จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 2,500 คน ขึ้นไป

ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา 3 ด้าน คือ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ และด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์

ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ หมายถึง ความสามารถของผู้นำในการสร้างและสื่อสารวิสัยทัศน์ขององค์กรในการทำงาน รู้จักและเข้าใจสภาพการณ์บริบทขององค์กร มีกลยุทธ์ในการบริหารงานที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ มีการกำหนดบทบาทและทิศทางขององค์กรได้อย่างชัดเจน มองเห็นสิ่งที่เป็นในปัจจุบัน เพื่อนำทางให้เห็นภาพอนาคตขององค์กร ซึ่งจะทำให้องค์กรบรรลุผลตามเป้าหมาย

คำชี้แจง

กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับการมีภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยกำหนดเกณฑ์คะแนน ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง	การปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนน 4 หมายถึง	การปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก
คะแนน 3 หมายถึง	การปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง
คะแนน 2 หมายถึง	การปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย
คะแนน 1 หมายถึง	การปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	ด้านการสร้างวิสัยทัศน์					
1	การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับจุดแข็ง และจุดอ่อนของสถานศึกษา					
2	การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ โอกาส และอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา					
3	การนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์หาจุดแข็ง และจุดอ่อน					
4	การนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์หาโอกาส และอุปสรรค					
5	การสร้างเครือข่ายงาน โดยการประชุมปรึกษาหารือที่ได้พบปะกับสมาชิกทั้งภายใน และภายนอกองค์กร					
6	การสร้างภาพในอนาคตที่จะเกิดขึ้นกับโรงเรียนได้อย่างชัดเจน ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์					
7	การมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการบริหารงาน					
8	การกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียนจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย					
9	การกำหนดกลยุทธ์ที่ชัดเจนเพื่อใช้เป็นทิศทาง และกรอบในการบริหารงาน					
10	การกำหนดค่านิยมของโรงเรียน ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์					
	ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์					
11	การสื่อสารให้บุคคลภายในและภายนอกองค์กรเข้าใจในวิสัยทัศน์ที่กำหนด					
12	การจูงใจและโน้มน้าวให้เชื่อมั่นในวิสัยทัศน์					
13	การจูงใจให้ผู้ได้บังคับบัญชาทำงานด้วยความทุ่มเท					
14	การสื่อสารให้บุคลากรยอมรับในวิสัยทัศน์ที่กำหนด					
15	การสื่อสารให้บุคลากรเต็มใจในการปฏิบัติงาน					
16	การสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้บรรลุตามเป้าหมาย					

ข้อที่	ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์					
17	การสื่อสารให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเชื่อมั่นในวิสัยทัศน์					
18	การสื่อสารให้เกิดความเข้าใจกับวิสัยทัศน์ได้อย่างชัดเจน					
	ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์					
19	การแปลงวิสัยทัศน์ไปสู่การกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ และกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การ					
20	การจัดโครงการและกิจกรรมตามแผนกลยุทธ์ที่วางไว้					
21	การใช้แผนกลยุทธ์ในองค์การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์					
22	การสร้างความสัมพันธ์อันดีให้กับสมาชิกในองค์การ					
23	การวางตนให้เป็นที่ไว้วางใจแก่คณะครูและบุคลากร					
24	การเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น ในการบริหารงาน					
25	การสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์					
26	การกระตุ้นให้มีการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา					
27	การทำงาน โดยความร่วมมือกับชุมชน และหน่วยงานอื่น					

ตอนที่ 3 การดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา ใน 6 ด้าน คือ ด้านการกำหนดมาตรฐาน การศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนา ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านการติดตามผลการดำเนินการ และด้านการรายงานผลการประเมินตนเอง

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง ระบบในการดำเนินการติดตาม ตรวจสอบประเมินผล การดำเนินงานของสถานศึกษา โดยหน่วยงานต้นสังกัดเป็นผู้กำกับดูแล เพื่อสร้างความมั่นใจในมาตรฐานการศึกษาของแต่ละโรงเรียน ให้แก่ ผู้รับบริการ ผู้ปกครอง ชุมชน และสถานประกอบการต่าง ๆ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากครู และบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ บรรลุตามเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดอย่างมีคุณภาพ

คำชี้แจง

กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยกำหนดเกณฑ์คะแนน ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง มีการดำเนินงานประกันคุณภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง มีการดำเนินงานประกันคุณภาพ อยู่ในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง มีการดำเนินงานประกันคุณภาพ อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง มีการดำเนินงานประกันคุณภาพ อยู่ในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง มีการดำเนินงานประกันคุณภาพ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การดำเนินงานประกันคุณภาพ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา					
1	การวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา					
2	การศึกษาเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา					
3	การศึกษาเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา					
4	การกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานการศึกษา					

ข้อที่	การดำเนินงานประกันคุณภาพ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา					
5	การกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์					
6	การเทียบเคียงค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานการศึกษา					
7	การเทียบเคียงค่าเป้าหมายความสำเร็จเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์					
8	การกำหนดการกำกับติดตามการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
	ด้านการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา					
9	การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา					
10	การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ที่แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับแผนงาน					
11	การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา แสดงโครงการที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์					
12	การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาแสดงข้อมูลด้านงบประมาณไว้อย่างชัดเจน					
13	การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาแสดงข้อมูลเกี่ยวกับผู้รับผิดชอบไว้อย่างชัดเจน					
14	การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา					
15	การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาสอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา					
16	การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาสอดคล้องกับพันธกิจของสถานศึกษา					

ข้อที่	การดำเนินงานประกันคุณภาพ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา					
17	การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามที่กำหนด					
18	การกำกับกำกับการดำเนินการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
19	การส่งเสริมการทำงานของคณะครูและบุคลากร					
20	ความราบรื่นในการปฏิบัติตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา					
21	การจัดทำแผนงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี					
22	การดำเนินการจัดทำโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปี					
23	การดำเนินการจัดกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการประจำปี					
24	การอำนวยความสะดวกและสนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ แก่ผู้ได้บังคับบัญชา					
25	การติดตามการดำเนินการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
	ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา					
26	การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน และตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา					
27	การประชุมชี้แจงสร้างความตระหนักความเข้าใจในการประเมินคุณภาพภายใน					
28	การกำหนดวัตถุประสงค์การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา					
29	การประเมินผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษา					
30	การประเมินการปฏิบัติงานของสถานศึกษา					
31	การจัดทำเครื่องมือการประเมินตามมาตรฐานการศึกษา					
32	การจัดทำเครื่องมือการประเมินการปฏิบัติงานของสถานศึกษา					
33	การวิเคราะห์ผลการประเมินตามมาตรฐานการศึกษา					
34	การวิเคราะห์ผลการประเมินการปฏิบัติงานของสถานศึกษา					
35	การวางแผนแก้ไขผลการดำเนินงานของสถานศึกษา					
	ด้านการติดตามผลการดำเนินการ					
36	การตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพ					

ข้อที่	การดำเนินงานประกันคุณภาพ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	ด้านการติดตามผลการดำเนินการ					
37	การจัดกระทำข้อมูลให้เป็นสารสนเทศของสถานศึกษา					
38	การติดตามตรวจสอบ โดยหน่วยงานต้นสังกัด อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง					
39	การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด					
40	การแสดงผลการตรวจสอบให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ					
41	การแสดงผลการตรวจสอบให้สาธารณชนได้รับทราบ					
42	การดำเนินการแก้ไขตามแผนพัฒนาคุณภาพ					
43	การให้ข้อเสนอแนะเพื่อดำเนินการพัฒนาคุณภาพ					
	ด้านการรายงานผลการประเมินตนเอง					
44	การจัดทำรายงานการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาของสถานศึกษา					
45	การเก็บข้อมูลสารสนเทศที่มีคุณภาพตรงตามสภาพมาตรฐาน ของสถานศึกษา					
46	การนำเสนอรายงานประจำปีต่อคณะกรรมการสถานศึกษา					
47	การนำเสนอรายงานประจำปีของสถานศึกษาต่อผู้เกี่ยวข้อง					
48	การรายงานการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อ หน่วยงานต้นสังกัด					
49	การเผยแพร่รายงานประจำปีของสถานศึกษาสู่สาธารณชน					
50	การนำฐานข้อมูลไปใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการ การศึกษาของสถานศึกษาปีต่อไป					
51	การนำรายงานประจำปีของสถานศึกษาเป็นฐานข้อมูลสำหรับ รองรับการประเมินคุณภาพภายนอก					

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ค

คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม
โดยผู้เชี่ยวชาญ ด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา

ข้อที่	ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			IOC	ผลการประเมิน
		1	2	3		
	ด้านการสร้างวิสัยทัศน์					
1	การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อนที่เกี่ยวข้องภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
2	การเก็บรวบรวมข้อมูลข้อมูลเกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อนที่เกี่ยวข้องภายในภายนอกสถานศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
3	การนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์หาจุดแข็ง ของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
4	การนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์หาจุดอ่อน ของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
5	การนำจุดแข็งที่วิเคราะห์มาส่งเสริมให้ดียิ่งขึ้น	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
6	การนำจุดด้อยมา ปรับปรุงให้ดีขึ้น	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
7	การสร้างเครือข่ายงาน โดยการประชุมปรึกษาหารือที่ได้พบปะกับสมาชิกทั้งในองค์กร และนอกองค์กร	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
8	การมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการบริหารงาน	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
9	การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
10	การกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียนจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
11	การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับด้านบุคลากร สถานที่ และเวลา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
12	การกำหนดกลยุทธ์ที่ชัดเจนเพื่อใช้เป็นทิศทางและกรอบในการบริหารงาน	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
13	การสร้างภาพในอนาคตที่จะเกิดขึ้นกับโรงเรียนได้อย่างชัดเจน ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง

ข้อที่	ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			IOC	ผลการประเมิน
		1	2	3		
	ด้านการสร้างวิสัยทัศน์					
14	การกำหนดค่านิยมของโรงเรียน ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
15	การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรมที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
	ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์					
16	การสื่อสารให้บุคคลภายในองค์กรเข้าใจในวิสัยทัศน์ที่กำหนด	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
17	การสื่อสารให้บุคคลภายนอกองค์กรเข้าใจในวิสัยทัศน์ที่กำหนด	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
18	การจูงใจและ โน้มน้าวให้เชื่อมั่นในวิสัยทัศน์	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
19	การจูงใจให้ผู้ได้บังคับบัญชาทำงานด้วยความทุ่มเท	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
20	การสื่อสารให้บุคลากรยอมรับในวิสัยทัศน์ที่กำหนด	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
21	การสื่อสารให้บุคลากรเต็มใจในการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
22	การสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้บรรลุตามเป้าหมาย	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
23	การสื่อสารให้ผู้ได้บังคับบัญชาเชื่อมั่นในวิสัยทัศน์	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
24	การสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา	+1	-1	+1	0.33	ไม่สอดคล้อง
25	การสื่อสารให้เกิดความเข้าใจกับวิสัยทัศน์ได้อย่างชัดเจน	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
	การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์					
26	การนำวิสัยทัศน์ที่วางไว้ลงสู่การปฏิบัติ	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง

ข้อที่	ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			IOC	ผลการประเมิน
		1	2	3		
	ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์					
27	การแปลงวิสัยทัศน์ไปสู่การกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ และกิจกรรมต่าง ๆ ของ องค์การ	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
28	การนำไปปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
29	การจัดโครงการตามแผนกลยุทธ์ที่วางไว้	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
30	การจัดกิจกรรมตามแผนกลยุทธ์ที่วางไว้	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
31	การใช้แผนกลยุทธ์ในองค์การปฏิบัติตาม วิสัยทัศน์	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
32	การสร้างความสัมพันธ์อันดีให้กับสมาชิกใน องค์การ	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
33	การวางตนให้เป็นที่ไว้วางใจแก่คณะครูและ บุคลากร	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
34	การเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น ในการ บริหารงาน	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
35	การสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมใน การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
36	การกระตุ้นให้มีการทำงานเป็นทีมใน สถานศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
37	การทำงานโดยความร่วมมือกับชุมชน	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง

ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม
โดยผู้เชี่ยวชาญ ด้านการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ข้อที่	การดำเนินงานประกันคุณภาพ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			IOC	ผลการประเมิน
		1	2	3		
	ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา					
1	การวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
2	การศึกษาเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
3	การศึกษาเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
4	การกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานการศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
5	การกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
6	การกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของตัวบ่งชี้	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
7	การเทียบเคียงค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานการศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
8	การเทียบเคียงค่าเป้าหมายความสำเร็จเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
9	การเทียบเคียงค่าเป้าหมายความสำเร็จตัวบ่งชี้	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
10	การกำหนดการกำกับติดตามการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
	ด้านการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา					
11	การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
12	การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ที่แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับแผนงาน	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง

ข้อที่	การดำเนินงานประกันคุณภาพ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			IOC	ผลการประเมิน
		1	2	3		
	ด้านการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา					
13	การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา แสดงโครงการ ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
14	การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา แสดงกิจกรรม ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
15	การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา แสดงข้อมูลด้านงบประมาณ ใว้อย่างชัดเจน	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
16	การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา แสดงข้อมูลเกี่ยวกับผู้รับผิดชอบ ใว้อย่างชัดเจน	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
17	การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
18	การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา สอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
19	การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา สอดคล้องกับพันธกิจของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
20	การนำแผนสู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาที่ กำหนด	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
	ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัด การศึกษา					
21	การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามที่กำหนด	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
22	การกำกับดำเนินการจัดการศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
23	การส่งเสริมการทำงานของคณะครูและบุคลากร	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
24	การอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
25	ความราบรื่นในการปฏิบัติตามแผนพัฒนาการ จัดการศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง

ข้อที่	การดำเนินงานประกันคุณภาพ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			IOC	ผลการประเมิน
		1	2	3		
	ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา					
26	การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีที่ระบุเกี่ยวกับแผนงาน	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
27	การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีที่เกี่ยวข้องกับโครงการ	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
28	การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีที่ระบุเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
29	การสนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ แก่ผู้ได้บังคับบัญชา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
30	การติดตามการดำเนินการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
	ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา					
31	การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน และตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
32	การวางแผนปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
33	การประชุมชี้แจงสร้างความตระหนักความเข้าใจในการประเมินคุณภาพภายใน	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
34	การกำหนดวัตถุประสงค์การประเมินผลคุณภาพการศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
35	การกำหนดวัตถุประสงค์การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
36	การประเมินผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
37	การประเมินการปฏิบัติงานของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
38	การจัดทำเครื่องมือการประเมินตามมาตรฐานการศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง

ข้อที่	การดำเนินงานประกันคุณภาพ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			IOC	ผลการประเมิน
		1	2	3		
	ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา					
26	การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีที่ระบุเกี่ยวกับแผนงาน	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
27	การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีที่เกี่ยวข้องกับโครงการ	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
28	การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีที่ระบุเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
29	การสนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ แก่ผู้ได้บังคับบัญชา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
30	การติดตามการดำเนินการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
	ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา					
31	การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน และตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
32	การวางแผนปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
33	การประชุมชี้แจงสร้างความตระหนักความเข้าใจในการประเมินคุณภาพภายใน	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
34	การกำหนดวัตถุประสงค์การประเมินผลคุณภาพการศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
35	การกำหนดวัตถุประสงค์การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
36	การประเมินผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
37	การประเมินการปฏิบัติงานของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
38	การจัดทำเครื่องมือการประเมินตามมาตรฐานการศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง

ข้อที่	การดำเนินงานประกันคุณภาพ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			IOC	ผลการประเมิน
		1	2	3		
	ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา					
39	การจัดทำเครื่องมือการประเมินการปฏิบัติงานของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
40	การวิเคราะห์ผลการประเมินตามมาตรฐานการศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
41	การวิเคราะห์ผลการประเมินการปฏิบัติงานของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
42	การวางแผนแก้ไขการดำเนินงานของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
	ด้านการติดตามผลการดำเนินการ					
43	การตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพ	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
44	การเก็บรวบรวมข้อมูลต่อเนื่องของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
45	การจัดกระทำข้อมูลให้เป็นสารสนเทศ	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
46	การติดตามตรวจสอบโดยหน่วยงานต้นสังกัด	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
47	การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
48	การติดตามตรวจสอบจากหน่วยงานต้นสังกัดปีละ 1 ครั้ง	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
49	การแสดงผลการตรวจสอบให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้รับทราบ	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
50	การแสดงผลการตรวจสอบให้สาธารณชนได้รับทราบ	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
51	การดำเนินการแก้ไขตามแผนพัฒนาคุณภาพ	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง

ข้อที่	การดำเนินงานประกันคุณภาพ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			IOC	ผลการประเมิน
		1	2	3		
	ด้านการติดตามผลการดำเนินการ					
52	การทำให้ข้อเสนอแนะเพื่อดำเนินการพัฒนาคุณภาพ	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
	ด้านการรายงานผลการประเมินตนเอง					
53	การจัดทำรายงานการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
54	การรวบรวมข้อมูลของสถานศึกษา ให้เป็นสารสนเทศ	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
55	การเก็บข้อมูลสารสนเทศที่มีคุณภาพตรงตามสภาพมาตรฐานของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
56	การนำเสนอรายงานประจำปีต่อคณะกรรมการสถานศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
57	การนำเสนอรายงานประจำปีของสถานศึกษาต่อผู้เกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
58	การรายงานการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อหน่วยงานต้นสังกัด	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
59	การเผยแพร่รายงานประจำปีของสถานศึกษาสู่สาธารณชน	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
60	การนำฐานข้อมูลไปใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาปีต่อไป	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
61	การนำรายงานประจำปีของสถานศึกษาเป็นฐานข้อมูลสำหรับรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง

สรุปผลการหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์

ข้อที่	ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์	ค่าอำนาจจำแนก
	ด้านการสร้างวิสัยทัศน์	
1	การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อนที่เกี่ยวข้องภายในสถานศึกษา	.361
2	การเก็บรวบรวมข้อมูลข้อมูลเกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อนที่เกี่ยวข้องภายนอกสถานศึกษา	.587
3	การนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์หาจุดแข็งของสถานศึกษา	.570
4	การนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์หาจุดอ่อนของสถานศึกษา	.720
7	การสร้างเครือข่ายงาน โดยการประชุมปรึกษาหารือที่ได้พบปะกับสมาชิกทั้งภายใน และภายนอกองค์กร	.420
8	การมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการบริหารงาน	.589
10	การกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียนจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย	.642
12	การกำหนดกลยุทธ์ที่ชัดเจนเพื่อใช้เป็นทิศทาง และกรอบในการบริหารงาน	.478
15	การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรมที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์	.592
	ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์	
16	การสื่อสารให้บุคคลภายในและภายนอกองค์กรเข้าใจในวิสัยทัศน์ที่กำหนด	.796
17	การสื่อสารให้บุคคลภายนอกองค์กรเข้าใจในวิสัยทัศน์ที่กำหนด	.179
18	การจูงใจและโน้มน้าวให้เชื่อมั่นในวิสัยทัศน์	.708
19	การจูงใจให้ผู้บังคับบัญชาทำงานด้วยความทุ่มเท	.588
20	การสื่อสารให้บุคลากรยอมรับในวิสัยทัศน์ที่กำหนด	.769
21	การสื่อสารให้บุคลากรเต็มใจในการปฏิบัติงาน	.788
22	การสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้บรรลุตามเป้าหมาย	.618
23	การสื่อสารให้ผู้ได้บังคับบัญชาเชื่อมั่นในวิสัยทัศน์	.748

ข้อที่	ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์	ค่าอำนาจจำแนก
	ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์	
24	การสื่อสารให้เกิดความเข้าใจกับวิสัยทัศน์ได้อย่างชัดเจน	.553
	ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์	
25	การนำวิสัยทัศน์ที่วางไว้ลงสู่การปฏิบัติ	.405
26	การแปลงวิสัยทัศน์ไปสู่การกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ และกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การ	.326
27	การนำไปปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์	.797
28	การจัดโครงการและกิจกรรมตามแผนกลยุทธ์ที่วางไว้	.773
29	การจัดกิจกรรมตามแผนกลยุทธ์ที่วางไว้	.613
30	การใช้แผนกลยุทธ์ในองค์การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์	.680
31	การสร้างความสัมพันธ์อันดีให้กับสมาชิกในองค์การ	.698
32	การวางตนให้เป็นที่ไว้วางใจแก่คณะครูและบุคลากร	.651
33	การเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น ในการบริหารงาน	.735
34	การสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์	.462
35	การกระตุ้นให้มีการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา	.510
36	การทำงานโดยความร่วมมือกับชุมชน และหน่วยงานอื่น	.414

สรุปผลการหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้านการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

ข้อที่	การดำเนินงานประกันคุณภาพ	ค่าอำนาจจำแนก
	ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา	
1	การวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	.617
2	การศึกษาเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	.557
3	การศึกษาเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	.560
4	การกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานการศึกษา	.557
5	การกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์	.604
6	การกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของตัวบ่งชี้	.456
7	การเทียบเคียงค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานการศึกษา	.665
8	การเทียบเคียงค่าเป้าหมายความสำเร็จเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์	.672
9	การเทียบเคียงค่าเป้าหมายความสำเร็จตัวบ่งชี้	.395
10	การกำหนดการกำกับติดตามการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	.557
	ด้านการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา	
11	การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา	.730
12	การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ที่แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับแผนงาน	.527
13	การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา แสดงโครงการ ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์	.636
14	การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา แสดงกิจกรรม ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์	.415
15	การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาแสดงข้อมูลด้านงบประมาณไว้อย่างชัดเจน	.704
16	การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาแสดงข้อมูลเกี่ยวกับผู้รับผิดชอบไว้อย่างชัดเจน	.682

ข้อที่	การดำเนินงานประกันคุณภาพ	ค่าอำนาจจำแนก
	ด้านการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา	
17	การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา	.713
18	การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาสอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา	.614
19	การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาสอดคล้องกับพันธกิจของสถานศึกษา	.613
20	การนำแผนสู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด	.317
	ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	
21	การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามที่กำหนด	.350
22	การกำกับการดำเนินการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	.446
23	การส่งเสริมการทำงานของคณะครูและบุคลากร	.563
24	การอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน	.523
25	ความราบรื่นในการปฏิบัติตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	.649
26	การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีที่เกี่ยวข้องกับแผนงาน	.560
27	การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีที่เกี่ยวข้องกับโครงการ	.604
28	การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรม	.540
29	การสนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ แก่ผู้ได้บังคับบัญชา	.636
30	การติดตามการดำเนินการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	.794
	ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	
31	การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน และตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา	.549
32	การวางแผนปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษา	.448
33	การประชุมชี้แจงสร้างความตระหนักความเข้าใจในการประเมินคุณภาพภายใน	.381
34	การกำหนดวัตถุประสงค์การประเมินผลคุณภาพการศึกษา	.529

ข้อที่	การดำเนินงานประกันคุณภาพ	ค่าอำนาจจำแนก
	ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	
35	การกำหนดวัตถุประสงค์การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	.590
36	การการประเมินผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษา	.712
37	การการประเมินการปฏิบัติงานของสถานศึกษา	.599
38	การจัดทำเครื่องมือการประเมินตามมาตรฐานการการศึกษา	.541
39	การจัดทำเครื่องมือการประเมินการปฏิบัติงานของสถานศึกษา	.463
40	การวิเคราะห์ผลการประเมินตามมาตรฐานการศึกษา	.466
41	การวิเคราะห์ผลการประเมินการปฏิบัติงานของสถานศึกษา	.669
42	การวางแผนแก้ไขการดำเนินงานของสถานศึกษา	.514
	ด้านการติดตามผลการดำเนินการ	
43	การตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพ	.445
44	การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ต่อเนื่องของสถานศึกษา	.613
45	การจัดกระทำข้อมูลให้เป็นสารสนเทศ	.688
46	การติดตามตรวจสอบโดยหน่วยงานต้นสังกัด	.708
47	การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด	.376
48	การติดตามตรวจสอบจากหน่วยงานต้นสังกัด ปีละ 1 ครั้ง	.491
49	การแสดงผลการตรวจสอบให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้รับทราบ	.581
50	การแสดงผลการตรวจสอบให้สาธารณชนได้รับทราบ	.570
51	การดำเนินการแก้ไขตามแผนพัฒนาคุณภาพ	.565
52	การการให้ข้อเสนอแนะเพื่อดำเนินการพัฒนาคุณภาพ	.696
	ด้านการรายงานผลการประเมินตนเอง	
53	การจัดทำรายงานการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	.402
54	การรวบรวมข้อมูลของสถานศึกษา ให้เป็นสารสนเทศ	.748
55	การเก็บข้อมูลสารสนเทศที่มีคุณภาพตรงตามสภาพมาตรฐานของสถานศึกษา	.758

ข้อที่	การดำเนินงานประกันคุณภาพ	ค่าอำนาจจำแนก
	ด้านการรายงานผลการประเมินตนเอง	
56	การนำเสนอรายงานประจำปีต่อคณะกรรมการสถานศึกษา	.673
57	การนำเสนอรายงานประจำปีของสถานศึกษาต่อผู้เกี่ยวข้อง	.607
58	การรายงานการพัฒนารจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อหน่วยงานต้นสังกัด	.630
59	การเผยแพร่รายงานประจำปีของสถานศึกษาสู่สาธารณชน	.595
60	การนำฐานข้อมูลไปใช้ในการจัดทำแผนพัฒนารจัดการศึกษาของสถานศึกษาปีต่อไป	.814
61	การนำรายงานประจำปีของสถานศึกษาเป็นฐานข้อมูลสำหรับรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก	.822
61	การนำรายงานประจำปีของสถานศึกษาเป็นฐานข้อมูลสำหรับรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก	.822

คุณภาพของแบบสอบถาม

ด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .948

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.948	36

ด้านการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .967

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.967	61

แบบสอบถามทั้งฉบับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .974

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.974	97

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายภาณุวัฒน์ เหมนวล
วันเดือนปีเกิด	วันที่ 26 เดือนตุลาคม พ.ศ. 2534
สถานที่เกิด	บ้านเลขที่ 141 หมู่ 11 ตำบลกกโพธิ์ อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด 45210
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 257/6 หมู่ 17 ตำบลอิสาน อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ 31000
ตำแหน่ง	ครู
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนละหานทรายรัชดาภิเษก ตำบลละหานทราย อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2558 ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาวิชาพลศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พ.ศ. 2563 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์